η σημερινη
Της Κυριακής

01.11.2026

ΜΑΖΙ ΤΟ ECONOMY TODAY

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15380 ΤΙΜΗ €2 ΚΑΙ ΜΕ ECONOMY TODAY €2,60 | www.simerini.com

Η ΡΩΣΙΚΗ ΡΟΥΛΕΤΑ ΤΟΥ ΚΑΛΩΔΙΟΥ

ΚΑΙ Η... «ΒΡΟΜΙΚΗ» ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Η ενδεχόμενη ενημέρωση της Άγκυρας από τη Γαλλία και η τρύπα στην ελληνική υφαλοκρηπίδα ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

Υπάρχει ή όχι ο κίνδυνος να επικαλεστεί η Τουρκία σε βάρος τής Ελλάδας την αρχή της αντιφατικότητας (Estoppel) και πώς

ΞΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΜΕ... ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΕΝΑ ΑΚΙΝΗΤΟ... ΤΗΝ ΩΡΑ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ

Άγνωστο πόσα ακόμη ακίνητα πέρασαν σε ξένα χέρια πίσω από τη «βιτρίνα» κυπριακών εταιρειών και τα κενά καταγραφής που διαπίστωσε η Ελεγκτική Υπηρεσία

ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

Κυπριακό αέριο: Διισκατομμύρια στη σκιά του τουρκολιβυκού ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

ΔΗΣΥ: ΧΤΥΠΗΜΑΤΑ ΚΑΤΩ ΚΑΙ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΣΗ

Εμφύλιος χωρίς έλεος

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

Παραιτήσεις, εκβιασμοί, αλληλοκατηγορίες και καπετανάτα με το κόμμα στον αυτόματο πιλότο ΣΕΛΙΔΑ 11

ΦΟΡΤΩΝΕΙ ΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΣΕ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ - ΕΡΧΙΟΥΡΜΑΝ

Ψάχνει φως στην άκρη του τούνελ η Ολγκίν

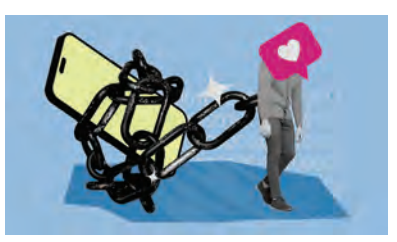
ΣΕΛΙΔΑ 14

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΚΗΔΕΙΑΣ

Πανάκριβο και το τελευταίο αντίο

ΣΕΛΙΔΑ 18

1 ΣΤΟΥΣ 6 ΕΛΕΓΧΟΥΝ ΤΙ ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ

Μια ολόκληρη γενιά μέσα σε μια οθόνη

ΣΕΛΙΔΑ 15

+116% ΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Δέκα χρόνια στην πρίζα της ακρίβειας

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΑΝΑΖΗΤΑ ΛΥΣΕΙΣ

Σε γηροκομεία 300 άτομα με αναπηρίες

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΑΡΘΡΟ

Καταστροφικές Ψευδολογίες

ΣΕΛΙΔΑ 32

ΚΕΝΑ ΣΤΑ ΜΗΤΡΩΑ, ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Εκτεθειμένο το κράτος για τα επιδόματα αιχμαλώτων

ΣΕΛΙΔΑ 19

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Το τουρκολιβυκό μνημόνιο και ο έλεγχος τριών θαλάσσιων οδών από Τουρκία, Ιράν και Χούθις
ΣΕΛΙΔΑ 7

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Οι ψεύτικες πεποιθήσεις της όποιας λύσης
ΣΕΛΙΔΑ 5

ΧΡ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Γιατί καίγεται η Ευρώπη
ΣΕΛΙΔΑ 28

ΦΑΡΙΝΤ ΜΙΡΜΠΑΓΚΕΡΙ
Αναταραχή στην Ευρώπη και η αναδυόμενη νέα παγκόσμια τάξη
ΣΕΛΙΔΑ 20

ΘΕΣΗ

Στα βήματα της άδικης λύσης...

Μετά από 52 χρόνια, οι ηγέτες των δυο Κοινοτήτων ψάχνουν για συμφωνία επί των ΜΟΕ. Και η κ. Ολγκίν έχει δίκαιο να διερωτάται: Όταν δεν τα βρίσκουν οι δυο ηγέτες στο έλασσον, πώς θα προχωρήσουν στο μείζον; Δηλαδή σε θέματα εδαφικού, κυριαρχίας και ασφάλειας, για παράδειγμα. Για να αρχίσουν, όμως, να συζητούν επί της ουσίας θα πρέπει να καταλήξουν πρώτα στη βάση της λύσης. Αυτή, επί του παρόντος, αγνοείται...

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θεωρεί ότι η βάση των συνομιλιών είναι μια «ομοσπονδία επανένωσης». Ο Τουφάν Ερχιουρμάν αναφέρεται σε ομοσπονδία με συνιδρυτική πράξη και η Τουρκία σε δυο κράτη. Εν ολίγοις, η διαδικασία είναι εγκλωβισμένη σε τρεις τουρκικές λύσεις: Την ομοσπονδία του Νιχάτ Ερίμ, επί της οποίας οικοδομείται η συνομοσπονδία του Ερχιουρμάν, με φόντο τα δυο κράτη του Ερντογάν! Και η Κυπριακή Δημοκρατία; Γιατί είναι εκτός κάδρου; Εκλαμβάνεται ή όχι, κ. Πρόεδρε, ως εκλιπούσα; Διότι, πώς η λύση θα είναι συνέχεια ή μετεξέλιξη του υφιστάμενου κράτους, όταν η ενιαία του μορφή θα διχοτομηθεί σε δυο ισότιμα συνιστώντα κράτη, εκ των οποίων το ένα θα είναι το σημερινό ψευδοκράτος;

Ας μη βαρέσουν σήμαντρα οι θιασώτες της ομοσπονδίας, συνομοσπονδιακού χαρακτήρα, ακόμη και αν υπάρξει η όποια συμφωνία για ΜΟΕ. Διότι θα είναι μεν πρόοδος, όμως όχι προς την «επανένωση», αλλά προς τη λογική της «εν δυνάμει ομοσπονδιακής λύσης», που καθορίζει ότι ο βορράς θα είναι εσαεί τουρκικός! Δηλαδή, θα είναι βήμα προς τη διχοτόμηση. Γιατί; Διότι, με τα ΜΟΕ, όπως γίνονται, θα ενισχυθεί η χωριστή για τους Τουρκοκύπριους κρατική συνείδηση. Ως εκ τούτου, δεν θα ανοίξει τρύπα στο τείχος της κατοχής, αλλά στο υφιστάμενο κράτος, το οποίο θα έπρεπε να αποτελεί τη βάση της τελικής διευθέτησης. Και τι σημαίνει αυτό; Μια πολιτεία κανονική. Δηλαδή ενιαία και ακεραία, που θα λειτουργεί επί της αρχής, «ένας άνθρωπος μία ψήφος». Και όχι επί της τουρκικής ισχύος και των νόμων του Σουλτάνου, Ταγίπ Ερντογάν.

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, θα ήταν περιττό να ερωτηθείτε αν διαφωνείτε. Διότι έχετε ήδη δηλώσει ότι η λύση δεν θα είναι δίκαιη! Και αν δεν είναι δίκαιη, πώς θα είναι βιώσιμη; Εάν δεν την εγγυηθεί ο δίκαιος και δημοκρατικός της χαρακτήρας, τότε ποιος θα το πράξει; Μήπως ο τρόμος που θα συνεχίσει να προκαλεί η σκιά της τουρκικής ισχύος; Θα συνιστά ή όχι, κ. Πρόεδρε, μια άδικη λύση, σημαντικό βήμα για την υλοποίηση της Τουρκικής Αναθεωρητικής Πολιτικής, στην οποία τι θα είναι η Κύπρος; Προτεκτοράτο της νέας Μεγάλης Πύλης. Ως την επόμενη φάση της πλήρους τουρκοποίησης...

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976
Εκδότης και Συνιδρυτής: **Κώστας Ν. Χατζηκωστής**
Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: **Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)**

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: **Χρύσανθος Τσουρούλλης**
Βοηθός Αρχισυντάκτης: **Ανδρέας Κόκκινος**
Advertising Specialist: **Καρολίνα Νεοκλέους**
Λειτουργός Εμπορικού: **Ελισάβετ Ηρακλέους**
Brand Manager: **Σωτήρης Κυριάκου**
Δημιουργικό: **Χάρης Κατσιάμης**
Ιδιοκτησία: **Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ**
Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: **22580580**,
Φαξ: 2**2580518**
Εμπορικό Τμήμα: **22580513, 22580491, 22580487,** Φαξ: **22580455**
Ιστοσελίδα: **www.simerini.com**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **sintaxi@simerini.com**
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.
Εκτύπωση: **MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD**
Διανομή: **Kronos Public Ltd**

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ.

PDF EDITION
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ **«Σ»** ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο **www.simerini.com.cy**

Καθηλωμένα σε γηροκομεία 300 άτομα με αναπηρίες

Το κράτος αναζητεί ακόμη λύσεις και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotouc@sigmalive.com

Σε στέγες ηλικιωμένων βρίσκονται άνθρωποι με αναπηρίες από την ηλικία των 19 ετών, καθώς η απουσία καταλλήλων δομών τούς στερεί τη δυνατότητα να ζουν σε ένα περιβάλλον προσαρμοσμένο στις ανάγκες τους. Την ίδια ώρα, η νομοθεσία του 1991 και οι πολυετείς καθυστερήσεις στον εκσυγχρονισμό του πλαισίου αναδεικνύουν τα σοβαρά κενά στην ανεξάρτητη διαβίωση και την εξατομικευμένη φροντίδα.

Άνθρωποι με αναπηρίες, αυτισμό ή ψυχικές παθήσεις αναγκάζονται να διαμένουν σε δομές που δεν είναι σχεδιασμένες για τις ανάγκες τους. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Σ», σε ορισμένες περιπτώσεις συγκατοικούν ακόμη και στο ίδιο δωμάτιο με ηλικιωμένους που πάσχουν από άνοια ή αλτσχάιμερ, γεγονός που εγείρει ερωτήματα για την ποιότητα της φροντίδας, την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματά τους.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, περίπου 300 άτομα με αναπηρίες φιλοξενούνται σε στέγες ηλικιωμένων σε ολόκληρη την Κύπρο, εκ των οποίων περίπου 150 έχουν ψυχικές παθήσεις. Οι διαφορετικές ανάγκες τους απαιτούν εξειδικευμένη υποστήριξη, την οποία δεν είναι δεδομένο ότι μπορεί να προσφέρει μια δομή σχεδιασμένη πρωτίστως για ηλικιωμένους.

Από την ηλικία των 19 ετών

Σύμφωνα με την πρόεδρο της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων, Θέμιδα Ανθοπούλου, τα παραδείγματα αναδεικνύουν την απόσταση ανάμεσα στις ανάγκες των φιλοξενουμένων και στο περιβάλλον στο οποίο καταλήγουν να ζουν. Άτομα ηλικίας 19, 20 ή 30 ετών, με νοητικές ή άλλες αναπηρίες, βρίσκονται σε δομές όπου φιλοξενούνται άνθρωποι με εντελώς διαφορετικές ανάγκες φροντίδας.

Κρίσιμο ερώτημα αποτελεί και το κατά πόσον οι συγκεκριμένες δομές

> **«Σε γηροκομεία από την ηλικία των 19 ετών»**

διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό, τις υποδομές, τις θεραπευτικές και κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και τα εξατομικευμένα προγράμματα που χρειάζεται κάθε φιλοξενούμενος.

Όπως υποστηρίζει, ένας νέος ενήλικας με αυτισμό ή σοβαρή νοητική αναπηρία μπορεί να χρειάζεται συστηματική υποστήριξη για την επικοινωνία, την αυτοεξυπηρέτηση, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή. Ένα άτομο με ψυχική πάθηση ενδέχεται να χρειάζεται διαφορετικού τύπου υποστήριξη, θεραπευτική παρακολούθηση και ένα περιβάλλον που ενισχύει την κοινωνική επανένταξη. Αντίστοιχα, ένας ηλικιωμένος με προχωρημένη άνοια μπορεί να απαιτεί συνεχή επίβλεψη και εξειδικευμένη φροντίδα λόγω της κατάστασής του.

Όταν όλες αυτές οι διαφορετικές ανάγκες καλούνται να καλυφθούν στο πλαίσιο μιας κοινής δομής, χωρίς την κατάλληλη οργάνωση και στελέχωση, τίθεται ζήτημα ουσιαστικής επάρκειας της φροντίδας.

Υπογράμμισε ότι το κράτος οφείλει να δημιουργήσει εξατομικευμένες υπηρεσίες, αντί να αντιμετωπίζει την τοποθέτηση σε μια υφιστάμενη στέγη ως λύση για κάθε περίπτωση που δεν μπορεί να υποστηριχθεί στο οικογενειακό περιβάλλον.

Η ανάγκη αυτή γίνεται ακόμη πιο επιτακτική όταν πρόκειται για νέους ανθρώπους που έχουν μπροστά τους δεκαετίες ζωής. Η διαμονή σε μια δομή ακατάλληλη για τις ανάγκες τους ενδέχεται να περιορίσει τις ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων, προσωπική εξέλιξη, κοινωνικές σχέσεις και συμμετοχή στην κοινότητα.

Ένας φροντιστής για 25 ενοίκους

Ακόμη ένα σημαντικό ζήτημα είναι η αναλογία προσωπικού και φιλοξενουμένων. Σύμφωνα με όσα ανέφερε η πρόεδρος της ΚΥΣΟΑ, το υφιστάμενο πλαίσιο επιτρέπει αναλογία μέχρι και ενός φροντιστή για 25 άτομα. Η ίδια υπογράμμισε ότι ορισμένοι άνθρωποι με σύνθετες και σοβαρές αναπηρίες χρειάζονται εξατομικευμένη υποστήριξη, η οποία μπορεί να φτάνει ακόμη και στη συνεχή φροντίδα ένας προς έναν.

Η φροντίδα ενός ανθρώπου με υψηλό βαθμό εξάρτησης δεν εξαντλείται στην παροχή τροφής, στην καθαριότητα ή στην επίβλεψη. Μπορεί να απαιτεί βοήθεια στην επικοινωνία, υποστήριξη στην κινητικότητα, διαχείριση συμπεριφορικών δυσκολιών, τήρηση θεραπευτικών οδηγιών και δραστηριότητες που ενισχύουν την αυτονομία.

Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε στέγη

ηλικιωμένων αδυνατεί να προσφέρει ποιοτικές υπηρεσίες, αλλά ότι η καταλληλότητα της δομής και η επάρκεια του προσωπικού πρέπει να αξιολογούνται σε συνάρτηση με τις πραγματικές ανάγκες κάθε ενοίκου.

Η συζήτηση αφορά, επομένως, τόσο τη δημιουργία νέων δομών όσο και τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η φροντίδα. Η ΚΥΣΟΑ ζητά εξατομικευμένες παροχές, ενώ η ανάγκη για επαρκή στελέχωση, κατάλληλη εκπαίδευση και εξειδικευμένες υπηρεσίες αναδεικνύεται ως βασικό στοιχείο της συζήτησης.

Νόμος του 1991 και νέες καθυστερήσεις

Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των στεγών ηλικιωμένων και αναπήρων παραμένει σε μεγάλο βαθμό βασισμένο στη νομοθεσία του 1991, ενώ οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού της συζητούνται εδώ και περίπου μία δεκαετία, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία που θα οδηγούσε στην κατάθεση νέου νομοσχεδίου.

Σύμφωνα με το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, βρίσκεται σε εξέλιξη καταγραφή των προβλημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας. Η σύνταξη του τροποποιητικού νομοσχεδίου δεν έχει ακόμη αρχίσει, ενώ το χρονοδιάγραμμα μετατέθηκε για το 2027.

Η εξέλιξη αυτή δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για το τι θα μεσολαβήσει μέχρι την εφαρμογή ενός νέου πλαισίου. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος προϋποθέτει κατάλληλες δομές, εκπαιδευμένο προσωπικό, επαρκή χρηματοδότηση και συγκεκριμένο σχέδιο μετάβασης για τους ανθρώπους που σήμερα φιλοξενούνται σε στέγες ηλικιωμένων. Σύμφωνα με την ΚΥΣΟΑ, η αλλαγή του νόμου αποτελεί αναγκαίο βήμα, αλλά δεν αρκεί από μόνη της, καθώς χωρίς τις αντίστοιχες υπηρεσίες υπάρχει ο κίνδυνος οι υφιστάμενες πρακτικές να συνεχιστούν ακόμη και υπό ένα διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο.

Καμπανάκι από την Επίτροπο Διοικήσεως

Σημειώνεται ότι σε έκθεσή της η Επίτροπος Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εισηγήθηκε στις αρμόδιες υπηρεσίες να εντοπίσουν και να καταγράψουν τα άτομα με αναπηρίες που διαμένουν σε στέγες ηλικιωμένων και να καταρτίσουν σχέδιο για τη μετακίνησή τους σε κατάλληλα πλαίσια διαβίωσης.

Η παρέμβαση ακολούθησε απροειδοποίητες επισκέψεις λειτουργών του Γραφείου της Επιτρόπου σε ιδιωτικές στέγες ηλικιωμένων στη Λεμεσό και την Πάφο, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2025 αντίστοιχα. Κατά τις επισκέψεις εξετάστηκαν οι χώροι διαμονής, οι κοινόχρηστοι χώροι και οι προσωπικοί και ιατρικοί φάκελοι των ενοίκων, ενώ διερευνήθηκαν και αναφορές συγγενών για τις συνθήκες διαμονής και τη μεταχείριση των ανθρώπων που φιλοξενούνταν εκεί.

> «Νομοθεσία του 1991 και καθυστερήσεις μιας δεκαετίας»

Η σημασία της έκθεσης βρίσκεται στο γεγονός ότι το ζήτημα δεν αντιμετωπίζεται μόνο ως πρόβλημα κοινωνικής πολιτικής ή διαχείρισης των διαθέσιμων θέσεων φιλοξενίας, αλλά και ως ζήτημα προστασίας των δικαιωμάτων των ανθρώπων που ζουν στις συγκεκριμένες δομές. Η καταγραφή των περιπτώσεων και ο σχεδιασμός της μετακίνησης σε καταλληλα πλαίσια διαβίωσης καθιστούν αναγκαία την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων, ώστε να διαπιστωθεί πόσοι άνθρωποι έχουν καταγραφεί, ποια εξατομικευμένα σχέδια απαιτούνται και σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίησή τους.

Καταγγελίες για κακοποίηση και ελλείψεις στην εποπτεία

Την ίδια ώρα, ο πρόεδρος του Παρατηρητηρίου Τρίτης Ηλικίας, Δήμος Αντωνίου, αναφέρει ότι το 2024 καταγράφηκαν περίπου 270 αναφορές κακομεταχείρισης ή κακοποίησης ηλικιωμένων, από τις οποίες 15 αφορούσαν επίσημα περιστατικά σε στέγες, ένανι 11 το 2023.

Υποστήριξε ότι αρκετές οικογένειες διστάζουν να κατονομάσουν συγκεκριμένες δομές, φοβούμενες πιθανές συνέπειες για τους συγγενείς τους που εξακολουθούν να διαμένουν εκεί. Επισήμανε επίσης τις δυσκολίες διερεύνησης περιστατικών σε περιπτώσεις ανθρώπων με άνοια, οι οποίοι ενδέχεται να μην είναι σε θέση να περιγράψουν με σαφήνεια όσα έχουν βιώσει.

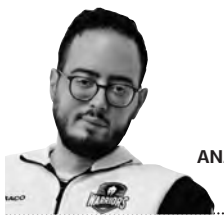
Το κόστος της ανεξάρτητης διαβίωσης

Η δημιουργία κατάλληλων δομών απαιτεί πόρους και η αντιμετώπιση του προβλήματος θα χρειαστεί δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, ενώ παράλληλα οι υπηρεσίες πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες κάθε ατόμου.

Ανάλογα με τις ανάγκες, οι λύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μικρές υποστηριζόμενες κατοικίες, κοινοτικές δομές, υπηρεσίες προσωπικής βοήθειας και εξειδικευμένα προγράμματα για ανθρώπους που χρειάζονται αυξημένη ή συνεχή φροντίδα. Δεν υπάρχει μία ενιαία λύση που να ανταποκρίνεται σε όλες τις περιπτώσεις. Απαιτείται αξιολόγηση κάθε ανθρώπου ξεχωριστά, σε συνεργασία με τον ίδιο, την οικογένειά του όπου αυτό είναι κατάλληλο και τους επαγγελματίες που τον υποστηρίζουν.

Το ίδιο σημαντική είναι η στήριξη των οικογενειών. Όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμες υπηρεσίες, το βάρος της φροντίδας μεταφέρεται συχνά στους συγγενείς, οι οποίοι ενδέχεται να μην έχουν τους οικονομικούς πόρους ή τις απαραίτητες γνώσεις για να καλύψουν σύνθετες ανάγκες. Η έλλειψη ουσιαστικής υποστήριξης επιβαρύνει τις οικογένειες και περιορίζει τις δυνατότητές τους να εξασφαλίσουν την κατάλληλη φροντίδα για τους ανθρώπους τους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ +76%, ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ +116%

Δέκα χρόνια στην πρίζα της ακρίβειας

€406 περισσότερα για 3.500 κιλοβατώρες και €857 για 1.000 λίτρα πετρελαίου με φοροελάφρυνση μόλις €63,90 μπροστά στις ανατιμήσεις

Δέκα χρόνια μετά, τα κυπριακά νοικοκυριά χρειάζονται πολύ περισσότερα χρήματα για να αγοράσουν την ίδια ποσότητα ηλεκτρισμού και πετρελαίου θέρμανσης. Η κιλοβατώρα, που το πρώτο εξάμηνο του 2016 κόστιζε κατά μέσον όρο 15,27 σεντ, έφθασε το αντίστοιχο εξάμηνο του 2026 στα 26,88 σεντ, καταγράφοντας αύξηση 76%. Στο πετρέλαιο θέρμανσης, η εικόνα ακόμη πιο επιβαρυντική. Από τα 73,8 σεντ ανά λίτρο στα τέλη Οκτωβρίου του 2016, η τιμή έφθασε στο €1,595 την αντίστοιχη περίοδο του 2026, υπερδιπλασιάζοντας το κόστος προμήθειας.

Με απλά λόγια, μια ποσότητα 3.500 κιλοβατώρων αντιστοιχεί σήμερα σε περίπου €406 περισσότερα, με βάση τις συγκρίσιμες εξαμηνιαίες τιμές. Αντίστοιχα, η αγορά 1.000 λίτρων πετρελαίου θέρμανσης απαιτεί €857 περισσότερα απ' όσα πριν από μια δεκαετία. Πρόκειται για υπολογισμούς με αμετάβλητη κατανάλωση, που αποτυπώνουν την επίδραση των τιμών και όχι πραγματικούς ετήσιους λογαριασμούς συγκεκριμένων οικογενειών.

Και ενώ το ενεργειακό κόστος εξακολουθεί να βαραίνει τον οικογενειακό προϋπολογισμό, η τελευταία κυβερνητική παρέμβαση στο πετρέλαιο θέρμανσης προσφέρει ελάφρυνση μόλις €63,90 για κάθε 1.000 λίτρα, εφόσον η φορολογική μείωση περάσει ολόκληρη στον καταναλωτή.

Η ακτινογραφία της περιόδου 2016–2026 αναδεικνύει ένα επίμονο οικονομικό πρόβλημα. Οι τιμές του ηλεκτρισμού έχουν μεν υποχωρήσει από την κορύφωση της ενεργειακής κρίσης, αλλά δεν επέστρεψαν στα επίπεδα του 2016. Παράλληλα, η Κύπρος εξακολουθεί να εξαρτάται σχεδόν ολοκληρωτικά από τις εισαγωγές για τις ενεργειακές της ανάγκες, με τις καθυστερήσεις στις υποδομές να διατηρούν τη χώρα εκτεθειμένη στις διεθνείς διακυμάνσεις.

Το ρεύμα έφθασε στα 37 σεντ και παραμένει 76% ακριβότερο

Η εξέλιξη της τιμής του ηλεκτρισμού αποτυπώνεται στην έκθεση της Eurostat για οικιακούς καταναλωτές με ετήσια κατανάλωση από 2.500 έως 4.999 κιλοβατώρες, συμπεριλαμβανομένων φόρων και τελών.

Το πρώτο εξάμηνο του 2016, η μέση τιμή βρισκόταν στα 15,27 σεντ ανά κιλοβατώρα. Τρία χρόνια αργότερα, το πρώτο εξάμηνο του 2019, είχε ήδη αυξηθεί στα 22,03 σεντ. Δηλαδή, προτού ακόμη ξεσπάσει η μεγάλη ενεργειακή κρίση του 2022, ο ηλεκτρισμός είχε ακριβύνει κατά 44,3% σε σύγκριση με το 2016.

Η ενεργειακή κρίση επιτάχυνε δραματικά τις ανατιμήσεις. Το πρώτο εξάμηνο του 2022 η τιμή έφθασε στα 26,07 σεντ, ενώ το πρώτο εξάμηνο του 2023 εκτινάχθηκε στα 37,39 σεντ. Σε σχέση με το 2016, η αύξηση άγγιξε τότε το 145%.

Ακολούθησε αποκλιμάκωση, με την τιμή να περιορίζεται στα 32,41 σεντ το πρώτο εξάμηνο του 2024, στα 29,32 σεντ το 2025 και στα 26,88 σεντ το 2026.

Η πτώση από την κορύφωση του 2023 φθάνει το 28,1%. Ωστόσο, η σημερινή τιμή παραμένει κατά 22% υψηλότερη ακόμη και από εκείνην του πρώτου εξαμήνου του 2019.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2016 αποτελούσε περίοδο σχετικά χαμηλών ενεργειακών τιμών. Η προηγούμενη δεκαετία είχε καταγράψει και υψηλότερες χρεώσεις, όπως τα 27,6 σεντ το πρώτο εξάμηνο του 2013. Συνεπώς, η πορεία των τιμών δεν υπήρξε συνεχώς ανοδική. Το ουσιαστικό εύρημα αφορά το μέγεθος της επιβάρυνσης σε σύγκριση με το 2016 και το γεγονός ότι η αποκλιμάκωση μετά το 2023 δεν επανέφερε το κόστος στα επίπεδα πριν από την πρόσφατη ενεργειακή κρίση.

> **Η αύξηση του ηλεκτρισμού γίνεται πιο κατανοητή όταν μεταφραστεί σε ευρώ. Για σταθερή κατανάλωση 3.500 κιλοβατωρών, η εφαρμογή της μέσης τιμής του πρώτου εξαμήνου του 2016 αντιστοιχεί σε €534,45. Με την αντίστοιχη τιμή του 2026, το ποσό ανεβαίνει στα €940,80. Δηλαδή €406,35 περισσότερα για την ίδια ακριβώς ποσότητα ενέργειας. Πρόκειται για ενδεικτική ετήσια αναγωγή εξαμηνιαίων τιμών της Eurostat και όχι για πραγματικό ετήσιο λογαριασμό της ΑΗΚ**

Για τον καταναλωτή, πάντως, η διαπίστωση παραμένει απλή: η μείωση μιας ήδη πολύ υψηλής τιμής δεν ισοδυναμεί απαραίτητα με φθηνό ρεύμα.

Από τα €738 στα €1.595 το γέμισμα της δεξαμενής

Ακόμη πιο εντυπωσιακή προκύπτει η διαφορά στο πετρέλαιο θέρμανσης, καθώς τα νοικοκυριά ετοιμάζονται να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες του νέου χειμώνα.

Σύμφωνα με την έκθεση του ευρωπαϊκού Weekly Oil Bulletin, στις 24 Οκτωβρίου 2016 η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης στην Κύπρο ανερχόταν στα €0,738 ανά λίτρο.

Δέκα χρόνια αργότερα, στις 26 Οκτωβρίου 2026, η παγκύπρια μέση τιμή διαμορφωνόταν στα €1,595, σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώνει η πλατφόρμα CyFuel από το κρατικό Παρατηρητήριο Λιανικών Τιμών Καυσίμων.

Η σύγκριση των δύο καταγραφών, οι οποίες αφορούν σχεδόν την ίδια εβδομάδα του έτους, δείχνει αύξηση περίπου 116%. Πρόκειται για στιγμιότυπα λιανικών τιμών από δύο δημοσιευμένες εκθέσεις και όχι για σύγκριση ετήσιων μέσων όρων.

Στην πράξη, μια παραγγελία 500 λίτρων, που κόστιζε €369 το 2016, αντιστοιχεί σήμερα σε €797,50. Η επιβάρυνση φθάνει τα €428,50 για μία μόνο παραγγελία.

Για 1.000 λίτρα, ο λογαριασμός εκτοξεύεται από τα €738 στα €1.595, με διαφορά €857.

Η κατάσταση γίνεται δυσκολότερη για οικογένειες που χρησιμοποιούν συστηματικά κεντρική θέρμανση πετρελαίου, ιδιαίτερα σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, όπου οι ανάγκες θέρμανσης είναι μεγαλύτερες. Το πραγματικό κόστος κάθε χειμώνα εξαρτάται, βεβαίως, από τη διάρκεια χρήσης, τις καιρικές συνθήκες, τη θερμομόνωση και την ποσότητα καυσίμου που καταναλώνεται.

Η μεγάλη αύξηση δεν προέκυψε αποκλειστικά τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, η νέα άνοδος των τιμών μέσα στο 2026 επιβάρυνε εκ νέου τους καταναλωτές. Χαρακτηριστικά, στις 19 Οκτωβρίου, πριν εφαρμοστεί η τελευταία φορολογική μείωση, η μέση τιμή του πετρελαίου θέρμανσης είχε φθάσει στα €1,682 ανά λίτρο, σύμφωνα με τα εβδομαδιαία ευρωπαϊκά στοιχεία.

Μείωση φόρου 6,39 σεντ μπροστά σε ανατιμήσεις 85,7 σεντ

Η κυβερνητική απάντηση στο αυξημένο κόστος θέρμανσης ήρθε με τη μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης. Η Βουλή ενέκρινε στις 22 Οκτωβρίου τη σχετική νομοθεσία, επισπεύδοντας την εφαρμογή του μέτρου από την 1η Νοεμβρίου στις 23 Οκτωβρίου 2026.

Ο ειδικός φόρος μειώθηκε από περίπου 7,4 σε 2,1 σεντ ανά λίτρο. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, η συνολική φορολογική ελάφρυνση, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, αντιστοιχεί σε 6,39 σεντ ανά λίτρο. Το μέτρο θα ισχύει μέχρι τις 30 Απριλίου 2027.

Τι σημαίνει, όμως, αυτή η μείωση για τον οικογενειακό προϋπολογισμό;

Σε μιαν αγορά 500 λίτρων, η εξοικονόμηση περιορίζεται στα €31,95. Για 1.000 λίτρα, φθάνει τα €63,90. Και

αυτό υπό την προϋπόθεση ότι η μείωση μετακυλίεται πλήρως στην τελική τιμή.

Η σύγκριση με τη δεκαετή ανατίμηση αποτυπώνει την περιορισμένη έκταση της παρέμβασης. Ενώ το κόστος αγοράς 1.000 λίτρων είναι σήμερα €857 υψηλότερο από το αντίστοιχο του 2016, η φορολογική ελάφρυνση της συγκεκριμένης περιόδου ανέρχεται σε μόλις €63,90.

Τα δύο ποσά μειρούν διαφορετικά πράγματα: το πρώτο τη μεταβολή της τιμής μέσα στη δεκαετία και το δεύτερο την επίδραση της πρόσφατης μείωσης φόρου. Παρ όλα αυτά, η μεταξύ τους απόσταση εξηγεί γιατί το μέτρο δεν μπορεί από μόνο του να αντισταθμίσει το βάρος των αυξήσεων.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι έλεγχοι στην αγορά. Στις 23 Οκτωβρίου, η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή εξέτασε τις τιμές σε 290 πρατήρια παγκυπρίως. Στα 268, ποσοστό 92,4% εντοπίστηκε μείωση ίση ή μεγαλύτερη από τα 6,39 σεντ ανά λίτρο.

Στα υπόλοιπα 22 πρατήρια, η μείωση ήταν μικρότερη ή δεν καταγράφηκε καθόλου, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις οι τιμές αυξήθηκαν.

Η φορολογική παρέμβαση έφερε έτσι μια μετρήσιμη, αλλά περιορισμένη ανακούφιση. Δεν αντιμετώπισε, ωστόσο, την αιτία που κρατά τη θέρμανση ακριβή: το υψηλό κόστος του ίδιου του καυσίμου.

Ενεργειακή εξάρτηση 87,7% – Οι καθυστερήσεις που πληρώνει η Κύπρος

Πίσω από τις αυξήσεις βρίσκεται και ένα διαχρονικό μειονέκτημα της κυπριακής οικονομίας. Η χώρα εξακολουθεί να εξαρτάται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό από εισαγόμενη ενέργεια, χωρίς να έχει ολοκληρώσει κρίσιμες υποδομές που θα μπορούσαν να διαφοροποιήσουν το ενεργειακό

> **Ακόμη και η περιορισμένη φορολογική ελάφρυνση στο πετρέλαιο θέρμανσης δεν αποτυπώθηκε εξίσου σε όλα τα πρατήρια. Σύμφωνα με επίσημο έλεγχο της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή στις 23 Οκτωβρίου 2026, σε 22 από τα 290 πρατήρια που εξετάστηκαν, η μείωση ήταν μικρότερη από τα προβλεπόμενα 6,39 σεντ ανά λίτρο ή δεν καταγράφηκε μείωση. Σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε αύξηση τιμής. Το εύρημα αφορά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή του ελέγχου, χωρίς να τεκμηριώνει από μόνο του παράνομη πρακτική**

της μείγμα.

Στην έκθεση χώρας του Ιουνίου 2026, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταγράφει ενεργειακή εξάρτηση της Κύπρου από εισαγωγές στο 87,7% για το 2024, ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ακόμη πιο χαρακτηριστικό είναι ότι το πετρέλαιο και τα πετρελαιοειδή αντιπροσώπευαν το 85,2% της ακαθάριστης ενεργειακής κατανάλωσης της χώρας το ίδιο έτος.

Αυτό σημαίνει ότι η κυπριακή οικονομία παραμένει ιδιαίτερα ευάλωτη στις διακυμάνσεις των διεθνών τιμών πετρελαίου. Οι μεταβολές μεταφέρονται στο κόστος παραγωγής ηλεκτρισμού, στις μεταφορές και στη θέρμανση, επιβαρύνοντας νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισημαίνει, παράλληλα, τις σημαντικές καθυστερήσεις στο τερματικό εισαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου στο Βασιλικό, καθώς και τις εκκρεμότητες στην ηλεκτρική διασύνδεση της Κύπρου με γειτονικές αγορές.

Η παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές αυξάνεται, αλλά δεν έχει ακόμη αναιρέψει τη συνολική εικόνα. Το 2025 οι ΑΠΕ κάλυψαν το 27,4% του ηλεκτρικού μείγματος, σύμφωνα με την ίδια έκθεση. Η ανάγκη για αποθήκευση ενέργειας και ενίσχυση των ηλεκτρικών δικτύων παραμένει κρίσιμη, ώστε μεγαλύτερο μέρος της παραγόμενης πράσινης ενέργειας να μπορεί να αξιοποιείται αποτελεσματικά.

Δεν μπορεί κάθε αύξηση στον λογαριασμό του ηλεκτρισμού να αποδοθεί αποκλειστικά στην ενεργειακή εξάρτηση ή στις καθυστερήσεις των υποδομών. Για κάτι τέτοιο απαιτείται αναλυτική κατανομή του κόστους καυσίμων, παραγωγής, δικτύων και άλλων χρεώσεων.

Η διαπίστωση, όμως, είναι σαφής. Δέκα χρόνια μετά το 2016, η Κύπρος εξακολουθεί να στηρίζει μεγάλο μέρος της ενέργειάς της σε εισαγόμενα πετρελαιοειδή, ενώ οι μεγάλες επενδύσεις που θα μπορούσαν να περιορίσουν την έκθεσή της στους εξωτερικούς κλυδωνισμούς παραμένουν ανολοκλήρωτες.

Οι κυβερνήσεις μπορούν να μειώνουν προσωρινά φόρους και να επιδοτούν λογαριασμούς. Όσο όμως η ενεργειακή εξάρτηση παραμένει τόσο υψηλή, τα νοικοκυριά θα συνεχίσουν να βρίσκονται εκτεθειμένα στην επόμενη διεθνή αναταραχή. Και κάθε νέα κρίση θα απειλεί να μεταιρέψει ξανά τον λογαριασμό του ρεύματος και το γέμισμα της δεξαμενής σε δυσβάστακτο βάρος.

ΑΠΟΨΗ “ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Οι ψεύτικες πεποιθήσεις της όποιας λύσης

Οι επιλογές ενός λιγότερο ισχυρού κράτους στις σχέσεις του με τα ισχυρότερα κράτη δεν περιορίζονται μόνο μεταξύ υποταγής/υποτέλειας και ρήξεως/απομονώσεως. Το ζήτημα που τίθεται για μία λιγότερο ισχυρή χώρα στις σχέσεις της με τις ισχυρές είναι το πώς αγωνίζεται επιτυχώς για ισότιμες και ισόρροπες σχέσεις.

Στην Κύπρο του 2026, επειδή κάποιοι θεωρούν ότι είμαστε ένοχοι για το ό,τι συνέβη το 1974, μας συμβουλεύουν να αυτοκτονήσουμε. Με άλλα λόγια, το να υποστηρίζεις λύση «δίκαιη» και «βιώσιμη» στη βάση ενός «εντίμου» συμβιβασμού σημαίνει κατ' ανάγκην υποτέλεια και συρρικνώσεις κυριαρχίας. Όπως, για παράδειγμα, να υποστηρίζεις μία λύση στη βάση του διοικητικού και γεωγραφικού διαχωρισμού της Κύπρου, με παραχωρήσεις μάλιστα αριθμητικής ισότητας, ή ακόμη συγκυριαρχίας στην κεντρική κυβέρνηση και να παζαρεύεις την εκ περιτροπής προεδρία, αλλά αυτήν τη λύση να την ονομάζεις «επανένωση» και να έχεις την ψευδαίσθηση ότι αυτό αποτελεί υλοποίηση του στρατηγικού σου στόχου, δηλαδή της απελευθερώσεως της πατρίδας σου από την Τουρκία. Αυτή η ειδοποιός ποιοτική διαφορά υπήρξε η αντανάκλασις της ορθολογικής λειτουργίας της πλειοψηφίας των Ελλήνων της Κύπρου στο δημοψήφισμα του 2004, που δεν υπεχώρησε στις έξωθεν απειλές και στις έσωθεν δημοκοπίες, οι οποίες έθεσαν σε κίνδυνο τα θεμιτά ζωτικά συμφέροντα του κυπριακού κράτους.

Αυτή η εξωελληνική νοοτροπία στην Κύπρο, μετά το 1974, δεν λαμβάνει υπόψη αυτόν τον αντικειμενικό παράγοντα που αφορά στο διεθνές σύστημα και τη μετεξέλιξή του, τείνοντας να εκλαμβάνει τις επιλογές της ελληνικής πλευράς μπροστά στο εκβιαστικό δίλημμα: μεταξύ υποταγής στα ηγεμονικά αμερικανοβρετανικά κελεύσματα ή της απομονώσεως. Στην ουσία το δίλημμα αυτό εξυπηρετεί «απιά ξένα συμφέροντα» που εκφράζονται από ντόπιους αχθοφόρους και από αφελείς που προσπαθούν να βολέψουν τις ποθητές τους ψευδαισθήσεις

και το χειρότερο θεωρούν όποιον διαφωνεί με την όποια λύση, ως μη θέλοντα λύση. Ας μας εξηγήσουν όλοι αυτοί οι θιασώτες της όποιας λύσεως γιατί η σημερινή μειριοπαθής ηγεσία των Τουρκοκυπρίων στο ζήτημα του ενεργειακού προγράμματος της Κύπρου ενδιαφέρεται περισσότερο για τα συμφέροντα της Τουρκίας παρά για τα συμφέροντα ενός κοινού διζωνικού κράτους, όπως συζητιεί επισήμως. Γιατί οι θιασώτες της όποιας λύσεως δεν οργανώνονται με τους Τουρκοκυπρίους επαναπροσεγγιστές για να διαμαρτυρηθούν για τις απειλές και τις ενέργειες στρατηγικού καταναγκασμού του Ερντογάν σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ορισμένοι κύκλοι στην Κύπρο καλλιέργησαν την εξωελληνική νοοτροπία ως σύνεση και φρονιμάδα. Αναλόγως και αντιστοίχως, επίσης στιγματίζονται οι όποιες διαφωνίες με άμεσο τρόπο ή με νεφελώδεις αναφορές, ως επικίνδυνα, εθνικιστικά και ακόμη φασιστικά φαινόμενα. Σε κάποιους πολιτικούς χώρους και σε κάποια έντυπα η εξωελληνική νοοτροπία έχει λάβει τον χαρακτήρα επιδημίας και ιδιαίτερα σε κάποιες στήλες, που «ειδικεύονται» στη χυδαιοπραγία. Για τις εν λόγω στήλες μόνο μία ορθή θέση υπάρχει: η δική τους. Οι άλλες είναι αθέμιτες, μη-σοβαρές, εκτός χώρου και χρόνου. Όσοι διαφωνούν με τον διεθνιστικό κοσμοπολιτισμό, που επί πέντε δεκαετίες επηρεάζει την πολιτική σκέψη στην Κύπρο και όσοι δεν είναι έτοιμοι να αποδεχθούν την ξένη σοφία ως βάση επιλογής ενός διχοτομικού σχεδίου επιλύσεως του προβλήματος, είναι εθνικιστές και υπερπατριώτες. Εάν δε κάποιος τολμήσει να μιλήσει για κρίσιμες ενδοελληνικές συγκλίσεις που αφορούν τα συμφέροντα επιβιώσεως του κυπριακού Ελληνισμού και που συγκλίνουν στην άποψη ότι το συμφέρον της ελληνικής πλευράς δεν είναι αναλώσιμο, τότε οι ειρωνείες, που υπηρετούν τα ντόπια και ξένα αλληλοδιαπλεκόμενα συμφέροντα, επιστρατεύονται για να δολοφονήσουν χαρακτήρες.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο οι επιλογές που έχει κάποιος είναι είτε συμφωνεί μαζί τους είτε εκτελείται. Πραγματικά αναρωτιέμαι πώς μπορούν κάποιοι να εθελοτυφλούν μπροστά στην εξόφθαλμη εξάρτηση και υποταγή του κατοχικού ηγέτη Τουρφάν Ερχιουρμάν, ενώ ταυτοχρόνως διαρρηγνύουν τα ιμάτιά τους όταν εξ Αθηνών ομιλούν περί καταργήσεως της Συνθήκης Εγγυήσεως.

Βεβαίως μας ανησυχεί το ενδεχόμενο τουρκοποιήσεως των κατεχομένων, αλλά περισσότερο μας ανησυχεί μία κακή λύση να μην τουρκοποιήσει και τις ελεύθερες περιοχές. Αν η Τουρκία δεν βιάζεται για καλή λύση, δεν σημαίνει ότι εμείς θα βιαζόμαστε για κακή λύση, για λύση εθνικής αυτοκτονίας. Θέλουμε λύση δίκαιη και βιώσιμη και όχι την όποια λύση, την οποία να επιβάλλει ο ρεαλισμός των τουρκικών όπλων. Θέλουμε λύση δίκαιη και βιώσιμη, αλλά όχι λύση που να δίδει ρόλο στην Τουρκία μετά τη λύση. Θέλουμε δίκαιη και βιώσιμη λύση και όχι λύση που, αντί για επιστροφή στην κατεχόμενη γη μας, θα δίδει την ευκαιρία σε λίγους να αποκτήσουν εξοχικά στο τουρκικό συνιστών κρατίδιο. Τέλος, αν οι θιασώτες της όποιας λύσεως δικαιούνται να έχουν τις όποιες απόψεις, τότε γιατί οποιοσδήποτε άλλος δεν δικαιούται να έχει διαφορετική άποψη;

Ευχαριστίες στον... Ερντογάν

ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΑΕΟΝΤΑΡΙΣΜΟΥΣ επέλεξε πάλι να κάνει επίδειξη, κατά την επέτειο των 103 χρόνων της κεμαλικής Τουρκίας, την Πέμπτη, 29η Οκτωβρίου, ο της Τουρκίας επί 24 ήδη έτη Μονοκράτωρ, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Εκφωνούσε πανηγυρική ομιλία στο Μπετσεπέ του Γενίμαχαλλα της Άγκυρας, ενώπιον της Συνόδου Κορυφής τού Οργανισμού Τουρκικών Κρατών. Και διετύπωσε «με αποφασιστικότητα» την ΑΠΕΙΛΗ ότι, «θα εξουδετερώσουμε όσους επιχειρούν να παρεμβληθούν ανάμεσα σ' εμάς και τους στόχους μας».

Η συγκεκριμένη απειλή πάρευθυς θεωρήθηκε ως αντίδραση Ερντογάν στο γεγονός ότι, λίγες μόλις ώρες ενωρίτερα, στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος Κυριάκος Μητσοτάκης είχε καταγγείλει τον «παραλογισμό» του «Τουρκο-Λιβυκού Μνημονίου», το οποίο παραβιάζει τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας του ΟΗΕ (UNCLOS - United Nations Convention on the Law of the Sea).

ΑΠΟΤΕΛΕΙ, βεβαίως, ανέκαθεν, μόνιμο χαρακτηριστικό γνώρισμα του Ερντογάν η επίδειξη λεονταρισμών. Και στην εσωτερική και στην εξωτερική του πολιτική.

- Θα μπορούσε μάλιστα να διατυπωθεί και ο ισχυρισμός ότι αυτοί ακριβώς οι λεονταρισμοί οδήγησαν πολλούς σε Αθήνα, Λευκωσία και αλλού να εγκαταλείψουν τις ψευδαισθήσεις που αστόχαστα έτρεφαν όταν, από της ανόδου των ισλαμιστών του ΑΚΡ στην εξουσία το φθινόπωρο του 2002, ήλπιζαν «καλές σχέσεις» και επιτέλους «δίκαιες λύσεις» των χρονιζόντων προβλημάτων, με τον... «εκσυγχρονιστή και ευρωπαϊστή και μετριοπαθή και... ισλαμο-δημοκράτη» Ερντογάν...

- Ιδίως οι λεονταρισμοί Ερντογάν, στις αλλεπάλληλες, διαρκώς εκτραχυνόμενες διατυπώσεις, «με υπεροψίαν και μέθην» της επιθετικής, επεκτατικής πολιτικής της νεο-οθωμανικής στρατηγικής του, εναντίον των γειτόνων - με πρώτη την Ελλάδα και την Κύπρο - καθώς και της ευρύτερης περιοχής, στη στεριά και στη θάλασσα, «ώς τα σύνορα της καρδιάς του», δεν άφηναν πλέον περιθώρια πλάνης και αυταπάτης.

- Υπό την έννοιαν αυτήν, δικαιούται ο Ερντογάν να αναγνωριστεί ως ο «Αφυπνιστής» ακόμα και των πλέον αφελών ή ονειροπόλων. Όχι μόνο στον Ελληνισμό, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή και διεθνώς. Τα κατορθώματα συνολικά τούτης της αφύπνισης που διαχρονικά προκάλεσε ο Ερντογάν είναι ορατά, αναπτυσσόμενα διαρκώς και μετρήσιμα, ως «πεπραγμένα» της πολιτικής του.

Η 24ΕΤΗΣ μέχρι τούδε Ερντογανοκρατία ναυάγησε τις όποιες υπήρχαν κατά καιρούς ελπίδες για ευόδωση της πορείας ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Η διατεινόμενη ως μεγάλη δύναμη της περιοχής, που οραματιζόταν την προσαρμογή τής ΕΕ στις απαιτήσεις της, έμεινε στα... κρύα του λουτρού. Θρηνολογούσα διά στόματος του Υπουργού της των Εξωτερικών Χακάν Φιντάν στην Βιέννη, 30.4.2026, για το ότι η Κύπρος, «μια χώρα με λιγότερο του ενός εκατομμυρίου πληθυσμό, παρεμποδίζει τις σχέσεις των 500 εκατομμυρίων ΕΕ-Τουρκίας»!

- Η παριστάνουσα την περίπου... ισότιμη με τις παγκόσμιες υπερδυνάμεις Τουρκία τού «Διεθνούς Εμβέλειας Σκακιστή» Ερντογάν, σε ρόλο «επιτήδειου εκκρεμούς» μεταξύ ΗΠΑ - Ρωσίας, με αγορασμένους και τους... εν αχρησία ρωσικούς πυραύλους S-400, «κατόρθωσε» να στερηθεί την απόκτηση των υπερσύγχρονων αμερικανικών αεροσκαφών F-35, τον εκσυγχρονισμό των όσων έχει F-16 της και να εξαρτάται από τα αντιβαλλιστικά του αμερικανικού ναυτικού για την απόκρουση των ιρανικών βαλλιστικών που εκτοξεύτηκαν πρόσφατα κατά των εδαφών της...

- Η διατελέσασα μέχρι το εγγύς παρελθόν στενή σύμμαχος της ισχυρότερης χώρας της περιοχής - του Ισραήλ - «κατόρθωσε» να εκτραχύνει σε τέτοιο βαθμό την εχθρικότητα μεταξύ Άγκυρας – Ιερουσαλήμ, ώστε η ισραηλινή αεροπορία να βομβαρδίζει και προληπτικά τα επιχειρούμενα τουρκικά προγεφυρώματα στην διαλυμένη Συρία.

- Με τις ερντογανικές κιόλας απειλές κατά των ελληνικών νήσων του Αιγαίου ότι «θα 'ρθούμε ξαφνικά ένα βράδυ» και τους εκφοβισμούς ότι «οι Ταϊφούν τουρκικοί πύραυλοι μπορούν να πλήξουν μέχρι και την Αθήνα», προκάλεσε εν τέλει όχι μόνο τον επιθανάτιο ρόγχο όλων των προηγούμενων ανοητολογιών περί διευθετήσεων αμοιβαίου οφέλους «win-win situation - kazan-kazan» των ελλαδο-τουρκικών διαφορών, όχι μόνο τον γιγαντιαίο εξοπλισμό των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων με αεροσκάφη Ραφάλ, φρεγάτες Μπελαρά, αλλά και την έμπρακτη ανάπτυξη, επί του πεδίου, της συμμαχίας Ελλάδος - Κύπρου - Ισραήλ, τη συνεργασία και των τριών με τις ΗΠΑ στο σχήμα «3+1», τις τριμερείς συνεργασίες Ελλάδος - Κύπρου - Αιγύπτου, την ενίσχυση της κυπριακής άμυνας με ελλαδικά F-16 και φρεγάτες στο νησί, τις συνεργασίες αμφοτέρων των κρατών μας με τη Γαλλία και άλλες ευρωπαϊκές δυνάμεις...

- Φυσιολογικά και πραγματιστικά θα πρέπει... να υμνολογούνται όλ' αυτά ως τα κατ' εξοχήν σημαντικότερα «επιτεύγματα» της πολιτικής Ερντογάν στην περιοχή. Όπως λέχθηκε πολλές φορές κατά τις διαδοχικές εξελίξεις της πρόσφατης και της παρούσας συγκυρίας, «ο Αλλάχ του να τον έχει καλά τον Πολυχρονεμένο», σε αυτόν οφείλεται κατά κύριον λόγο, η γρηγορούσα πλέον αφύπνιση της συνειδητής ραγδαίας ενδυνάμωσης της στρατιωτικής και διπλωματικής ισχύος Ελλάδος - Κύπρου, για την επωφελέστερη αξιοποίηση των ρευσούν περιστάσεων στην περιοχή έναντι της ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΑΠΕΙΛΗΣ. Απειλή, η οποία βιώνεται πια από περισσότερα κράτη της γειτονιάς...

ΞΕΦΤΙΣΑΝ κι εξευτελίστηκαν βεβαίως και τα όποια απέμειναν... απομεινάρια ψευδαισθήσεων περί «εκ συμφώνου με την Τουρκία, αμοιβαίως αποδεκτής, συμβιβαστικής συμφωνίας λύσεως του Κυπριακού Προβλήματος», που είχε επιβληθεί ως «γραμμή πολιτικής» από τα Ητημένα μας Μυαλά, μετά από τον Όλεθρο του 1974.

- Άπαντες αντιλαμβάνονται - πλην ανοήτως αμετανόητων ζηλωτών της Διζωνικής Υποταγής δημαγωγούντων - ότι ο Έχων το Γενικόν Πρόσταγμα επί της Τουρκίας - Κατακτητή και επί του κατοχικού ψευδοκράτους του Αττίλα στα σκλαβωμένα ελληνικά εδάφη της Κύπρου, Ερντογάν, δεν επιτρέπει την παραμικρή απόκλιση από το τουρκικό «Επίτευγμα» του Αττίλα το 1974 στην Κύπρο. Καθοδηγητικό έκτοτε υπόδειγμα, ως «η μόλα», για το σύνολο της τουρκικής νεο-οθωμανικής στρατηγικής και τακτικής μεθόδευσης έναντι πάντων.

- Η συνεχιζόμενη 24ετής Ερντογανοκρατία, χωρίς την ελάχιστη εξαίρεση, έδειξε την επίμονη σταθερότητα επί της πολιτικής της: «Ούτ' ένας Τούρκος στρατιώτης δεν φεύγει από την Κύπρο, ούτ' ένας πόντος εδάφους δεν παραχωρείται», όπως ο ίδιος ο Πολυχρονεμένος το έχει εκφωνήσει.

- Επιπρόσθετα: Η αποτυχούσα με το ελληνικό ΟΧΙ στο Δημοψήφισμα του 2004 επιχείρηση διά της «λύσης Ανάν», για την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας ως «Εκλιπούσας» και την μετατροπή της «Ενωμένης Κυπριακής Ομοσπονδίας» ολόκληρης σε τουρκικό προτεκτοράτο, αντικαταστάθηκε με τη «γραμμή» της «ισότιμης κυριαρχίας και ισότιμου διεθνούς καθεστώτος» Δύο Κρατών.

- Απαράβατη «διά μασιγίου» διαταγή της Άγκυρας στον εκάστοτε διαδοχικά Τουρκοκύπριο ηγέτη της υποτελούς στην Τουρκία πολιτικής πτέρυγας του Αττίλα. Τώρα υπό τας διαταγάς επιχειρεί ο Τουφάν Έρχιουρμαν. Ως Τουρκοκύπριος συνομιλητής, στο από χρόνια άνυδρο μαγγανοπήγαδο (αλακάτι στην κυπριακή διάλεκτο) των «καλών υπηρεσιών» του Γ.Γρ. του ΟΗΕ για το Κυπριακό. Με απεσταλμένη του, ενίοτε, και την Κολομβιανή διπλωμάτη Μαρία Άνχελα Ολγκίν Κουεγιάρ.

- Και, ασφαλώς, ματαιοπονούν όσοι ελάχιστοι απέμειναν να ελπίζουν το ανέφικτο στις δρομολογούμενες ματαίως διαδικασίες των συναντήσεων, διαπραγματεύσεων, διευθετήσεων για την περιλάλητη επανέναρξη των «συνομιλιών λύσης απ' εκεί που έμειναν στο Κραν Μοντανά του 2017» με τα περιβόητα «πλαίσια Γκουτέρες», τα ΜΟΕ, τις «κοινωνίες των πολιτών» κ.ο.κ.

Ο Μονοκράτωρ Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν διαθέτει ακόμη εμφανέστατο και απολύτως προβλέψιμο το «χάρισμα» να δείχνει σε Αθήνα και Λευκωσία ποια πολιτική θα πρέπει διαρκώς να στρατηγούν για την αντιμετώπισή του...

«Τσιόκ τεσιεκκιούρ εντερίμ» λέγεται τουρκιστί το «σ' ευχαριστώ πολύ»...

Οι επικεφαλής στρατηγοί κι ο Έρχιουρμαν, της στρατιωτικής και πολιτικής πτέρυγας του κατοχικού ψευδοκράτους του Αττίλα στην παρέλαση των κατακτητών στην σκλαβωμένη μεριά της Λευκωσίας.

Ο Μονοκράτωρ Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν διαθέτει ακόμη εμφανέστατο και απολύτως προβλέψιμο το «χάρισμα» να δείχνει σε Αθήνα και Λευκωσία ποια πολιτική θα πρέπει διαρκώς να στρατηγούν για την αντιμετώπισή του... «Τσιόκ τεσιεκκιούρ εντερίμ» λέγεται τουρκιστί το «σ' ευχαριστώ πολύ»...

Το τουρκολιβυκό μνημόνιο και ο έλεγχος τριών θαλάσσιων οδών από Τουρκία, Ιράν και Χούθις

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Στις 20 Οκτωβρίου 2026, το Κοινοβούλιο της Λιβύης ενέκρινε το μνημόνιο με την Τουρκία, με ανάκληση της απόφασης απόρριψης τού 2020. Η συμφωνία αυτή είχε υπογραφεί τον Νοέμβριο του 2019 μεταξύ της Άγκυρας και της τότε Κυβέρνησης Εθνικής Συμφωνίας (GNA), με έδρα την Τρίπολη, και αφορούσε την οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών. Το Κοινοβούλιο βρίσκεται στη Βεγγάζη που ελέγχει ο στρατηγός Χαφτάρ, άλλοτε σύμμαχος της Ελλάδος.

Η απόφαση του Λιβυκού Κοινοβουλίου φαίνεται να κατέλαβε εξαπίνης την Αθήνα - και τη Λευκωσία. Ο στρατηγός Χαφτάρ θεωρείτο στενός σύμμαχος της Ελλάδος και μάλιστα είχε γίνει δεκτός στην Αθήνα με τιμές. Η κυβέρνηση Μητσοτάκη και ειδικά ο ΥπΕξ, Γεραπετρίτης, φαίνεται δεν υπολόγισαν την επιτηδειότητα της τουρκικής διπλωματίας. Βούλιαξαν στα δήθεν «ήρεμα νερά» των ελληνοτουρκικών σχέσεων και επαναπαύθηκαν.

Το τουρκολιβυκό μνημόνιο καταγγέλθηκε από την Αθήνα ως «ψευδεπίγραφο». Το Υπουργείο Εξωτερικών σε ανακοίνωσή του υποστήριξε: «Η γεωγραφία και το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας δεν αλλάζουν με μονομερείς, νομικά αβάσιμες κοινοβουλευτικές αποφάσεις. Η Τουρκία και η Λιβύη δεν διαθέτουν αντικείμενες ή παρακείμενες ακτές που να παρέχουν νόμιμη βάση για την επιχειρούμενη οριοθέτηση θαλασσίων ζωνών».

Εξάλλου, το κυπριακό ΥπΕξ, σε ανακοίνωσή του, θεωρεί το εν λόγω «μνημόνιο» «παράνομο, άκυρο και ανυπόστατο, το οποίο δεν παράγει, καθ' οιονδήποτε τρόπο, έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων κρατών». Να επισημάνουμε ένα τραγικό γεγονός: Η λεγόμενη «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου», που ανακηρύχθηκε τον Νοέμβριο του 1983, έχει καταγγελθεί με ψηφίσματα του ΟΗΕ και Διεθνών Οργανισμών ως παράνομη, άκυρη, μη αναγνωρισμένη από κανένα κράτος, πλην της κατοχικής Τουρκίας.

Εδώ και 43 χρόνια, όμως, υπάρχει, λειτουργεί, έχει ανοίξει γραφεία σε αρκετές χώρες, συναλλάσσεται με δεκάδες άλλες. Ο εκάστοτε Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κατά πάγια ανεκδιήγητη πρακτική, αυτοαναιρείται και αυτοϋποβιβάζεται σε κοινοτάρχη για να συνομιλήσει με τον κατοχικό εγκάθετο. Το Κυπριακό, με ελληνική συνέργεια, από διεθνές πρόβλημα τουρκικής εισβολής, κατοχής, εποικισμού, εθνοκάθαρσης, παραβίασης ανθρώπινων δικαιωμάτων και ελευθεριών υποβιβάστηκε σε δικοινοτική διαφορά.

Οι δύο ηγέτες, ως κοινοτάρχες εκάστης κοινότητας, συζητούν όχι για την αποχώρηση του Αττίλα, των εποίκων και την απελευθέρωση της Κύπρου αλλά για άνοιγμα κατοχικών οδοφραγμάτων, τα οποία, κατά τον υιό Ντενκτάς, Σερντάρ, όσο περισσότερα ανοίγουν τόσο πιο πολύ τσιμεντώνουν το ψευδοκράτος. Πώς; Οι τελωνειακοί και αστυνομικοί έλεγχοι και ο έλεγχος ταυτοτήτων, διαβατηρίων και προϊόντων ένθεν και ένθεν της Γραμμής Αττίλα υποβάλλουν ότι μεταξύ κατεχομένων και ελεύθερων περιοχών υπάρχουν «σύνορα». Δηλαδή, δύο κράτη!

Το τουρκολιβυκό μνημόνιο υπάρχει από το 2019. Ελλάδα και Κύπρος απέτυχαν ή μάλλον τρεμαλέα και τουρκοφοβικά, στο πλαίσιο του ανίατου, πια, κατευνασμού του τουρκικού θηρίου, αδιαφόρησαν να απαιτήσουν δραστικές κυρώσεις εναντίον της Λιβύης και της Τουρκίας. Τώρα το κόστος των διπλωματικών και άλλων ενεργειών τους θα είναι επαχθέστερο. Το μνημόνιο μπορεί να αναλυθεί υπό τις εξής παραμέτρους:

>Πρώτον, νομικές. Ασφαλώς και είναι παράνομο, άκυρο και ανυπόστατο και παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα, όχι αόριστα «τρίτων χωρών», αλλά: Της Ελλάδος, της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Αιγύπτου. Αθήνα και Λευκωσία επιδόθηκαν στο γνωστό άθλημα: Ανακοινώσεις, δηλώσεις, καταγγελία στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Τι εισέπραξαν; Εξίσου βολικές δηλώσεις και ανακοινώσεις συμπαράστασης και καταδίκης. Ποια ήταν η αντίδραση της Τουρκίας; Πανηγύρια και επίκληση του... Διεθνούς Δικαίου, χωρίς καμία συμμόρφωση προς τους κανόνες και τις διατάξεις του.

> **Ο Νοέμβριος θα κρίνει την αξιοπιστία, την αποφασιστικότητα, τη σοβαρότητα και τη θέληση της Ελλάδας να υπερασπιστεί την κυριαρχία, την ελευθερία και τα εθνικά της συμφέροντα. Αρχίζοντας από την έκδοση navtex για να ξεκινήσουν έρευνες για την πόντιση του ηλεκτρικού καλωδίου μέχρι την οριοθέτηση, έστω και τώρα, της ΑΟΖ της Ελλάδος με εκείνην της Κύπρου**

>Δεύτερη παράμετρος, πολιτική: Είναι εμφανές ότι η διπλωματική διαχείριση του τουρκολιβυκού μνημονίου από την Αθήνα κατέληξε σε ένα εντυπωσιακό φιάσκο. Η ελληνική διπλωματία απέτυχε να προλάβει και να αποτρέψει την έγκριση του μνημονίου. Το μνημόνιο ενισχύει τη θέση της Τουρκίας, δημιουργεί νέα τετελεσμένα και προκαλεί σοβαρά ερωτηματικά για την αποτελεσματικότητα και προβλεπτικότητα της ελληνικής διπλωματίας.

Η Τουρκία υποστήριζε την κυβέρνηση της δυτικής Λιβύης, που αντιμετώπιζε επιθέσεις από τα στρατεύματα του Χαφτάρ, ο οποίος ηγείτο της κυβέρνησης της ανατολικής Λιβύης. Κάποια στιγμή, η Άγκυρα έκανε στροφή. Άνοιξε διαύλους επικοινωνίας με την οικογένεια Χαφτάρ, αξιοποίησε ενδοοικογενειακές τριβές για θέματα εξουσίας, πρόσφερε ανταλλάγματα και χρηματοδοτήσεις, έκανε επενδύσεις σε κρίσιμες υποδομές και... ο δρόμος στρώθηκε για επικύρωση του μνημονίου.

>Ας δούμε τη μεγάλη εικόνα: Το τουρκολιβυκό μνημόνιο παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα κρατών της Μεσογείου, το Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας. Δημιουργεί τετελεσμένα στη θαλάσσια οδό της Ανατολικής Μεσογείου όπου Ελλάδα, Κύπρος, Ισραήλ και Αίγυπτος διαθέτουν πλούσια κοιτάσματα σε φυσικό αέριο. Από την άλλη, το Ιράν και οι Χούθι ελέγχουν τα στενά του Ορμούζ και του Μπαμπ ελ Μαντέμπ. Με απλά λόγια: Δύο αυταρχικά κράτη, που αιμοδοτούν τρομοκρατικές οργανώσεις, και οι τρομοκράτες Χούθι της Υεμένης ελέγχουν τρεις υψίστης σημασίας, και αξίας, θαλάσσιες οδούς.

Ευθέως τίθεται μέγα ζήτημα ασφάλειας αυτών των οδών, της επίσης ασφαλούς διακίνησης του παγκόσμιου εμπορίου και, αυτονόητα, προστασίας των ενεργειακών πηγών. Εκ προοιμίου έχει δημιουργηθεί μία αρένα εκρηκτικής ενεργειακής, οικονομικής, εμπορικής και στρατιωτικής αναμέτρησης.

Το ερώτημα που τίθεται σε όλα τα κράτη και περισσότερο στην Ελλάδα, στην Κυπριακή Δημοκρατία, στην Αίγυπτο και στο Ισραήλ, είναι: Ποια δύναμη θα διασφαλίσει ώστε το παράνομο, άκυρο και ανυπόστατο τουρκολιβυκό μνημόνιο δεν θα προκαλέσει ακόμα μια ανάφλεξη στην περιοχή της Αν. Μεσογείου, στη Βόρεια Αφρική και στη Μέση Ανατολή;

Η Ελλάδα και η Τουρκία είναι μέλη του ΝΑΤΟ. Οι Ευρωπαίοι εταίροι μας και οι ΗΠΑ αντέδρασαν ξανά ως άθλιοι Πόντιοι Πιλάτοι. Στο πλαίσιο της κυνικής πολιτικής τους, των δύο μέτρων και δύο σταθμών, παραμέρισαν την κοινοτική και ΝΑΤΟϊκή αλληλεγγύη, ένιψαν τας χείρας των και συμβουλεύουν οι δύο χώρες να τα βρουν μεταξύ τους.

Η Τουρκία παρανομεί ξανά, αλλά δεν ιμωρείται. Δεν έχει συνέπειες, απλώς χαϊδεύεται! Ενθαρρύνεται στην παρανομία της! Το μνημόνιο δεν της δίνει καμία έννομη ιδιότητα, όμως προκαλεί και για την ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ. Δεν είναι εναντίον, είπε ο Τούρκος ΥπΕξ, αλλά απαιτεί γραπτή επιστολή για να δώσει άδεια έρευνας και πόντισης καλωδίου. Δηλαδή αναγνώριση νομιμότητας στην τουρκολιβυκή παρανομία.

Διά της Τουρκίας, το μνημόνιο αναμένεται να προκαλέσει προβλήματα σε έρευνες και γεωτρήσεις για φυσικό αέριο, εκμετάλλευση και μεταφορά του. Θα θέσει σε κίνδυνο το εμπόριο και θα αναρριπίσει την επιθετικότητα μιας Τουρκίας, που δεν αποκρύπτει τις νεο-οθωμανικές επεκτατικές ονειρώξεις της εναντίον της Ελλάδος, της Κύπρου και του Ισραήλ.

Το αναπάντητο μέχρι στιγμής ερώτημα δεν είναι ποιος έχει αποθέματα φυσικού αερίου, αλλά ποιος και πώς θα τα προστατεύει έναντι της αρπακτικότητας της Τουρκίας. Τι θα πράξουν, λοιπόν, η Ελλάδα και η Κύπρος; Το Ισραήλ θεωρεί την Τουρκία ως εχθρική χώρα και ως άλλο, χειρότερο, Ιράν. Καταδίκασε το μνημόνιο και την Τουρκία ως ταραξία της περιοχής. Ο Πρόεδρος της Αιγύπτου, Σίσι, επιτέθηκε έντονα εναντίον της Τουρκίας και της Λιβύης και τις κάλεσε να εγκαταλείψουν το μνημόνιο επειδή θα είναι η καταστροφή τους

Ο Νοέμβριος θα κρίνει την αξιοπιστία, την αποφασιστικότητα, τη σοβαρότητα και τη θέληση πρώτα της Ελλάδας να υπερασπιστεί την κυριαρχία, την ελευθερία και τα εθνικά της συμφέροντα. Αρχίζοντας από την έκδοση navtex για να ξεκινήσουν έρευνες για την πόντιση του ηλεκτρικού καλωδίου μέχρι την οριοθέτηση, έστω και τώρα, της ΑΟΖ της Ελλάδος με εκείνην της Κύπρου.

ΤΟ ΔΕΛΕΑΡ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ ΚΑΙ ΦΟΡΜΟΥΛΑ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

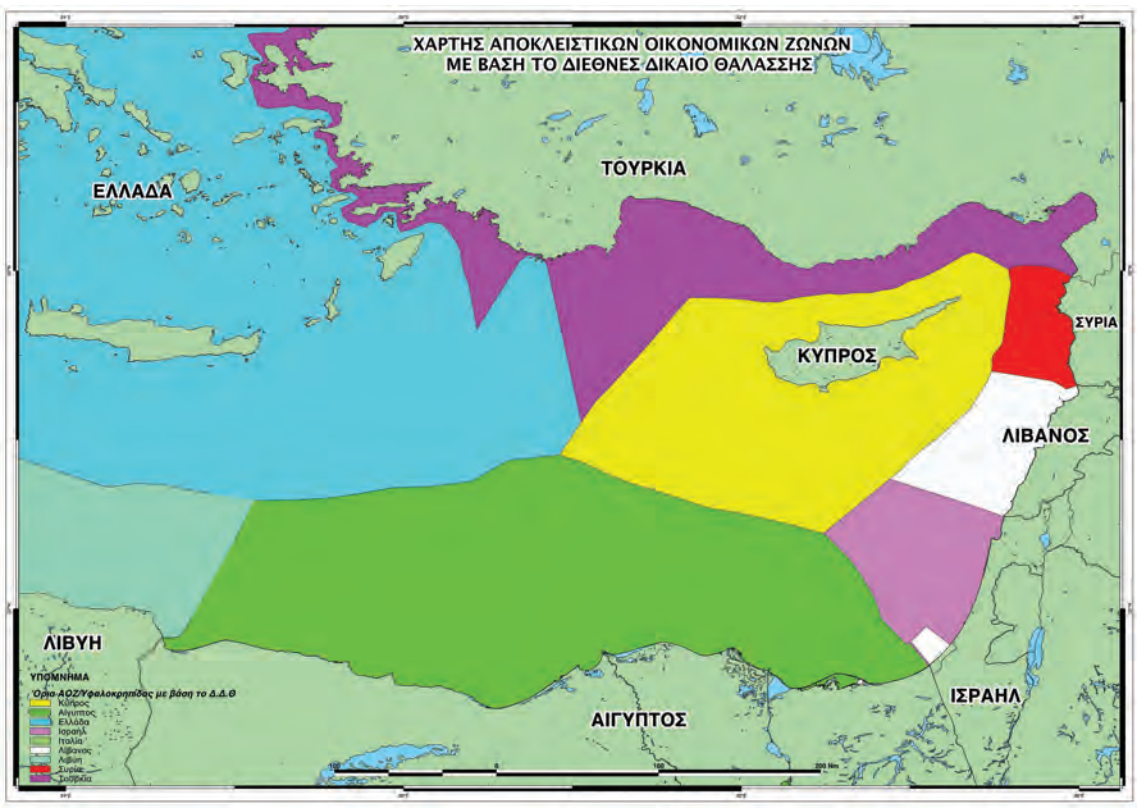
Η ρωσική ρουλέτα του καλωδίου

και η... «βρόμικη» δουλειά της Γαλλίας

Η ενδεχόμενη ενημέρωση της Άγκυρας από τη Γαλλία και η τρύπα στην ελληνική υφαλοκρηπίδα

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Πρόκειται για χάρτη που δείχνει τα όρια των ΑΟΖ της Κύπρου, της Ελλάδας, της Τουρκίας, της Αιγύπτου και άλλων κρατών στη βάση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας.

Στο έργο του καλωδίου, που θα ενώνει Ελλάδα, Κύπρο και Ισραήλ, η Τουρκία - με τη βοήθεια των λανθασμένων χειρισμών των ημετέρων (Αθηνών, κυρίως, αλλά και Λευκωσίας) - επιδιώκει να μας εμπλέξει σε ένα παιχνίδι ρωσικής ρουλέτας. Γι' αυτό, τώρα, αναζητείται φόρμουλα εκτόνωσης. Η Άγκυρα έχει το πιστόλι στα χέρια της υπό την εξής έννοια: Αυτή θέτει υπό αμφισβήτηση τα κυριαρχικά και ειδικά κυριαρχικά δικαιώματα των Αθηνών και της Λευκωσίας, όπως αυτά καθορίζονται από το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. Και απειλεί ακόμη και με κρίση, κάτι που συνιστά πάγια τακτική. Εκείνο, δε, που θα επιδιώξει είναι να γεμίσει τις μισές θαλάμες του πιστολιού και να το βάλει στο κεφάλι των Αθηνών, καλώντας τις να πατήσουν τη σκανδάλη! Εκτός και αν λειτουργήσει αφοπλιστικά η μυστική διπλωματία με την υιοθέτηση μιας φόρμουλας επί τη βάσει της οποίας η κάθε πλευρά θα είναι δυνατό να δίνει τη δική της ερμηνεία. Και σε αυτήν όμως την περίπτωση, θα υπάρχει ή όχι κόστος για την Ελλάδα και τα ειδικά της κυριαρχικά δικαιώματα επί της υφαλοκρηπίδας και της νοητής, ακαθόριστης, έστω και μονομερώς, ΑΟΖ της;

Μέσω Παρισίων

Μια τέτοια περίπτωση, δηλαδή φόρμουλα εκτόνωσης, έχει ειπωθεί: Ότι δηλαδή το Παρίσι είναι αυτό που θα κάνει το "dirty job" (βρόμικη δουλειά), ενημερώνοντας την Τουρκία για τις έρευνες του πλοίου Abeille Marengo, που φέρει τη σημαία της, και μάλιστα γραπτώς, εάν δεν το έχει πράξει ήδη. Για να είναι με τον τρόπο αυτό ικανοποιημένη η Άγκυρα. Δηλαδή πληρώνει η Ελλάδα αλλά και η Κύπρος μια γαλλική εταιρεία ερευνών για να έρθει το Παρίσι να δημιουργήσει τις συνθήκες που είναι πιθανό δημιουργήσουν τον εξής κίνδυνο: Να δώσουν στην Τουρκία την ευκαιρία να ισχυρίζεται ότι έχει δικαιοδοσία εντός της ελληνικής υφαλοκρηπίδας ή σε υπό αμφισβήτηση περιοχές. Ανοίγει, με άλλα λόγια, τρύπα στα ελληνικά ειδικά κυριαρχικά δικαιώματα μέσω Γαλλίας ή όχι; Αυτό θα το απαντήσει το ίδιο το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. Για να γίνουν καθαρές δουλειές στην υπόθεση του καλωδίου...

Έκδοση της NAVTEX

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή: Εντός των επομένων ημερών, εκτός και αν τύχει κάτι άλλο, η Ελλάδα ετοιμάζει την έκδοση NAVTEX, προκειμένου να επαναρχίσουν οι υποθαλάσσιες έρευνες για το Great Sea Interconnector (GSI) που αφορά στην ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου, Ελλάδας και Ισραήλ. Οι έρευνες καλύπτουν περιοχή ανατολικά της Κρήτης και της Κάσου, με προοπτική συνέχισης προς την Κύπρο. Οι ακριβείς συντεταγμένες και οι ημερομηνίες θα καθοριστούν από τη NAVTEX, η οποία δεν καθορίζει από μόνη της τα όρια της υφαλοκρηπίδας, αλλά εκδίδεται για λόγους ασφαλείας, υποδηλώνοντας όμως διαιοδοσία. Το πλοίο που θα διεξάγει τις έρευνες φέρει την ονομασία Abeille Marengo και έχει γαλλική σημαία. Από τις 27 Οκτωβρίου είναι αγκυροβολημένο στο Ηράκλειο και αναμένει την έναρξη των εργασιών. Η έκδοση της NAVTEX θα έχει ως νομική βάση την εισήγηση της ελληνικής διυπουργικής Επιτροπής Χορήγησης Αδειών Ερευνών Θαλάσσης (ΕΧΑΕΘ) και το πλοίο θα ενημερώνει τις αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες τουλάχιστον 72 ώρες πριν από τις εργασίες και καθημερινά κατά την εκτέλεσή τους. Αυτή είναι ελληνική διοικητική διαδικασία, χωρίς ενημέρωση προς την Τουρκία, διότι σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, η Αθήνα έχει δικαιοδοσία εφόσον η δραστηριότητα είναι εντός της δικής της υφαλοκρηπίδας, αλλά ακόμη και αν τμήμα της τίθεται υπό τουρκική αμφισβήτηση εκτός κάποιων εξαιρετικών περιπτώσεων που δεν συντρέχουν με την υφιστάμενη έρευνα.

Σημασία του έργου

Η ανωτέρω θέση τεκμαίρεται από το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας ως εξής: Το Abeille Marengo θα πραγματοποιήσει υποθαλάσσιες έρευνες για την προετοιμασία της πόντισης του ηλεκτρικού καλωδίου Great Sea Interconnector (GSI), που περιλαμβάνουν:

1. Βυθομετρικές έρευνες: Χαρτογράφηση του βυθού, καταγραφή του βάθους και της μορφολογίας του.

2. Γεωφυσικές έρευνες: Εντοπισμός πετρωμάτων, απότομων κλίσεων και άλλων εμποδίων στη διαδρομή του καλωδίου.

3. Γεωτεχνικές έρευνες: Εξέταση της σύστασης και της σταθερότητας των ιζημάτων, όπου απαιτείται.

4. Έλεγχος της διαδρομής: Επιβεβαίωση ότι το καλώδιο μπορεί να τοποθετηθεί με ασφάλεια στον επιλεγμένο υποθαλάσσιο διάδρομο.

> **Υπάρχει ή όχι ο κίνδυνος να επικαλεστεί η Τουρκία σε βάρος τής Ελλάδας την αρχή της αντιφατικότητας (Estoppel) και πώς**

Οι συγκεκριμένες εργασίες χαρακτηρίζονται από τον φορέα του έργου ως προπαρασκευαστικές έρευνες για την πόντιση καλωδίου. Ωστόσο, ο ακριβής νομικός χαρακτηρισμός κάθε δραστηριότητας έχει σημασία. Το κρίσιμο νομικό ερώτημα είναι εάν οι εργασίες του Abeille Marengo αφορούν τεχνικές έρευνες για την πόντιση υποθαλάσσιου καλωδίου ή θαλάσσια επιστημονική έρευνα (Marine Scientific Research – MSR).

Άδεια και ενημέρωση

Η διάκριση είναι καθοριστική, διότι διαφορετικά άρθρα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS, 1982) ρυθμίζουν κάθε δραστηριότητα (Βλέπε πίνακα).

Επί του παρόντος έχουμε εργασίες έρευνας επί της υφαλοκρηπίδας, ανεξαρτήτως ποια τμήματά της τίθενται από τουρκική αμφισβήτηση. Η ελληνική ΑΟΖ δεν είναι καθορισμένη ούτε καν μονομερώς. Υπάρχει, όμως, νοητώς με βάση το ΔΔΘ. Άρα η Ελλάδα: 1) Δεν χάνει τα δικαιώματά της για την ΑΟΖ, ακόμη και αν δεν την έχει καθορίσει με την Τουρκία, μάλλον τα δικαιώματα αυτά υπερκαλύπτονται επί του παρόντος από την υφαλοκρηπίδα, που είναι ipso facto, υπάρχει και παράγει δικαιώματα εκ της φύσεώς της, χωρίς να χρειάζεται ανακήρυξη. Συμφωνία είναι δυνατό να επιβάλλεται όταν υπάρχει αμφισβήτηση από άλλο κράτος ως προς τα όρια του καθενός. 2) Με βάση το άρθρο 79 δεν υπάρχει ρητή υποχρέωση για ενημέρωση, πολλώ δε μάλλον για αίτημα άδειας.

Συναφώς επισημαίνονται τα εξής: Α) Εάν θα γίνουν γεωτρήσεις απαιτείται άδεια του κράτους που έχει νόμιμη δικαιοδοσία επί της συγκεκριμένης υφαλοκρηπίδας (άρθρο 81 UNCLOS), δηλαδή της Ελλάδας. Β) Για άλλες μορφές έρευνας, όπως η επιστημονική, είναι δυνατό να χρειαστεί, όπως το άρθρο 246, συναίνεση. Υπάρχουν περιπτώσεις που η μορφή των ερευνών είναι ζήτημα ερμηνείας. Η Τουρκία θέλει να εισπράξει συναίνεση ή άδεια για να δημιουργήσει προηγούμενο δικής της δικαιοδοσίας επί της ελληνικής υφαλοκρηπίδας και επί της νοητής ΑΟΖ, που δεν έχει σήμερα, επειδή δεν έχει τα σχετικά δικαιώματα, εάν λάβει κάποιος υπόψη όσα το ΔΔΘ καθορίζει.

Αμφισβητούμενες περιοχές και επήρεια

Ερώτημα: Θα είναι διαφορετική η νομική διαδικασία για περιοχές που είναι μεν ελληνικές αλλά υπό τουρκική αμφισβήτηση; Εάν πρόκειται για ελληνική υφαλοκρηπίδα, η αρμοδιότητα ανήκει εκ των πραγμάτων στην Ελλάδα. Αυτό ισχύει ακόμη και αν το τουρκολιβυκό μνημόνιο δεν δημιουργεί από μόνο του δικαίωμα συναίνεσης για την Άγκυρα, ειδικώς εάν υπάρχει σαφής παραβίαση από μέρους της σε σχέση με το ΔΔΘ.

Για μη οριοθετημένη υφαλοκρηπίδα, το άρθρο 83(3) προβλέπει ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη οφείλουν:

• Να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για προσωρινές πρακτικές διευθετήσεις.

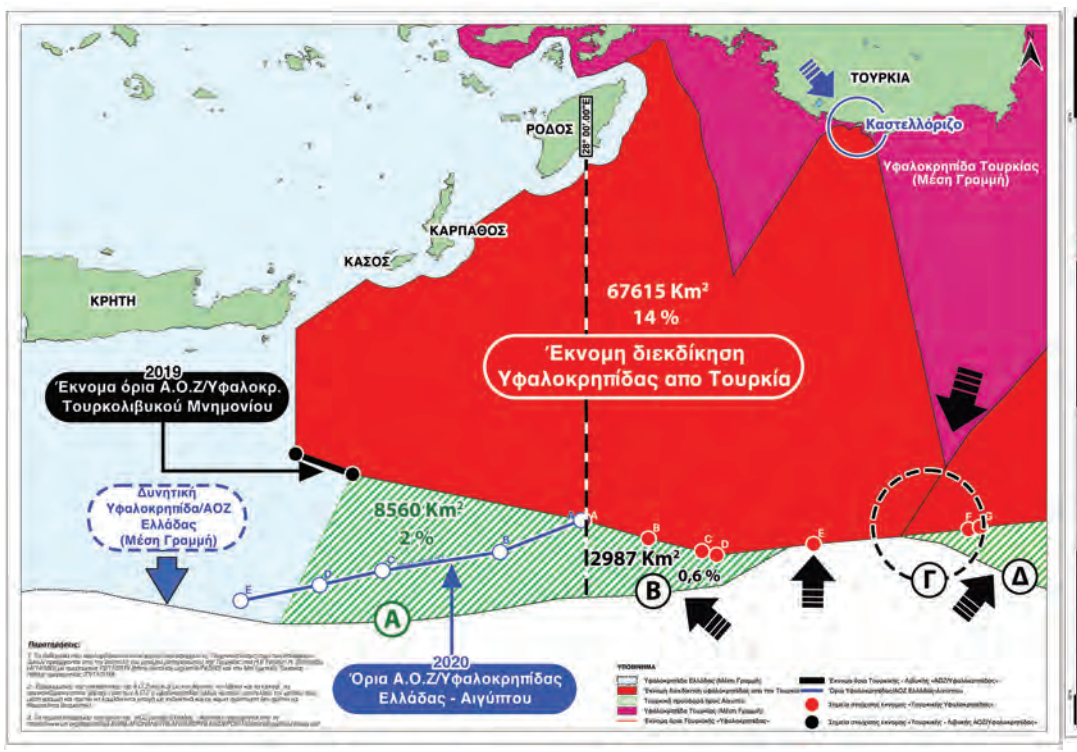
• Να μην παρεμποδίζουν ή θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη τελικής συμφωνίας οριοθέτησης.

• Να διασφαλίζουν ότι οι προσωρινές διευθετήσεις δεν προδικάζουν την τελική οριοθέτηση (αντίστοιχη ρύθμιση για την ΑΟΖ περιλαμβάνει το άρθρο 74(3)).

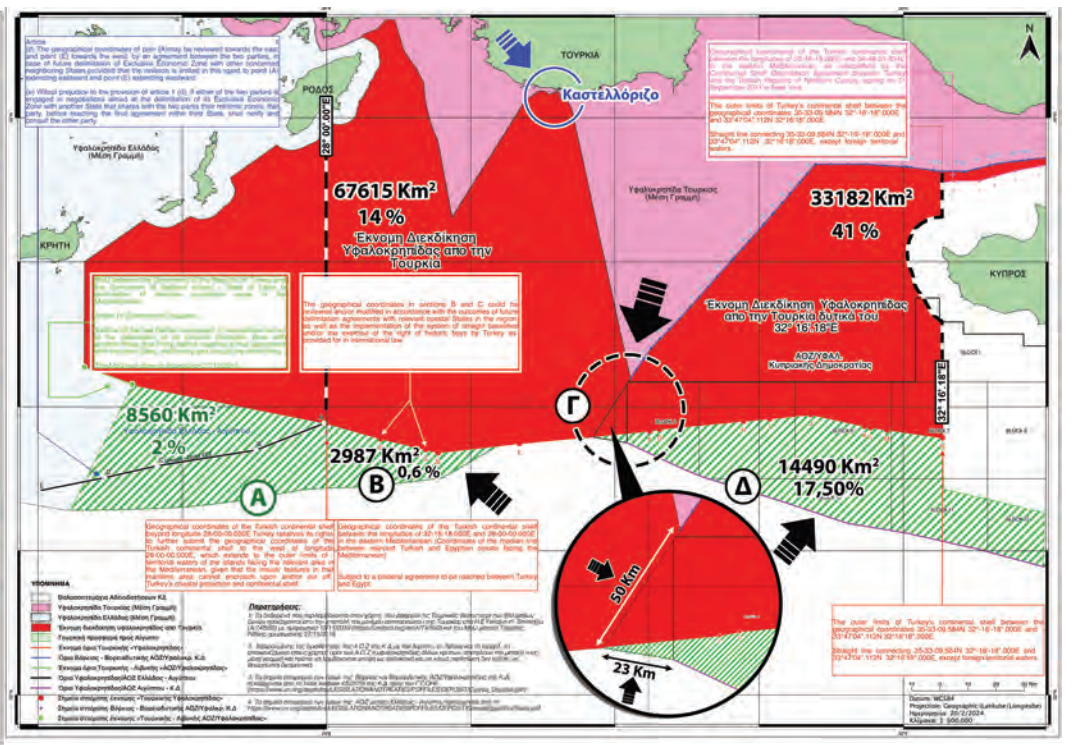
Ως προς το θέμα της συναίνεσης, αυτή δεν απαιτείται: 1) Για βυθομετρήσεις, που δεν προκαλούν αλλαγή του βυθού. 2) Για σεισμικές και γεωφυσικές επιπτώσεις. Διαφορετική είναι η περίπτωση ερευνητικών γεωτρήσεων για τις οποίες ενδέχεται να χρειάζεται συναίνεση εφόσον υπάρχει αλλαγή του βυθού. Συνεπώς, σε καμιά των περιπτώσεων που εξετάζουμε, η Ελλάδα δεν υποχρεούται είτε να ζητήσει άδεια είτε να ζητήσει συναίνεση από την Τουρκία. Ο τρόπος ενεργείας, δηλαδή η μορφή της έρευνας, θα καθοριστεί άλλωστε από τη NAVTEX. Υπάρχει βεβαίως και κάτι άλλο: Το τουρκολιβυκό μνημόνιο στηρίζεται στην τουρκική θέση ότι τα νησιά της Ελλάδας, ακόμη και η Κρήτη, δεν έχουν δικαιώματα για ΑΟΖ. Και, ως εκ τούτου, η Τουρκία και η Λιβύη χάραξαν το 2019 μια θαλάσσια οριοθετική γραμμή, αντιμετωπίζοντας τις ακτές τους ως αντικείμενες, χωρίς να αποδώσουν την επήρεια που διεκδικεί η Ελλάδα για τα ενδιάμεσα ελληνικά νησιά. Η Άγκυρα θεωρεί ότι τα νησιά της Ελλάδας δεν έχουν επήρεια, δηλαδή δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη στη μέση γραμμή της οριοθέτησης ΑΟΖ ή ακόμη και υφαλοκρηπίδας επειδή αδικούν την ίδια διότι παρεμβάλλονται μεταξύ των δυο ηπειρωτικών χώρων κατά τρόπο που περιορίζουν την Τουρκία στο Αιγαίο και αλλού. Συμβαίνει, δε, αυτό παρότι το άρθρο 121, παρ. 2 του ΔΔΘ τονίζει ρητώς ότι τα νησιά, πλην εκείνων που θεωρούνται βράχοι (121 παρ. 3), έχουν δικαίωμα για ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα, άρα και πλήρη επήρεια.

Ο ρόλος της Γαλλίας και η τουρκική προσφορά

Υπό αυτές λοιπόν τις συνθήκες, εάν η Γαλλία έχει ενημερώσει ή θα ενημερώσει την Τουρκία και δη γραπτώς,

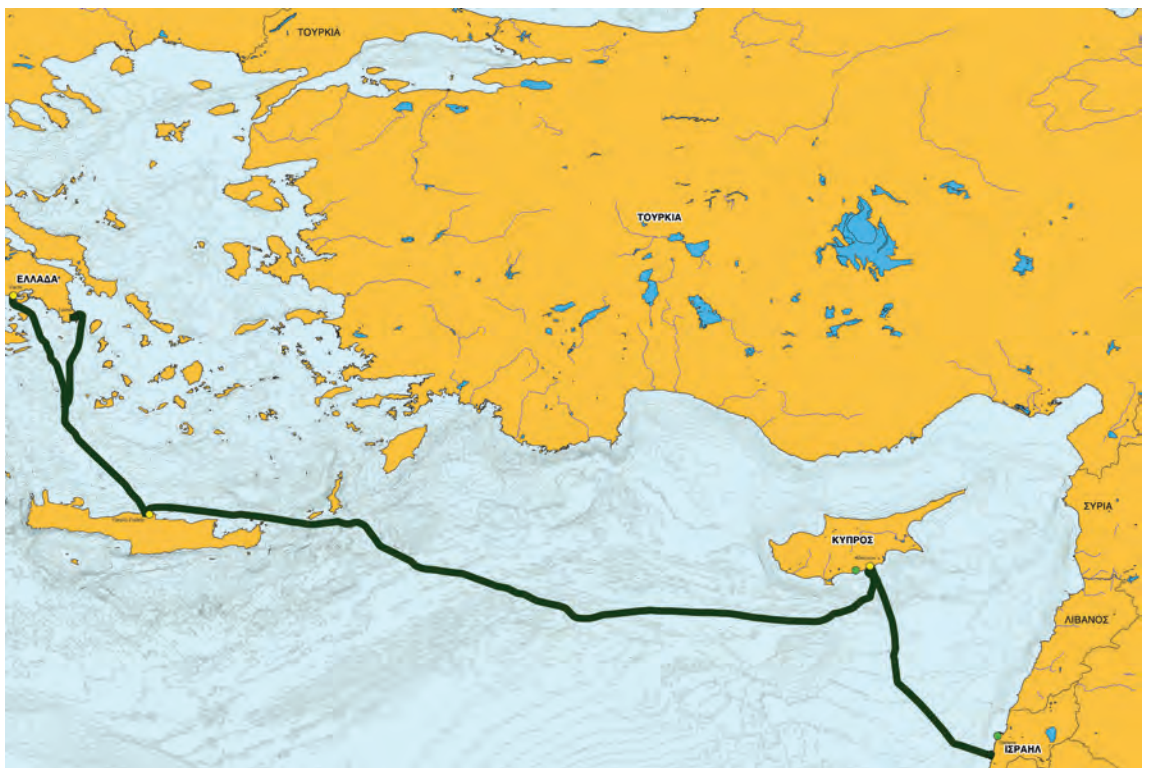

Ο χάρτης αποτυπώνει με πράσινο διάγραμμα την Αιγυπτιακή ΑΟΖ όπως προκύπτει από τη συμφωνία με την Ελλάδα.

Η Τουρκία επιδιώκει να κατανείμει την Κυπριακή και Ελληνική ΑΟΖ, εάν καταφέρει να φέρει την Αίγυπτο με τα νερά της. Θέλει για την ίδια το 41% της Κυπριακής ΑΟΖ και προσφέρει το 17% στην Αίγυπτο. Ταυτοχρόνως, θεωρεί ότι η Ελλάδα θα πρέπει να χάσει περί το 16% από την ΑΟΖ της. Από αυτό το ποσοστό, η Τουρκία λαμβάνει το 14% και η Αίγυπτος το 2%.

ανοίγει τρύπα στα ειδικά κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας. Και κανείς δεν ξέρει αν δεν διαβάσει τη γαλλική ενημέρωση πώς μπορεί να εκληφθεί το περιεχόμενό της, κατά πόσον δηλαδή η Άγκυρα θα το μεταφράσει ως συναίνεση μόνο ή ακόμη και ως άδεια. Επί τούτου μπορεί να ξεκινήσει μια άλλη αντιμαχία: Εάν η κίνηση της Γαλλίας ήταν αυτό που ονομάζουμε στο Διεθνές Δίκαιο αρχή της αντιφατικότητας: «Estoppel». Τι σημαίνει αυτή η αρχή; Η Τουρκία μπορεί να ισχυριστεί ότι η γαλλική γραπτή δήλωση-ενημέρωση είναι συνδεδεμένη με την Ελλάδα. Και έτσι να προβάλει τον δεύτερο συναφή ισχυρισμό: ότι η Ελλάδα τηρεί αντιφατική στάση. Ότι, δηλαδή, έχει υπαναχωρήσει από την αρχική της θέση αφού αποδέχεται έστω και σιωπηρώς τη γαλλική

Ο χάρτης δείχνει την πορεία του ηλεκτρικού καλωδίου από την Κύπρο στην Ελλάδα. Είναι πρόδηλον ότι η πορεία του διέρχεται από περιοχές, τις οποίες η Τουρκία θέτει υπό αμφισβήτηση, και δη από την περιοχή της Κρήτης, όπου υπάρχει και ο παράνομος χώρος του τουρκολιβυκού μνημονίου.

> **Στην Τουρκία αποστολή της Αεροπορίας στο πλαίσιο των ΜΟΕ**

ενέργεια, που μπορεί να ερμηνευτεί από την Άγκυρα ως αναγνώριση δικής της δικαιοδοσίας επί αμφισβητούμενης υφαλοκρηπίδας, εφόσον η Nexam ή το γαλλικό πλοίο είναι συνδεδεμένα με την Ελλάδα υπό την εξής έννοια: Η αντιφατική στάση της Ελλάδας, που θα χρησιμοποιηθεί από την Τουρκία, συνιστά σιωπηρή έστω αποδοχή της γαλλικής ενέργειας και αλλαγή της ελληνικής στάσης επί του θέματος της δικαιοδοσίας στην υφαλοκρηπίδα. Υπάρχει επί τούτου σχετική υπόθεση στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, στην υπόθεση Delimitation of the Maritime Boundary in the Gulf of Maine Area (Canada/United States), 1984, που αναγνώρισε ότι τα ίδια πραγματικά περιστατικά μπορούν να εξεταστούν τόσο υπό το πρίσμα της acquiescence όσο και του estoppel.

Ούτως ή άλλως, το θέμα της αμφισβήτησης των ελληνικών κυριαρχικών και ειδικών κυριαρχικών δικαιωμάτων δεν τελειώνει εδώ. Γιατί; Διότι το τουρκολιβυκό μνημόνιο μοιάζει με την κατοχή της Κύπρου και του ψευδοκράτους. Είναι μεν παράνομο κατά το ΔΔΘ, αλλά επί του πεδίου η Τουρκία κρατεί και τις δυο περιπτώσεις ως «ανοικτή πληγή» και προστατεύει αυτό το de facto καθεστώς διά της ισχύος της. Και προχωρεί σε παροχή δώρων προς την Αίγυπτο για να την δελεάσει, έτσι ώστε να την φέρει κοντά με την προσδοκία αναιρεσής της μερικώς καθοριοθείσας ΑΟΖ της με την Ελλάδα και της ΑΟΖ της με την Κύπρο.

Τα ξένα κόλλυβα...

Πώς η Άγκυρα επιχειρεί να το πράξει; Με την προσφορά περί των 15.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων πρόσθετης περιοχής από αυτήν που το ΔΔΘ καθορίζει για την Αίγυπτο. Σημειώνεται ότι μέρος αυτής της προσφοράς ανήκει στη νοητή ΑΟΖ της Ελλάδας και σε εκείνη της Κύπρου. Έτσι, η Άγκυρα επιδιώκει όπως αλλάξει η Αίγυπτος στρατόπεδο και παυθεί των δικαιωμάτων της από τμήματα του τουρκολιβυκού μνημονίου, που με βάση το ΔΔΘ τής ανήκουν, εφόσον θα λάβει τα τουρκικά ανταλλάγματα... με ξένα κόλλυβα. Στο θέμα της Κύπρου, η Τουρκία αντιμετωπίζει ένα σοβαρό πρόβλημα: Δεν είναι μόνο το γεγονός ότι η Αίγυπτος καθόρισε ΑΟΖ με την Κύπρο, αλλά το ότι υπάρχει και η σύνδεση μεγάλων συμφερόντων, που αφορούν τη μεταφορά φυσικού αερίου προς το Ιντκού και από εκεί στην Ευρώπη. Βεβαίως, υπάρχει πάντα η επιλογή του μερικού καθορισμού ΑΟΖ της Τουρκίας με την Αίγυπτο, όπως συνέβη και στην περίπτωση Ελλάδας - Αιγύπτου, οπότε το σκηνικό θα περιπλεχθεί.

Η Θαλάσσια Φιλία και τα διπλά ΜΟΕ...

Ούτως ή άλλως, μπορεί μεν η Αίγυπτος να μην απάντησε στην τουρκική προσφορά, όμως διαφώνησε με την επικύρωση του τουρκολιβυκού μνημονίου. Πλην, όμως, προχωρεί τις επόμενες μέρες - από τις 2 ώς τις 9 Νοεμβρίου - σε κοινή άσκηση με την Άγκυρα, που φέρει την επωνυμία Θαλάσσια Φιλία ("Dostluk Denizi"). Σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση του τουρκικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, της 27ης Οκτωβρίου του 2026, η άσκηση θα διεξαχθεί στην περιοχή της Αλεξάνδρειας με τα Πολεμικά Ναυτικά της Τουρκίας και της Αιγύπτου. Αντικείμενο της άσκησης είναι οι επιχειρήσεις επιφανείας και η εκπαίδευση μονάδων υποβρύχιων καταστροφών (SAT). Η Τουρκία θα συμμετάσχει με την κορβέτα TCG Burgazada (F-513), που θα βρίσκεται στην Αλεξάνδρεια από την 1 έως τις 3 Νοεμβρίου. Η άσκηση αποτελεί συνέχεια της επαναπροσέγγισης Άγκυρας–Καΐρου, που είχε σηματοδοτηθεί τον Σεπτέμβριο του 2025, όταν οι δύο χώρες πραγματοποίησαν την πρώτη κοινή ναυτική τους άσκηση έπειτα από 13 χρόνια. Τις ίδιες περίπου ημέρες, από τις 5 έως τις 5 Νοεμβρίου, θα πραγματοποιηθεί στην Τουρκία επίσκεψη από τον Διοικητική της Ελληνικής Τακτικής Αεροπορίας και την αντιπροσωπία του στο πλαίσιο του σχεδιασμού Μέτρων Οικοδόμησης Ελλάδας - Τουρκίας. Και δεν είναι μόνο αυτά που συντρέχουν την ίδια χρονική στιγμή. Είναι και η επίσκεψη της Εκπροσώπου του ΓΓ του ΟΗΕ στο Κυπριακό, Μαρία Άνχελα Ολγκίν, που συναντήθηκε ήδη με τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη χθες, ενώ αύριο συναντάται με τον κατοχικό ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν, προκειμένου να προετοιμάσει μια κοινή συνάντηση μαζί τους στις 9 του μήνα, για να εξετάσουν πώς μπορεί να συνεχιστούν οι προσπάθειες επανέναρξης των συνομιλιών.

Ποιος ενημερώνει ποιον και βάσει ποιου άρθρου;

Δραστηριότητα	Νομική βάση	Υποχρέωση ενημέρωσης / συναίνεσης
Πόντιση ηλεκτρικού καλωδίου στην υφαλοκρηπίδα	Άρθρο 79(1)–(3)	Δεν προβλέπεται γενική υποχρέωση προηγούμενης άδειας ή διμερούς ενημέρωσης τρίτου κράτους.
Τεχνικές έρευνες χάραξης καλωδίου	Άρθρο 79, σε συνδυασμό με άλλα σχετικά άρθρα	Δεν υφίσταται ρητός, αυτοτελής κανόνας γενικής ενημέρωσης. Ο χαρακτηρισμός των συγκεκριμένων εργασιών είναι σημαντικός.
Θαλάσσια επιστημονική έρευνα σε ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδα	Άρθρα 246 και 248	Το ερευνητικό κράτος ή ο αρμόδιος διεθνής Οργανισμός παρέχει πληροφορίες και ζητεί συναίνεση του παράκτιου κράτους.
Γεωτρήσεις στην υφαλοκρηπίδα	Άρθρο 81	Το παράκτιο κράτος έχει αποκλειστικό δικαίωμα αδειοδότησης και ρύθμισης.
Ναυτιλιακή προειδοποίηση NAVTEX	SOLAS, Κεφάλαιο V, και σύστημα IMO/IHO Κανονισμός 4	Η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει προειδοποίηση προς τη ναυτιλία, όχι αίτηση άδειας προς τρίτο κράτος.

Κυπριακό αέριο: Δισεκατομμύρια στη σκιά του τουρκολιβυκού

Ο «Κρόνος» του 2028, τα προσδοκώμενα έσοδα και οι τουρκικές διεκδικήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Η Ανατολική Μεσόγειος μπαίνει σε μια κρίσιμη περίοδο, κατά την οποία οι ενεργειακές επενδύσεις και οι γεωπολιτικές διεκδικήσεις εξελίσσονται παράλληλα. Για την Κυπριακή Δημοκρατία, οι τελευταίες ημέρες του Οκτωβρίου σηματοδοτούν ιδιαίτερα σημαντική καμπή: ο Κρόνος περνά από τον σχεδιασμό στην υλοποίηση, ενώ οι περιφερειακές αντιπαραθέσεις για τις θαλάσσιες οριοθετήσεις κλιμακώνονται. Οι δύο εξελίξεις αναδεικνύουν μια κοινή πραγματικότητα: η εκμετάλλευση των ενεργειακών πόρων της περιοχής προχωρεί μέσα σε ένα περιβάλλον αμφισβητούμενων θαλάσσιων δικαιωμάτων και ανταγωνιστικών στρατηγικών.

Ο «Κρόνος» και το ορόσημο του 2028

Στις 26 Οκτωβρίου, η ιταλική Eni ανακοίνωσε την υπογραφή των βασικών συμβάσεων κατασκευής, εγκατάστασης υποδομών και γεωτρήσεων για την ανάπτυξη του κοιτάσματος «Κρόνος» στο τεμάχιο 6 της Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης. Η εξέλιξη ακολούθησε την τελική επενδυτική απόφαση που είχαν λάβει στις 28 Ιουλίου η Eni και η γαλλική TotalEnergies, οι οποίες κατέχουν από 50% στο τεμάχιο, με την Eni ως διαχειρίστρια. Ανοίγει έτσι ο δρόμος για την έναρξη παραγωγής το πρώτο εξάμηνο του 2028.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις που μετέδωσε το Wall Street Journal, η αξία των συμβάσεων κυμαίνεται μεταξύ 1,3 και 1,8 δις δολαρίων. Σε συνέντευξή του στην εφημερίδα, ο επικεφαλής επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της Eni, Γκίντο Μπρούσκο, χαρακτήρισε την Ανατολική Μεσόγειο «πολύ premium γεωγραφία» για τη διαφοροποίηση των προμηθειών. Σημείωσε επίσης ότι η παραγωγή θα μπορούσε να αυξηθεί αν διανοιχθούν επιπλέον γεωτρήσεις και ότι το έργο προσφέρει «πλατφόρμα για μελλοντικές αναπτύξεις», καθώς άλλες εταιρείες θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το δίκτυο αγωγών της Eni για να μεταφέρουν το αέριό τους στην Αίγυπτο.

Το κοίτασμα, το οποίο ανακαλύφθηκε το 2022 και αξιολογήθηκε επιτυχώς το 2024, βρίσκεται περίπου 160 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά των κυπριακών ακτών. Οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για περισσότερα από τρία τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια φυσικού αερίου αρχικά εντός του κοιτάσματος, ποσότητα που δεν ταυτίζεται με τα τεχνικά ανακτήσιμα αποθέματα. Το σχέδιο ανάπτυξης προβλέπει τέσσερεις υποθαλάσσιες γεωτρήσεις, με δυνατότητα παραγωγής έως 500 εκατομμυρίων κυβικών ποδιών ημερησίως όταν επιτευχθεί το προβλεπόμενο επίπεδο παραγωγής.

Αν και η καλύτερη δυνατή επιλογή αξιοποίησης θα ήταν μέσω της δημιουργίας ενός νέου τερματικού υγροποίησης στην Κύπρο, εντούτοις το φυσικό αέριο θα μεταφέρεται μέσω υποθαλάσσιου αγωγού στην Αίγυπτο, θα αξιοποιεί υφιστάμενες εγκαταστάσεις επεξεργασίας που συνδέονται με το κοίτασμα Zohr και στη συνέχεια θα οδηγείται στο τερματικό υγροποίησης της Νταμιέτας. Από εκεί, το υγροποιημένο φυσικό αέριο θα μπορεί να διοχετεύεται στις διεθνείς αγορές, με κύριο προορισμό την Ευρώπη. Η παραγωγή εκτιμάται σε περίπου 2,8 εκατομμύρια τόνους LNG ετησίως, από τους οποίους η TotalEnergies προγραμματίζει να εμπορεύεται το 50%.

> **Με βάση τα δημοσιευμένα στοιχεία, η Κυπριακή Δημοκρατία αναμένεται να εισπράξει έσοδα της τάξης των 10 δισεκατομμυρίων ευρώ σε ορίζοντα 15ετίας, κυρίως από τα κοιτάσματα «Αφροδίτη», «Γλαύκος» και «Πήγασος»**

Για την Κύπρο, η σημασία του έργου υπερβαίνει τις ποσότητες φυσικού αερίου. Ουσιαστικά έχει σημασία ότι για πρώτη φορά κυπριακό κοίτασμα εισέρχεται σε πλήρη φάση υλοποίησης μετά από τελική επενδυτική απόφαση, και η μετάβαση αυτή αποτελεί κρίσιμο τεστ για την ενεργειακή στρατηγική της Δημοκρατίας.

Η Αίγυπτος ως απαραίτητος κρίκος

Η ύπαρξη εγκαταστάσεων επεξεργασίας και υγροποίησης επιτρέπει στις εταιρείες να εξετάζουν εμπορικά μοντέλα που αποφεύγουν την κατασκευή εξολοκλήρου νέων εξαγωγικών υποδομών. Για το Κάιρο, το κυπριακό φυσικό αέριο ενισχύει την αξιοποίηση των αιγυπτιακών εγκαταστάσεων και τη θέση της χώρας ως περιφερειακού κόμβου. Για τη Λευκωσία, προσφέρει μια συγκεκριμένη διαδρομή εξαγωγών προς την ευρωπαϊκή αγορά.

Η αλληλεξάρτηση αποκτά και διπλωματική σημασία: Κύπρος και Αίγυπτος δεν περιορίζονται πλέον σε συμφωνίες οριοθέτησης και πολιτικές διακηρύξεις, αλλά προχωρούν στην υλοποίηση ενός έργου με πραγματικές υποδομές, επενδύσεις και μελλοντικές εμπορικές ροές. Ωστόσο, η αιγυπτιακή διαδρομή δημιουργεί και εξαρτήσεις: η εμπορική επιτυχία θα συνδέεται με τη διαθεσιμότητα των εγκαταστάσεων, τα τέλη επεξεργασίας και μεταφοράς, τις συμβατικές υποχρεώσεις και τις συνθήκες της διεθνούς αγοράς LNG.

Η «Αφροδίτη» ακολουθεί, αλλά με περισσότερες εκκρεμότητες

Παράλληλα, εξελίξεις καταγράφονται και στο κοίτασμα «Αφροδίτη», στο τεμάχιο 12 της κυπριακής ΑΟΖ, όπου διαχειρίστρια εταιρεία είναι η Chevron, με συμμετοχή 35%. Στις 20 Οκτωβρίου ανακοινώθηκε η μονογραφή οικονομικού πλαισίου για την ανάπτυξη και τη σύνδεση του κοιτάσματος με τις αιγυπτιακές υποδομές. Ακολούθησε, στις 26 Οκτωβρίου, γνωστοποίηση της NewMed Energy για μονογραφή συμφωνίας που αφορά το φορολογικό καθεστώς των δικαιούχων του κοιτάσματος.

Παρά την πρόοδο, η «Αφροδίτη» δεν έχει ακόμη φτάσει σε τελική επενδυτική απόφαση. Παραμένουν ανοικτά ζητήματα που αφορούν τις οριστικές εμπορικές συμφωνίες, τις εγκρίσεις και τις υποδομές μεταφοράς.

Οι ενεργειακοί κολοσσοί και η ευρωπαϊκή διάσταση

Η παρουσία της Eni, της TotalEnergies και της Chevron προσδίδει στην κυπριακή ενεργειακή στρατηγική διεθνή επιχειρηματική διάσταση. Η Eni, ως διαχειρίστρια του «Κρόνου», αναλαμβάνει την υλοποίηση ενός σύνθετου υποθαλάσσιου έργου. Η TotalEnergies, ως εταίρος, αναμένει σημαντικές μελλοντικές ποσότητες LNG για το εμπορικό της χαρτοφυλάκιο, ενώ η Chevron, μέσω της «Αφροδίτης», διατηρεί μια δεύτερη σημαντική προοπτική ανάπτυξης.

Η παρουσία των εταιρειών ενισχύει την εμπορική βαρύτητα των κυπριακών κοιτασμάτων, θα δοκιμαστεί όμως στην πράξη αν μπορεί να περιορίσει τους γεωπολιτικούς κινδύνους χωρίς να επηρεαστεί η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων.

Για την Ευρώπη, η σημασία του κυπριακού αερίου έγκειται πρωτίστως στη διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας. Οι προβλεπόμενες ποσότητες του «Κρόνου» δεν επαρκούν από μόνες τους για να μεταβάλουν ριζικά την ευρωπαϊκή αγορά, μπορούν όμως να αποτελέσουν πρόσθετη πηγή LNG σε μια περίοδο κατά την οποία η ενεργειακή ασφάλεια παραμένει στρατηγική προτεραιότητα.

Η σημασία αυτή αντανακλάται και

στις τιμές της αγοράς. Στις 28 Οκτωβρίου, οι ευρωπαϊκές τιμές φυσικού αερίου (TTF) ξεπέρασαν για πρώτη φορά από τον Δεκέμβριο του 2022 τα 100 ευρώ ανά μεγαβατώρα και παρέμειναν γύρω σε αυτό το επίπεδο στις 30 Οκτωβρίου, εν μέσω φόβων για νέα κλιμάκωση της σύγκρουσης ΗΠΑ–Ιράν και για παρατεταμένες διαταραχές στον εφοδιασμό από τον Κόλπο και τα Στενά του Ορμούζ. Οι τιμές έχουν αυξηθεί περίπου 35–40% τον Οκτώβριο, ενώ τα αποθέματα στην Ευρώπη βρίσκονται περίπου στο 75%, έναντι 83% πριν από έναν χρόνο.

Τα αναμενόμενα έσοδα

Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται ο «Κρόνος», του οποίου η έναρξη παραγωγής δημιουργεί για πρώτη φορά τη ρεαλιστική προοπτική ουσιαστικών εσόδων από την εμπορική εκμετάλλευση του κυπριακού φυσικού αερίου.

Με βάση την προβλεπόμενη ετήσια παραγωγή 2,8 εκατομμυρίων τόνων LNG και ένα ενδεικτικό εύρος τιμών πώλησης 8–12 δολαρίων ανά εκατομμύριο βρετανικές θερμικές μονάδες (MMBtu), η συνολική ακαθάριστη εμπορική αξία της παραγωγής θα μπορούσε να κυμαίνεται μεταξύ 1,2 και 1,7 δις δολαρίων ετησίως, όταν το κοίτασμα φτάσει στην προβλεπόμενη δυναμικότητά του. Το εύρος αυτό βασίζεται σε μακροπρόθεσμες τιμές και όχι στην τρέχουσα αγορά: τα 100 €/MWh αντιστοιχούν περίπου σε 29 € ανά MMBtu, πολύ πάνω από το σενάριο.

Αυτό, ωστόσο, δεν αποτελεί έσοδο του κυπριακού κράτους. Από το ποσό θα πρέπει να αφαιρεθούν οι δαπάνες ανάπτυξης, μεταφοράς, επεξεργασίας και υγροποίησης, καθώς και τα μερίδια των εταιρειών, σύμφωνα με τις συμβατικές συμφωνίες. Εάν, αποκλειστικά ως υποθετικό σενάριο, η καθαρή κρατική απόδοση αντιστοιχούσε στο 15%–25% της ακαθάριστης αξίας, τα ετήσια δημόσια έσοδα θα μπορούσαν να διαμορφωθούν περίπου στα 180–430 εκατομμύρια δολάρια σε ώριμη φάση παραγωγής.

Το υψηλό ευρωπαϊκό τιμολογιακό περιβάλλον ενισχύει δυνητικά την αξία των κυπριακών κοιτασμάτων και κάνει πιο ελκυστική την ταχεία ανάπτυξή τους μέσω της αιγυπτιακής οδού. Τα έσοδα του κράτους όμως εξαρτώνται από τους συμβατικούς όρους, την ανάκτηση κόστους και τις τιμές πώλησης που θα ισχύουν τελικά, και όχι από τις τρέχουσες τιμές της spot αγοράς.

Το τουρκολιβυκό μνημόνιο: Αντιδράσεις, ΟΗΕ και σχέδιο Χαφτάρ

Από το βήμα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, ο Κυριάκος Μητσοτάκης χαρακτήρισε το τουρκολιβυκό μνημόνιο «παράνομο και αυθαίρετο», κατηγορώντας την Άγκυρα ότι επιχειρεί να δημιουργήσει τεχνητά θαλάσσια σύνορα, παραγνωρίζοντας την ύπαρξη και τα δικαιώματα των ελληνικών νησιών. Ο Τούρκος πρέσβης Αχμέτ Γιλντίζ αμφισβήτησε την πλήρη επήρεια των νησιών και υπερασπίστηκε τη συμφωνία, αναδεικνύοντας το βάθος της διαφωνίας. Το Κάιρο, από την πλευρά του, χαρακτήρισε το μνημόνιο «απολύτως άκυρο», ξεκαθαρίζοντας ότι καμία διμερής συμφωνία δεν μπορεί να θίγει τα κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών. Έτσι, παρά τις επανειλημμένες προσκλήσεις του Ερντογάν για διάλογο, η επιμονή της Άγκυρας στο τουρκολιβυκό εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό σημείο τριβής στις σχέσεις της με τις χώρες της περιοχής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Εμφύλιος πόλεμος χωρίς έλεος επικρατεί στον ΔΗΣΥ με χτυπήματα πάνω και κάτω από τη μέση, με την ηγεσία του κόμματος να είναι όμηρος των εσωτερικών καπετανάτων, των παραιτήσεων, των εκβιασμών και των εκβιαστικών πρακτικών. Αυτή είναι η εικόνα του ΔΗΣΥ το τελευταίο δεκαήμερο, ενώ απομένει λιγότερο από ένας μήνας μέχρι την κάλπη της 28ης Νοεμβρίου. Η πολυδιαφημισμένη ενότητα, που επιστρατεύθηκε για να δικαιολογηθεί η απόσυρση της Αννίτας Δημητρίου στις 8 Οκτωβρίου, δοκιμάζεται πλέον από τις ίδιες τις πράξεις των στελεχών. Στην Πινδάρου μπορεί να έκλεισαν τα μικρόφωνα, οι λογαριασμοί, όμως, παραμένουν ανοιχτοί.

Από τα κιβώτια υπογραφών, στις επιστολές παραίτησης

Το νιόμινο επιταχύνθηκε πριν καν ξεκινήσει επίσημα η αναμέτρηση. Στις 22 Οκτωβρίου, ο Αβέρωφ Νεοφύτου προσήλθε στα γραφεία του κόμματος με πέντε κιβώτια και περισσότερες από 3.000 υπογραφές υποστήριξης. Την επομένη κατέθεσε τα σχετικά έντυπα και ο Γιώργος Παμπορίδης. Στις 26 Οκτωβρίου καταιέθηκαν επισήμως οι δύο υποψηφιότητες. Ο πρώτος συνοδευόταν από υποστηρικτές και συνθήματα, ο δεύτερος επέλεξε χαμηλούς τόνους. Δύο διαφορετικές εικόνες, με κοινή επίκληση της ενότητας.

Δεν πέρασαν ούτε 24 ώρες και ο Χάρης Γεωργιάδης τοποθετήθηκε ανάβοντας εκ νέου φωτιές στην Πινδάρου. Με επιστολή προς την Αννίτα ξεκαθάρισε ότι, εάν εκλεγεί υποψήφιος ο Αβέρωφ, δεν θα συμμετάσχει στην προεκλογική εκστρατεία τού 2028. Κατήγγειλε συνθήκες πίεσης και «απροκάλυπτου πολιτικού εκβιασμού» πίσω από την απόσυρση της προέδρου. Έθεσε παράλληλα στη διάθεσή της την παραίτησή του από το Ινστιτούτο «Γλαύκος Κληρίδης». Η Αννίτα αρνήθηκε να την αποδεχθεί και επανέλαβε πως η αποχώρησή της από την κούρσα υπήρξε προσωπική απόφαση.

Το ίδιο βράδυ, η Άνδρεα Θεολόγου Μανώλη παραιτήθηκε οριστικά από ειδική σύμβουλος της προέδρου για το Κράτος Δικαίου. Στόχος της δεν ήταν ο Αβέρωφ, αλλά ο Γεωργιάδης: Χαρακτήρισε πολιτικά εκβιαστική την προειδοποίηση ότι δεν θα στηριχθεί η επιλογή των μελών. Η ειρωνεία της υπόθεσης αποκαλυπτική. Δύο στελέχη επικαλούνται την κομματική ευθύνη και φτάνουν σε αντίθετες κινήσεις παραίτησης.

Στρατόπεδα ακόμη και στην ηγεσία

Στις 29 Οκτωβρίου, ο αντιπρόεδρος Γιάννης Καρούσος πήγε ένα βήμα παραπέρα. Χαρακτήρισε τη στάση Γεωργιάδη ασέβεια προς τα μέλη και δήλωσε ότι η Αννίτα όφειλε να αποδεχθεί την παραίτηση. Έτσι, η αντιπαράθεση δεν αφορά πλέον μόνο τους δύο διεκδικητές του χρίσματος. Αγγίζει και την ίδια την ηγεσία, με δημόσια διαφωνία για την αντιμετώπιση ενός κορυφαίου στελέχους.

Την ίδια ημέρα, ο Παμπορίδης παρουσίασε έντεκα πυλώνες πολιτικής, επιχειρώντας να μεταφέρει τη μάχη στις προτάσεις και στα «λάθη τού 2023». Ο Αβέρωφ επενδύει στην προσωπική επαφή με τη βάση. Πίσω από τις διαφορετικές τακτικές, στελέχη τοποθετούνται, προειδοποιούν και χαράσσουν κόκκινες γραμμές. Ο Γεωργιάδης απορρίπτει εκ των προτέρων συμμετοχή σε εκστρατεία Αβέρωφ, χωρίς αυτό να σημαίνει αυτομάτως ένταξη στο στρατόπεδο Παμπορίδη.

Σιωπητήριο πάνω από ανοιχτά μέτωπα

Στις 28 Οκτωβρίου, οι δύο αντίπαλοι βρέθηκαν δίπλα-δίπλα στη δοξολογία και την παρέλαση. Η δημόσια εικόνα επέτρεπε χαμόγελα και χειραψίες. Την ίδια στιγμή, οι επιστολές της προηγούμενης ημέρας είχαν καταγράψει διαφωνίες πολύ συγκεκριμένες για να εξαφανιστούν από ένα φωτογραφικό στιγμιότυπο.

Στις 29 Οκτωβρίου, το Εκτελεστικό Γραφείο αποφάσισε μορατόριουμ στις δημόσιες παρεμβάσεις στελεχών για τα εσωκομματικά, από τηλεοπτικές εμφανίσεις έως αναρτήσεις. Η απόφαση ακολούθησε τις συνεχείς αλληλοκατηγορίες και συνοδεύτηκε, σύμφωνα με δημοσιευμένες πληροφορίες, από νέα ένταση μεταξύ Αννίτας και Καρούσου. Το κόμμα κατέληξε να αναζητεί την ηρεμία μέσω σιωπής, την ώρα που δεν έχει εξασφαλίσει κοινή θέση για τη συμπεριφορά των στελεχών μετά την κάλπη.

Στις 30 Οκτωβρίου προστέθηκε η επιβεβαίωση του Μιχάλη Ιωαννίδη ότι είχε θέσει την παραίτησή του από το Συμβούλιο Παρακολούθησης Κυβερνητικού Έργου στη διάθεση της προέδρου, για προσωπικούς λόγους, χωρίς να γίνει δεκτή. Δεν πρόκειται για τρεις αποχωρήσεις από τον ΔΗΣΥ, ούτε για τεκμηριωμένο συντονισμένο σχέδιο. Το πολιτικό αποτύπωμα, όμως, σαφές: διαδοχικές παραιτήσεις και δημόσιες ρήξεις μέσα στην ίδια εβδομάδα.

Η 28η Νοεμβρίου θα αναδείξει υποψήφιο, όχι υποχρεωτικά κοινό στρατόπεδο. Το δύσκολο ερώτημα έχει ήδη τεθεί από τις επιστολές: όταν ο νικητής ζητήσει συσπείρωση για το 2028, ποιοι θα απαντήσουν «παρών»; Μέχρι τότε η Πινδάρου μπορεί να κρατά πατημένο το «mute». Δεν μπορεί να σβήσει όσα ειπώθηκαν.

ΑΠΑΤΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ

Ξενοκίνητα συμφέροντα εναντίον κυπριακών

Όπλα, «Ιερή Ταξιαρχία» και η επιστολή Φάντη: Βρετανικά έγγραφα και ιστορικές μαρτυρίες στο επίκεντρο της έρευνας για τον ρόλο του ΑΚΕΛ

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/ δημοσιογράφος

Μέρος Δ' τελευταίο

Σελίδες Σήμερον
Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ
ΠΕΡΑΝ ΤΩΝ 3 ΕΚΑΤ.
ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ Α. ΦΑΝΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΤΙΝΑ ΦΟΡΤΙ
ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ ΑΚΕΛ
κατὰ τοῦ Μακαρίου, τῆς Ἑνώσεως, τῆς Κύπρου
-1-
Προετοιμασίαι καὶ σχέδια δι' ἔνοπλον ρῆξιν μὲ τὸν «ἰμπεριαλιστικὸν κύκλον» τοῦ Μακαρίου καὶ κομμουνιστικοποίησιν
Οἱ ἀγωνισταὶ τῆς ΕΟΚΑ ἀποκαλοῦνται «διεφθαρμένοι» καὶ γίνεται λόγος περὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀπειλῶν τῆς Τουρκίας κατὰ τῆς Κύπρου πρὸς ὄφελος τοῦ ΑΚΕΛ

«Χέραλντ Τρίπιουν» - «Όπλα και εκρηκτικά το ΑΚΕΛ στην Κύπρο»

Στην έκθεσή τους Ιουνίου 1950, οι βρετανικές υπηρεσίες αναφέρουν και τα εξής:

«Ένα άρθρο στην έκδοση της εφημερίδας New York Herald Tribune (που εκδίδεται στο Παρίσι), του Αμερικανού ανταποκριτή του Associated Press, αναφέρεται με έμφαση στη δύναμη του Κομμουνισμού στην Κύπρο και ότι το κόμμα έχει αποθήκες όπλων και εκρηκτικών. Ο Γ.Γ. του κόμματος εξέδωσε ανακοίνωση απορρίπτοντας έντονα τον ισχυρισμό».

(An article in the Paris edition of the New York Herald Tribune, by an American correspondent of the Associated Press, is reported to have emphasized the strength of Communism in Cyprus and to have said that the Party have stores of arms and explosives. The Party's General Secretary has issued an indignant disclaimer of the latter allegation).

Η πληροφορία αυτή πρέπει να μελετηθεί σε συνδυασμό με την επιστολή ημερ. 16/7/1951, Ε. Παπαϊωάννου, προς το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, που εντόπισε και δημοσίευσε ο Δρ Πέτρος ΠαπαπολυβΙου στον «Φιλελεύθερο», 1.4.2016, με τίτλο «Σχέδιο για ένοπλο αγώνα είχε το ΑΚΕΛ το 1951».

«Το ΑΚΕΛ στις παραμονές του αγώνα της ΕΟΚΑ και όπλα διέθετε, αλλά και σχέδια για ένοπλο αγώνα εναντίον των Βρετανών είχε, όχι ακριβώς για την Ένωση με την Ελλάδα, αλλά για τη "σοβαρή συμβολή στην αντιιμπεριαλιστική υπόθεση"», έγραψε ο Δρ Παπαπολυβίου.

https://applications.ucy.ac.cy/dailypress/dailypress.manage_documents2.download?p_file=42032

Όπως κατέγραψαν τα βρετανικά έγγραφα, η Cominform εντός του 1950 είχε ήδη κόψει την Ένωση, οπόταν επιβεβαιώνεται η θέση Παπαπολυβίου ότι στόχος του ΑΚΕΛ δεν ήταν η Ένωση, αλλά «σοβαρή συμβολή στην αντιιμπεριαλιστική υπόθεση»...

(Ο σκοπός της Cominform ήταν ο συντονισμός δράσης μεταξύ κομμουνιστικών κομμάτων κάτω από σοβιετική καθοδήγηση... ενεθάρρυνε την ενότητα μεταξύ κομμουνιστικών κομμάτων. Διαλύθηκε το 1956, μετά τη σοβιετική επαναπροσέγγιση με τη Γιουγκοσλαβία και τη διαδικασία της απο-Σταλινοποίησης).

Το ΑΚΕΛ σε προετοιμασία «Ιερής Ταξιαρχίας»

Στην έκθεσή τους 19.2.1964, οι βρετανικές υπηρεσίες γράφουν ότι ο Γ.Γ. του ΑΚΕΛ μίλησε στις 9 Φεβρουαρίου σε συνεδρία στο Λονδίνο του Κυπριακού Κομμουνιστικού Κόμματος... Ενημέρωσε ότι το ΚΚΚ ήδη προετοιμαζόταν να πολεμήσει όλα τα ξένα στρατεύματα που θα αποστέλλονταν στην Κύπρο, εκτός εκείνων των Ηνωμένων Εθνών... και για προετοιμασίες συγκρότησης «Ιερής Ταξιαρχίας»... Περίπου 50 άτομα έδωσαν τα ονόματά τους ως εθελοντές για την «Ιερή Ταξιαρχία».

Επιστολή Φάντη προς Φόρτι, 10.4.1964

Επισημαίνεται ότι ο πραγματικός στόχος της «Ιερής Ταξιαρχίας» μάλλον ήταν να επιτεθεί κατά των αμερικανικών στρατευμάτων, εάν ο Μακάριος δεχόταν το βρετανικό σχέδιο για μεταφορά αμερικανικών στρατευμάτων για ειρηνευτική αποστολή (ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΥ ΑΠΕΡΡΙΨΑΝ ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ*), και όχι η αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων επιθέσεων της ΤΜΤ για διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και επιβολή δύο ομόσπονδων κρατών.

Μήπως και κατά των ελληνικών (Ελληνικής Μεραρχίας), που ήλθαν λίγους μήνες αργότερα; Αναπόφευκτο ερώτημα σε συσχετισμό με την αποκάλυψη ΑΚΕΛικού στελέχους προς τον Ανδρέα Αζίνα: «Το ΑΚΕΛ -ως απεκάλυψεν εσχάτως ανώτατον ΑΚΕΛικό στέλεχος προς τον Ανδρέα Αζίνα- όταν το 1964 αντελήφθη την έλευσιν Ελληνικού Εκστρατευτικού Σώματος εις Κύπρον, αντιπροσωπεία του επεσκέφθη τον Μακάριον, προς τον οποίον εδήλωσε ότι αντιτίθεται εις την

> **Οι συγκλίσεις βρετανικών και σοβιετικών θέσεων εναντίον της Ενώσεως, και όχι μόνο, μετέτρεψαν το ΑΚΕΛ σε «δεξί» χέρι του Λονδίνου, αφού αυτό είναι που το νομιμοποίησε το 1959, παρακάμπτοντας σκόπιμα τα συμφωνηθέντα στη Ζυρίχη...**

παρουσίαν Ελληνικού Στρατού εις την Μεγαλόνησον...», σελίδα 493, Α' Τόμος, «Η μαρτυρία μου ενώπιον της αι-χοκ επιτροπής της Κυπριακής Βουλής διά τον Φάκελον Κύπρου», Ελευθέριου Παπαδόπουλου, 2010.

Επίσης, και σε άμεση σχέση με το περιεχόμενο της επιστολής που απέστειλε ο τότε βοηθός Γ.Γ. του ΑΚΕΛ, Α. Φάντης, ημερομηνίας 10 Απριλίου 1964, στην Ντίνα Φόρτι, σύνδεσμο των Κομμουνιστικών Κομμάτων Ιταλίας. Την επιστολή δημοσίευσε η εφημερίδα «Μάχη» στις 26 Μαΐου 1966: «Συνωμοσία του ΑΚΕΛ κατά του Μακαρίου, της Ενώσεως, της Κύπρου – Προετοιμασίαι και σχέδια δι' ένοπλον ρήξιν με τον "ιμπεριαλιστικόν κύκλον" του Μακαρίου και κομμουνιστικοποίησιν – Οι αγωνισταί της ΕΟΚΑ αποκαλούνται "διεφθαρμένοι" και γίνεται λόγος περί εκμεταλλεύσεως των απειλών της Τουρκίας κατά της Κύπρου προς όφελος του ΑΚΕΛ».

Πριν από χρόνια αναδημοσίευσα την επιστολή Φάντη στα «Νέα» Λονδίνου και αργότερα και στην «Ενωσιν» του μ. Β. Φιωχόπουλου. Η επιστολή αποτελεί ιστορικό τεκμήριο, για την ξενοκίνητη πολιτική του ΑΚΕΛ. Την επανέφερε στο προσκήνιο, στην κατάθεσή του ενώπιον της Επιτροπής της Βουλής των Αντιπροσώπων ο Ελευθέριος Παπαδόπουλος. Και έριξε περισσότερο φως, εξηγώντας το παρασκήνιο της απόκρυψής της:

«Η επιστολή θα εδημοσιοποιείτο από τον τότε βουλευτή Λάρνακας, Γεώργιο Τζιρκώτη, ο οποίος είχε εγγράψει θέμα εις τη Βουλή. Όμως, μέχρι την ημέρα της συζητήσεως προηγήθηκε σκοτεινό και φανερόν παρασκήνιο. Ο Γ.Γ. του ΑΚΕΛ, Εζ Παπαϊωάννου, επισκέφθηκε τον Μακάριο και αξίωσε να μην συζητηθεί η εν λόγω επιστολή. Ο δε Μακάριος, για να μην έλθει εις ρήξη με το ΑΚΕΛ, κάλεσε τον Γιωρκάιζη (Υπ. Εσωτερικών) και του επέβαλε να συνεργασιεί μετά του Γλαύκου Κληρίδη, Προέδρου της Βουλής, Τάσσου Παπαδόπουλου, Υπουργού και Λέλλου Δημητριάδη, Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του λεγόμενου Πατριωτικού Μετώπου... και με το πρόσχημα της δήθεν εθνικής ζημιάς άσκησαν πιέσεις στους βουλευτές και πολύ περισσότερο εις τον αείμνηστο Γεώργιο Τζιρκώτη και παρεσιωπήθη το θέμα. Ο κ. Φάντης δήλωνε ότι η επιστολή ήταν πλαστή. Εντούτοις τα γεγονότα έχουν πείσμα και δεν αποδέχονται διαψεύσεις...». Ο Ελευθέριος Παπαδόπουλος προκάλεσε τον Α. Φάντη, σε ηλικία ενενήκοντα τεσσάρων ετών, να πει την αλήθεια χωρίς ψευδο-επιχειρήματα...

Βλέπε και «Σοβιετική Κύπρος: Το όραμα του ΑΚΕΛ - Στο φως έγγραφο του 1964», Α. Ροδίτη, 23.2.2021.

https://simerini.sigmalive.com/article/2021/2/23/sobietike-kupros-to-orama-tou-akel-sto-phos-eggrapho-tou-1966/

https://www.onisilos.gr/?p=31140

Δίδασκαν τα παιδιά του παιδομαζώματος

Σε αναφορές 29.8.1950 για επώνυμους κομμουνιστές στην Κύπρο και τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό, και οι ακόλουθες. Χιλιάδες έγγραφα για το ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ στα βρετανικά αρχεία...

1) Βάσος Γεωργίου Βασιλείου και σύζυγος Φωφώ**: Έφυγε από την Κύπρο προς το Ηνωμένο Βασίλειο στις 23.3.1949 μαζί με τη σύζυγο και τη θυγατέρα του. Τον Ιούνιο 1949 του δόθηκε από την ουγγρική αντιπροσωπία στο Παρίσι, τουριστική βίζα τόσο για τον ίδιο όσο και για τη σύζυγό του για Ουγγαρία. Ο «Νέος Κυπριακός Φύλαξ» στις 11.7.1949 ανέφερε ότι το ράδιο της Βουκουρεστίου ανακοίνωσε πως ο Βασιλείου εντάχθηκε στον στρατό των Ελλήνων ανταρτών και ότι η σύζυγός του διδάσκει σε στρατόπεδο στη Βάρνα της Βουλγαρίας, όπου βρίσκονται απαχθέντα Ελληνόπουλα. Ο «Νέος Κυπριακός Φύλαξ», ημερομηνίας 9.10.1949, ανέφερε ότι «ο Δρ Βασιλείου βρίσκεται τώρα σε ενεργό υπηρεσία στη Βουδαπέστη και η σύζυγός του είναι υπεύθυνη στρατοπέδου για απαχθέντα Ελληνόπουλα».

2) Γιώργος Σαββίδης (αργότερα με την Ανεξαρτησία μέλος της Ελληνικής Κοινοτικής Βουλής): Είχε μακρό κομμουνιστικό μητρώο που περιελάμβανε και μια περίοδο παραμονής στην Ελλάδα και στην Τσεχοσλοβακία, όπου το 1950 ήταν υπεύθυνος της εκπαίδευσης των απαχθέντων Ελληνοπαίδων...

• Βιβλίο Φ.Α. «Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019»

** Γονείς πρώην Προέδρου Γ. Βασιλείου.

Τα προηγούμενα:

Μέρος Α' - Σοβιετικές πολιτικές που συγκλίνουν με εκείνες Λονδίνου/Άγκυρας

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/10/11/sobietikes-politikes-pou-Dsugklinoun-me-ekeines-londinouagkuras/

Μέρος Β' - Σοβιετική «εκπαίδευση», όπλα στο ΑΚΕΛ, ψευτο-υποσχέσεις στον Μακάριο...

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/10/18/sobietike-ekpaideuse-opla-sto-akel-pseuto-uposkheseis-ston-makario/

Μέρος Γ' - Στόχος ΑΚΕΛ - Κομμουνισμός μέσω σοσιαλισμού

Η Cominform τερματίζει την Ένωση – Ένωση μόνο με μια κομμουνιστικοποιημένη Ελλάδα

https://simerini.sigmalive.com/article/2026/10/25/stokhos-akel-kommounismos-meso-sosialismou/

Ο Ντενκτάς στη Λάπηθο

Μια επίκαιρη ιστορική αναδρομή για την καταγωγή των Τουρκοκυπρίων

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Μέρος Η'

Στην άκρως ενδιαφέρουσα μελέτη του αυτή ο Κώστας Κύρρης αποκαλύπτει άκρως ενδιαφέρουσες πληροφορίες για την ελληνοχριστιανική καταγωγή του Ραούφ Ντενκτάς και άλλων επιφανών Τουρκοκυπρίων, ανάμεσα στους οποίους ήταν και ο Δρ Κουτσιούκ, του οποίου η γυναίκα ήταν Ελληνίδα χριστιανή, όπως και όλο το συγγενολόι της. Ας παρακολουθήσουμε τις αποκαλύψεις αυτές του Δρος Κ. Κύρρη: «Θυμάμαι επισκέψεις του Ραούφ Ντενκτάς στη Λάπηθο, όπου συναντιόταν με τον εξάδελφό του Μπραΐμη του Πιτζένη. Κολυμπούσαν στη θάλασσα μαζί. Και εγώ πολλές φορές πλάι τους. Σχολιάζοντας ο Ντενκτάς και ο Μπραΐμης του Πιτζένη τη Λαπηθιώτισσα κυρία που έκανε μπάνιο κοντά τους με τον άντρα της, έλεγαν κατά διαστήματα χαμηλόφωνα μεταξύ τους "ρε το Ζαχαρούιν της". Άλλες φορές ο Μπραΐμης και ο Ντενκτάς και ένας θείος τού Ντενκτάς προτιμούσαν να κολυμπούν στην παραλία του Αγίου Γεωργίου (Άη Γιώρκη) της Κερύνειας, όπου κάποια μέρα ο θείος του Ντενκτάς κινδύνευσε να πνιγεί από το κύμα και τον έσωσε ο γυμναστής του Παγκυπρίου Γυμνασίου, Παναγιώτης Μαυρομιχάλης, που κολυμπούσε δίπλα.

»Ο Ντενκτάς κατηγορεί κάποιους πολιτικούς του αντιπάλους ότι δεν είναι από σόι, ενώ ο ίδιος είναι από σόι. Πράγματι ο Ραούφ είναι από σόι, αλλά τι σόι; Από σόι φραγκο-εβραιοκυπριακό, που εξισλαμίστηκε, τους Πιτζένηδες. Μπορεί και δικαιούται να είναι περήφανος για το λαμπρό αυτό σόι των Πιτζένηδων. Είναι πράγματι μεγάλο σόι, αλλά όχι τουρκικό. Ήταν και είναι σόι μεσαιωνικό φραγκο-εβραιο-χριστιανικό, όπως και το σόι του γλυκύτατου μακαρίτη Μουφτή Ντανά, που έγινε έξω φρενών μετά τη δολοφονία των Αϊχάν Χικμέτ και Αχμέτ Γκιουρκάν από ανθρώπους της ΤΜΤ (Ραούφ Ντενκτάς, 1962). Όπως και το σόι τής κ. Κουτσιούκ, της Σουχεϊγιά. Θυμάμαι τη Σουχεϊγιά, που ερχόταν στη Λάπηθο, το χωριό μου, να δει τη γιαγιά της, την πανέμορφη και πανέξυπνη Ελεγκού-Αϊσιέ την Μισερού, μαζί με τη μητέρα της Νασιγιέ. Η Αϊσιέ ήταν γιαγιά της Σουχεϊγιά και θεία του Σωτήρη του Μισέρη, από την Αγία Αναστασία της Λαπήθου. Ο Σωτήρης ήταν γείτονάς μου στο εκεί σπίτι μας, στον Δράκοντα, υποσυνοικία στα ανατολικά της Αγίας Αναστασίας. Η Αϊσιέ πάντρεύτηκε Τούρκο και τον εξελλήνισε, ενώ η αδελφή της Ελπίδα πήρε Τούρκο που εκτούρκισε τα αρσενικά παιδιά του. Και τα έφερε στη Λευκωσία. Οι κόρες έμειναν στη Λάπηθο ως Ελληνίδες στον Πρόδρομο, συνοικία με πολλές αναμείξεις, εθνολογικά μυστήρια νόθα παιδιά και πολύπλευρους τύπους ανθρώπων - θέμα κοινωνικοανθρωπολογικής και ιστορικής διατριβής.

»Ο Σωτήρης πολέμησε ως εθελοντής στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Όταν επέστρεψε, οι Άγγλοι τού έδωσαν μια δουλειά σε χαμηλή θέση στο νοσοκομείο. Το έμαθε ο Φαζίλ Κουτσιούκ και τον φώναξε στο σπίτι του να του παραθέσει γεύμα. Όταν ήρθε στο σπίτι για γεύμα, τον καλωσόρισε με αγκαλιές και φιλιά. "Γεια σου, ρε ξάδερφε Σωτήρη, καλωσόρισες να φάμεν τζιαι να πιούμεν. Θα σου βρω πιο καλή δουλειά τώρα που έχω τα μέσα". Και πράγματι έτσι έγινε. Του βρήκε δουλειά πάλι στο νοσοκομείο, αλλά σε ανώτερη θέση. Το δίκαιο της συγγενικής αλληλεγγύης λειτούργησε και εδώ».

Την περίπτωση Σωτήρη διαβεβαιώνει ο Δρ Κύρρης. Του την εξιστόρησε ο ίδιος ο Σωτήρης, καθώς και η αδελφή του Αθηνά.

Ο αείμνηστος Κύρρης δεν παραλείπει να επισημάνει και τα πολιτικά εγκλήματα του Ντενκτάς, μεγαλύτερο από τα οποία ήταν το μίσος για τους Έλληνες της Κύπρου και το πάθος του για διχοτόμηση της ιδιαίτερης πατρίδας του. Επισημαίνει σχετικά: «Ο Ντενκτάς και η κλίκα του δεν είχαν γνήσιο τουρκικό μύθο, αλλά έπλασαν μύθο δήθεν τουρκικό. Ο μύθος δίνει νόημα στη ζωή και στην κοινότητα, καθώς και στη λογική της φύσεως. Ο Ντενκτάς προέβαλε στην Κύπρο τον ιδανικό τουρκικό εθνικό μύθο, στου οποίου την κατασκευή συνέβαλε με δυναμισμό, αφού ξεπέρασε τους αρχικούς δισταγμούς του. Ο Εβρέν, Τούρκος στρατηγός και πρόεδρος χουντικής πραξικοπηματικής κυβέρνησης της χώρας του, έγραψε και είπε ότι "ο Ραούφ Ντενκτάς υπήρξε μπελάς για την Τουρκία με τη ανακίνηση του κυπριακού εθνικισμού ως προεκτάσεως του εθνικισμού της Τουρκίας και αντιστρόφως". Το θέμα αυτό απαιτεί περαιτέρω διερεύνηση, έργο των Τουρκοκυπρίων ερευνητών. Ο απόγονος των Λαυνοεβραίων Πικένηδων εργάστηκε με εβραιοτουρκικό πείσμα και φλόγα για να καταπεμαχίσει την παιρίδα του και να μεταπλάσει τον ψευδή μύθο σε τρισάθλια τραγωδία, που κάποτε θα δώσει έργα λογοτεχνικά και ιστορικά συναρπαστικής τραγικότητας».

> **«Ο Ντενκτάς κατηγορεί κάποιους πολιτικούς του αντιπάλους ότι δεν είναι από σόι, ενώ ο ίδιος είναι από σόι. Πράγματι ο Ραούφ είναι από σόι, αλλά τι σόι; Από σόι φραγκο-εβραιο- κυπριακό, που εξισλαμίστηκε, τους Πιτζένηδες»**

Ειδικά για τον στρατηγό Εβρέν και τους Λινοβάμβακους της Τουρκίας ο Δρ Κύρρης επισημαίνει: «Στην Τουρκία το φαινόμενο των εξισλαμισμένων χριστιανών, κυρίως Ελλήνων, όπως συνέβη και στην Κύπρο είναι συνηθέστατο και το ξέρουν πολύ καλά και οι τουρκικές ηγετικές τάξεις, όπως η οικογένεια του στρατηγού Κενάν Εβρέν, τέως Προέδρου της Τουρκίας. Η οικογένεια Εβρέν, από τη Βιθυνία, είναι γνωστό από τις βυζαντινές και τουρκικές πηγές ότι εξισλαμίσθηκε στις 6 Οκτωβρίου 1236, με τρεις άλλες χριστιανικές οικογένειες, οι οποίες έγιναν αρχηγοί των Οθωμανικών Ενόπλων Δυνάμεων έως σήμερα. Ανάμεσά τους και ο Μιχάλογλου. Έως πρόσφατα υπήρχε στην Άγκυρα μουσικός Μιχάλογλου, καθηγητής του εκεί Κρατικού Ωδείου, που είχε φίλους Έλληνες, ιδίως μουσικούς. Ο Εβρέν δολοφονούσε ομοθρήσκους του στην Πελοπόννησο, όπου είχε εκστρατεύσει κατ' εντολήν του Οθωμανού Σουλτάνου, εναντίον των βυζαντινών στρατευμάτων, που ακόμη αντιστέκονταν εκεί».

Μια άλλη μαρτυρία του Κ. Κύρρη, για τη σχέση των Λινοβάμβακων της Λαπήθου με τον Ντενκτάς, αφορά την επίσκεψη του απογόνου των Πικένηδων στη Λάπηθο κατά την εισβολή και την αθέτηση μιας υπόσχεσής του στους φίλους του. Καταμαρτυρεί ο Δρ Κύρρης: «Κατόρθωσα λίγο προ της εισβολής να μεταφέρω μια ταφόπετρα μουσουλμάνου της Λαπήθου από το νεκροταφείο κοντά στην Κάτω Τζαμή. Κατ' ακρίβειαν ήταν πειαμένη έξω στον δρόμο. Κατά την εισβολή ο Ντενκτάς πήγε στη Λάπηθο, όπου ο Μασούρος, το όνομα είναι Συριακό, όπως και το Μέρουκκος, επίσης στη Λάπηθο, τον παρακάλεσε να τον βοηθήσει και αυτόν και τους Λαπηθιώτες, να μείνουν στα σπίτια τους. Ο Ραούφ απάντησε θετικά αλλά, ως πάντοτε, δεν τήρησε την υπόσχεσή του».

**** Το Θ' Μέρος την επόμενη Κυριακή***

ΦΟΡΤΩΝΕΙ ΤΙΣ ΕΥΘΥΝΕΣ ΣΕ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ – ΕΡΧΙΟΥΡΜΑΝ

Ψάχνει φως στην άκρη του τούνελ η Ολγκίν

Χωρίς συμφωνία στα ΜΟΕ δεν υπάρχει προοπτική Πενταμερούς

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Αφίχθηκε εκ νέου η απεσταλμένη του ΓΓ του ΟΗΕ Μαρία Άνχελα Ολγκίν και είχε ήδη συνάντηση με τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη την περασμένη Παρασκευή, ενώ αύριο Δευτέρα θα δει τον κατοχικό ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν. Η κ. Ολγκίν ψάχνει για φως στην άκρη του τούνελ, φορτώνοντας την όποια ευθύνη για την έλλειψη επαρκούς προόδου στους ηγέτες των δύο κοινοτήτων, με τους οποίους θα έχει κοινή συνάντηση στις 9 Νοεμβρίου, προτού αναχωρήσει από το νησί μας. Επιμένει πάντως ότι, χωρίς συμφωνία για τα ΜΟΕ, Πενταμερής γιοκ. Αφήνει μάλιστα έξω από το κάδρο την κατοχική Τουρκία, που επιστρατεύει τα τουρκογενή κράτη, τα οποία με κοινή ανακοίνωσή τους υποστηρίζουν τους Τ/κ και λύση με βάση τις πραγματικότητες που υπάρχουν στο νησί, δηλαδή, όπως οι ίδιοι ερμηνεύουν, στη λογική των δύο κρατών.

Το 5+1 με προϋποθέσεις

Η Ολγκίν συνέδεσε ρητά την προοπτική διάσκεψης 5+1 με τη συμμετοχή των δύο πλευρών, των τριών εγγυητριών δυνάμεων και του ΟΗΕ, με μετρήσιμα βήματα στους τρεις τομείς. «Πιέζουμε και θα συνεχίσουμε να πιέζουμε», ανέφερε, εκφράζοντας την ελπίδα να υπάρξει αποτέλεσμα μέσα στην ερχόμενη εβδομάδα. Επικαλέστηκε την εντολή του Αντόνιο Γκουτέρες να εξαντληθούν τα περιθώρια μέχρι τη λήξη της θητείας του, στις 31 Δεκεμβρίου.

Από την πλευρά του, ο Πρόεδρος χαρακτήρισε τη συνάντηση «πάρα πολύ καλή» και δήλωσε «συγκρατημένα αισιόδοξος». Όπως εξήγησε, εξετάστηκαν οι 19 προτάσεις που έχει καταθέσει, αλλά και πρόσθετες ιδέες για επανέναρξη των συνομιλιών από το σημείο όπου διακόπηκαν, το καλοκαίρι του 2017. Ζήτησε μάλιστα να πραγματοποιηθούν περισσότερες κοινές συναντήσεις, πέραν της ήδη προγραμματισμένης τριμερούς.

Οι 19 προτάσεις και το μέτωπο των οδοφραγμάτων

Το περιεχόμενο των 19 εισηγήσεων δεν έχει δημοσιοποιηθεί στο σύνολό του. Σύμφωνα με τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, Κωνσταντίνο Λετυμπιώτη, ορισμένες έχουν απορριφθεί από την τουρκοκυπριακή πλευρά και άλλες εξακολουθούν να συζητούνται. Ανάμεσά τους η πρόταση για την περίκλειστη περιοχή των Βαρωσίων, σε συνδυασμό με το λιμάνι της Αμμοχώστου, την οποία η Λευκωσία εξακολουθεί να υποστηρίζει.

Πιο άμεση δοκιμασία αποτελούν τα νέα σημεία διέλευσης. Η συζήτηση για Αθηένου–Πυρόι–Αγλαντζιά και Μια Μηλιά έχει αναδείξει διαφωνίες τόσο για τη χάραξη όσο και για την αμοιβαιότητα του πακέτου. Τυχόν συμφωνία θα έδινε ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα σε μια διαδικασία όπου μέχρι σήμερα κυριαρχούν οι συναντήσεις και οι δηλώσεις καλών προθέσεων. Μέχρι την Παρασκευή, πάντως, δεν είχε ανακοινωθεί άνοιγμα νέου οδοφράγματος.

> **Αφήνει μάλιστα έξω από το κάδρο την κατοχική Τουρκία, που επιστρατεύει τα τουρκογενή κράτη, τα οποία με κοινή ανακοίνωσή τους υποστηρίζουν τους Τ/κ και λύση με βάση τις πραγματικότητες που υπάρχουν στο νησί, δηλαδή όπως οι ίδιοι ερμηνεύουν στη λογική των δύο κρατών**

Σε προηγούμενη συνάντησή τους, στις 20 Οκτωβρίου, οι ηγέτες είχαν συμφωνήσει να προωθήσουν πρωτοβουλίες για το περιβάλλον και την ανταλλαγή αντικειμένων πολιτισμικής κληρονομιάς. Οι κινήσεις αυτές διατηρούν τον διάλογο ενεργό, αλλά δεν υποκαθιστούν μια συμφωνία στα δυσκολότερα ζητήματα.

Το ανοιχτό ζήτημα των συγκλίσεων

Ανοιχτό παραμένει και το θέμα της καταγραφής των συγκλίσεων προηγούμενων διαπραγματεύσεων από τα Ηνωμένα Έθνη. Η Κυβέρνηση ζητεί να διατεθεί αυτό το υλικό στις πλευρές, ώστε να υπάρχει κοινή αντίληψη για το σημείο επανέναρξης. Χωρίς αποσαφήνιση του τι έχει ήδη συμφωνηθεί, ο κίνδυνος να μεταφερθεί η διαφωνία στην ίδια την αφετηρία των συνομιλιών παραμένει υπαρκτός. Η συνάντηση δεν έφερε δημόσια ανακοινωμένη διευθέτηση.

Την ίδια ώρα, ο Τουφάν Ερχιουρμάν επιμένει σε συμφωνημένη μεθοδολογία πριν από την επίσημη επανέναρξη. Η Λευκωσία διατηρεί ως στόχο τη συνέχεια από το Κραν Μοντανά, χωρίς επαναδιαπραγμάτευση του διαπραγματευτικού κεκτημένου. Η τουρκοκυπριακή πλευρά θέτει, μεταξύ άλλων, ζητήματα πολιτικής ισότητας, χρονικού ορίζοντα και διασφάλισης των προηγούμενων συγκλίσεων. Οι διαφορετικές αφετηρίες εξηγούν γιατί η μεθοδολογία αναδεικνύεται σε ξεχωριστό πεδίο διαπραγμάτευσης, πριν ακόμη ανοίξει επίσημα η συζήτηση για τη λύση.

Δευτέρα η πρώτη δοκιμή, 9 Νοεμβρίου η τριμερής

Η Ολγκίν συναντά τη Δευτέρα, 2 Νοεμβρίου, τον Ερχιουρμάν, πριν καθίσει στο ίδιο τραπέζι με τους δύο ηγέτες στις 9 Νοεμβρίου. Εκεί θα φανεί εάν οι προτάσεις που συζητήθηκαν στο Προεδρικό μπορούν να μετατραπούν σε κοινά αποδεκτές αποφάσεις. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι υπάρχει δυνατότητα αποτελέσματος κατά την παρουσία της απεσταλμένης, υπό την προϋπόθεση ανταπόκρισης και από την τουρκοκυπριακή πλευρά.

Μόνο τότε θα αποκτήσει πιο συγκεκριμένο περιεχόμενο η προοπτική μιας διευρυμένης συνάντησης πριν από το τέλος της χρονιάς. Προς το παρόν, η διπλωματική κινητικότητα έχει ενταθεί, αλλά η ουσιαστική διαπραγμάτευση δεν έχει επαναρχίσει. Το επόμενο βήμα θα κριθεί λιγότερο από τις εκφράσεις αισιοδοξίας και περισσότερο από τις απαντήσεις που θα δοθούν στα ζητήματα που παραμένουν στο τραπέζι.

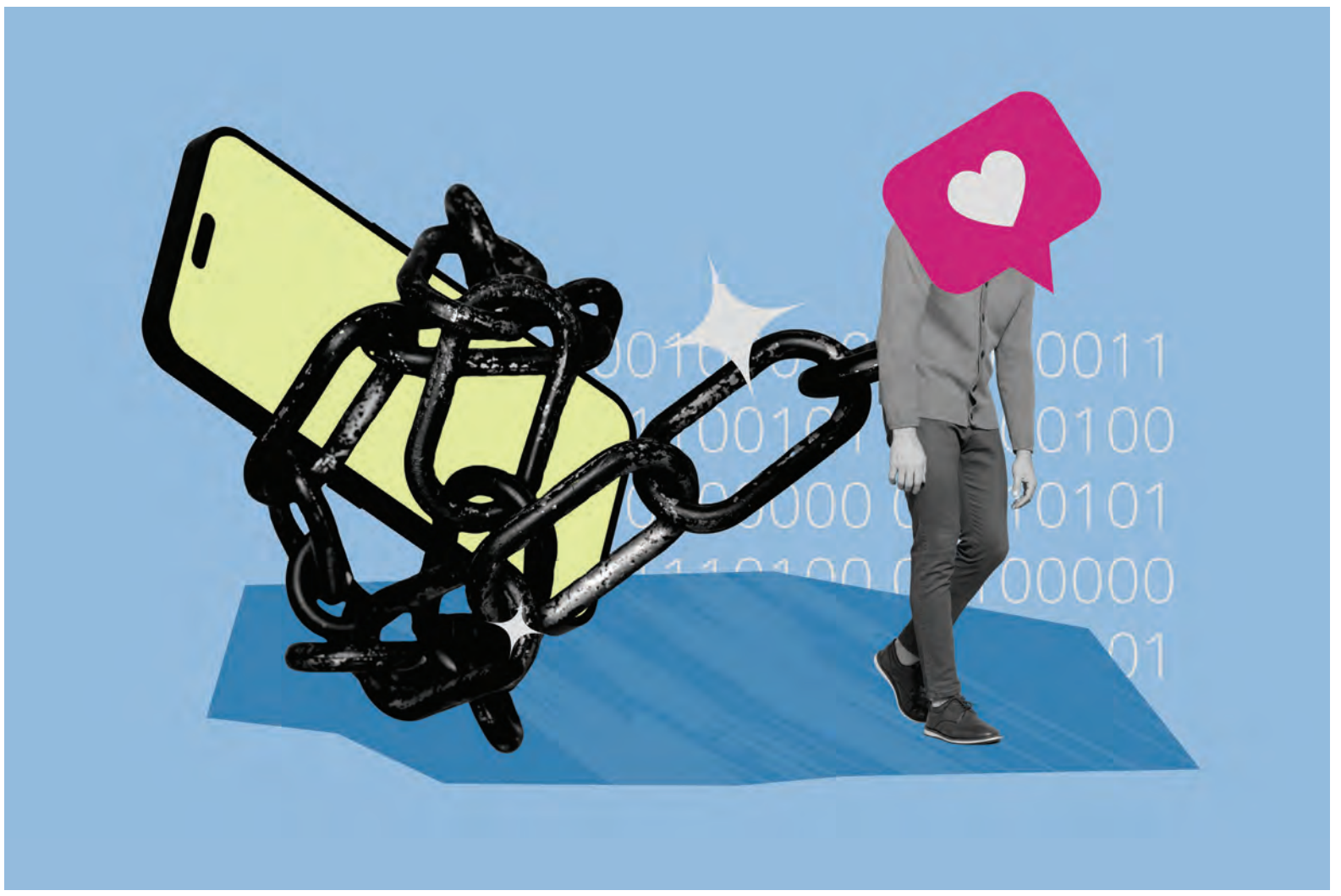

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΕΣ ΣΤΑ SOCIAL MEDIA, ΟΥΡΑΓΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μια ολόκληρη γενιά μέσα σε μια οθόνη

98,3% των νέων στα κοινωνικά δίκτυα, μόλις 17% ελέγχουν όσα διαβάζουν και προτελευταία η Κύπρος στην ΕΕ

Σχεδόν όλοι οι νέοι στην Κύπρο χρησιμοποιούν κοινωνικά δίκτυα. Το ποσοστό φτάνει στο 98,3% για τις ηλικίες 16–29 ετών, το υψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την ίδια ώρα, όμως, καταγράφεται μια δεύτερη, πολύ πιο ανησυχητική επίδοση: μόλις το 17% των νέων χρηστών ελέγχουν την αξιοπιστία πληροφοριών που συναντούν στο διαδίκτυο, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος αγγίζει το 41%. Η Κύπρος αποτελεί, μάλιστα, τη μοναδική χώρα της ΕΕ όπου οι νέοι επαληθεύουν διαδικτυακές πληροφορίες λιγότερο συχνά από τον γενικό πληθυσμό. Τα στοιχεία της Eurostat για το 2025 φανερώνουν τη μεγάλη απόσταση ανάμεσα στην εξοικείωση με τα social media και στην κριτική αξιολόγηση όσων εμφανίζονται στην οθόνη. Την ίδια περίοδο, η Κυβέρνηση προωθεί απαγόρευση πρόσβασης σε κοινωνικά δίκτυα για παιδιά κάτω των 15 ετών, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη δημόσια διαβούλευση. Σχεδόν καθολική συμμετοχή, χαμηλή επαλήθευση πληροφοριών και ένα νομοθετικό όριο υπό διαμόρφωση συνθέτουν την εικόνα μιας κοινωνίας που καλείται να επανεξετάσει τη σχέση των παιδιών της με τον ψηφιακό κόσμο.

Στην κορυφή της Ευρώπης

Τα δεδομένα δημοσιοποιήθηκαν από τη Eurostat στις 9 Απριλίου 2026 και αφορούν το προηγούμενο έτος. Στην Κύπρο, το 98,3% των ατόμων 16–29 ετών δήλωσαν χρήση κοινωνικών δικτύων, έναντι 89,3% στην ΕΕ. Ακολουθούν η Τσεχία με 97,2%, η Δανία με 96,9% και η Φινλανδία με 96,6%. Στην άλλη άκρη της κατάταξης βρίσκεται η Ιταλία με 80,3%. Η διαφορά Κύπρου και ευρωπαϊκού μέσου όρου φτάνει τις εννέα ποσοστιαίες μονάδες.

Δεν πρόκειται για φαινόμενο που αφορά αποκλειστικά τους νέους. Στις ηλικίες 16–74 ετών, η συμμετοχή στα κοινωνικά δίκτυα στην Κύπρο φτάνει το 86,5%. Το χάσμα ανάμεσα στους νέους και στο σύνολο αυτών των ηλικιών περιορίζεται στις 11,8 μονάδες. Η ψηφιακή δικτύωση έχει πλέον διεισδύσει σχεδόν σε κάθε γενιά, αν και στις μικρότερες ηλικίες πλησιάζει το απόλυτο.

Χρειάζεται, πάντως, μια ουσιαστική διάκριση: η έρευνα μετρά συμμετοχή σε κοινωνικά δίκτυα, όπως η δημιουργία προφίλ και η ανάρτηση μηνυμάτων ή άλλου περιεχομένου. Δεν μετρά πόσες ώρες περνούν οι νέοι στο κινητό, ούτε πόσοι εμφανίζουν εξάρτηση. Η υψηλή χρήση δεν αποτελεί από μόνη της διάγνωση εθισμού.

Πρώτοι στη χρήση, τελευταίοι στον έλεγχο

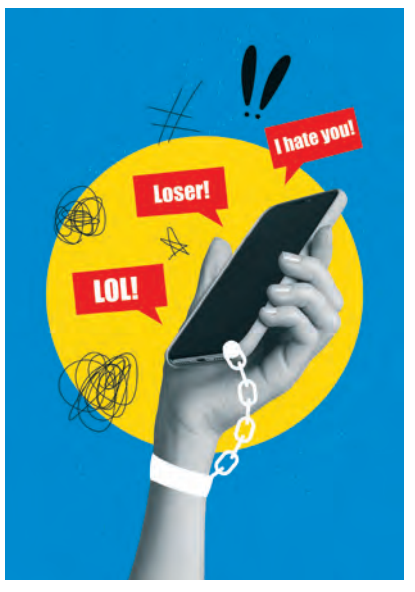
Η μεγαλύτερη αντίφαση εντοπίζεται στην αξιολόγηση των πληροφοριών. Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2025 μόλις το 17% των νέων χρηστών του διαδικτύου στην Κύπρο πραγματοποίησαν ενέργειες για να ελέγξουν την ακρίβεια πληροφοριών και τις πηγές τους. Στην ΕΕ το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 41%. Η απόσταση φτάνει τις 24 ποσοστιαίες μονάδες.

Στην ευρωπαϊκή κατάταξη, χαμηλότερα από την Κύπρο βρίσκεται μόνο η Ελλάδα, με 12%. Στον αντίποδα, στην Ιρλανδία το 78% των νέων ελέγχουν πηγές, ενώ στην Ολλανδία το 63%. Η κυπριακή ιδιαιτερότητα γίνεται ακόμη πιο αποκαλυπτική στη σύγκριση των ηλικιών: σε ολόκληρη την ΕΕ οι νέοι ελέγχουν συχνότερα τις πληροφορίες από τον γενικό πληθυσμό. Μόνο στην Κύπρο συμβαίνει το αντίθετο, με διαφορά τριών μονάδων.

> **Σε όλες τις χώρες της ΕΕ, πλην Κύπρου, οι νέοι επαληθεύουν πληροφορίες συχνότερα από τον γενικό πληθυσμό. Στην Κύπρο συμβαίνει το αντίθετο: η επίδοση των νέων υπολείπεται κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες. Μια αντιστροφή που προβληματίζει περισσότερο από την ίδια την πρωτιά στα social media**

Το κυπριακό ποσοστό έχει πάντως βελτιωθεί από το 11% που είχε καταγραφεί το 2023. Παραμένει, όμως, πολύ χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε πληροφορία που διαβάζεται στο διαδίκτυο είναι ψευδής ή ότι όσοι δεν δηλώνουν επαλήθευση πιστεύουν όσα βλέπουν. Δείχνει, όμως, πόσο περιορισμένη παραμένει η καταγεγραμμένη πρακτική ελέγχου. Μια αναρτημένη «είδηση»,

ένα αποσπασματικό βίντεο ή ένας ισχυρισμός που αναπαράγεται γρήγορα μπορεί να φτάσει σε τεράστιο κοινό. Η ικανότητα να διακρίνει κάποιος την πηγή και να διασταυρώνει τον ισχυρισμό έχει, επομένως, μεγαλύτερη σημασία από την απλή ευχέρεια χρήσης μιας εφαρμογής.

Όριο στα 15, με ανοιχτά ερωτήματα

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 16 Σεπτεμβρίου σχέδιο δράσης για την προστασία ανηλίκων. Η κεντρική πρόταση προβλέπει ελάχιστο όριο ηλικίας τα 15 έτη για πρόσβαση σε κοινωνικά δίκτυα. Το μέτρο δεν έχει ακόμη ψηφιστεί. Η Κυβέρνηση στοχεύει να καταθέσει νομοσχέδιο στη Βουλή τον Δεκέμβριο, αφού προηγηθούν δημόσια διαβούλευση και αξιολόγηση των επιπτώσεων στα δικαιώματα του παιδιού.

> **Το όριο των 15 ετών αποτελεί κυβερνητική πρόταση, όχι ισχύουσα απαγόρευση. Η ψηφοφορία στη «Φωνή του Πολίτη» λήγει στις 8 Νοεμβρίου, ενώ η κατάθεση του σχετικού νομοσχεδίου στη Βουλή προγραμματίζεται για τον Δεκέμβριο. Η επαλήθευση ηλικίας θα βαρύνει, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, τις πλατφόρμες**

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, την ευθύνη ελέγχου ηλικίας θα έχουν κυρίως οι πλατφόρμες. Προβλέπεται τεχνολογική λύση επαλήθευσης, με μελλοντική ενσωμάτωσή της στον «Ψηφιακό Πολίτη», ώστε να επιβεβαιώνεται το ηλικιακό όριο χωρίς περιττή αποκάλυψη προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα εξαγγέλλονται αλλαγές στην εκπαίδευση, επιμόρφωση εκπαιδευτικών και ενημέρωση γονέων και παιδιών.

Από τις 7 Οκτωβρίου βρίσκεται σε εξέλιξη ψηφοφορία στη «Φωνή του Πολίτη», η οποία παραμένει ανοικτή έως τις 8 Νοεμβρίου και δέχεται συμμετοχή από άτομα 15 ετών και άνω. Η διαβούλευση αφορά ειδικά την πρόσβαση ανηλίκων, όχι την καταγεγραμμένη χρήση των ηλικιών 16–29. Αυτή η διαφορά έχει σημασία: τα ευρωπαϊκά στοιχεία εξηγούν το περιβάλλον μέσα στο οποίο μεγαλώνουν τα παιδιά, δεν μετρούν όμως άμεσα τη χρήση από παιδιά κάτω των 15.

Το ουσιαστικό ερώτημα δεν εξαντλείται στην ηλικία εγγραφής. Ακόμη και με αυστηρότερους κανόνες πρόσβασης, θα χρειαστεί να μάθουν οι νέοι να ελέγχουν τι διαβάζουν, ποιος το δημοσιεύει και γιατί. Η Κύπρος βρίσκεται ήδη πρώτη στην ευρωπαϊκή κατάταξη της χρήσης. Η πρόκληση είναι να μη μείνει στις τελευταίες θέσεις όσον αφορά την κριτική ανάγνωση του ψηφιακού κόσμου.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Η Ισπανία αντιμέτωπη με ακόμη μία σιδηροδρομική τραγωδία. Η σύγκρουση δύο τρένων υψηλής ταχύτητας, στις 28 Οκτωβρίου, κοντά στην Ούρδα της επαρχίας Τολέδο, μετέτρεψε μια συνηθισμένη διαδρομή σε εφιάλτη. Αμαξοστοιχία της Renfe προσέκρουσε στο πίσω μέρος συρμού της Iryo, ο οποίος είχε ακινητοποιηθεί στην ίδια γραμμή. Πίσω από τα συντρίμμια, ανθρώπινες ζωές, οικογένειες που πενθούν και επιζώντες που καλούνται να διαχειριστούν όσα έζησαν.

Τρόμος χωρίς Halloween!

Πρώτα ήταν ο Άγιος Βαλεντίνος, ένας ξενόφερτος άγιος, ο οποίος καθιερώθηκε και στη μικρομεγαλονησίδα μας ως ο προστάτης του έρωτα και γιορτάζεται κάθε 14 Φεβρουαρίου. Τώρα έχει καθιερωθεί και το Halloween, ένα κυρίως αμερικανικό έθιμο, κατά το οποίο μεταμφιέζονται με φρικιαστικές και φοντσιάρικες στολές.

Ένα λεπτό, ρε κουμπάρε. Μήπως χρειαζόμαστε το Halloween για να τρομάξουμε, με όσα βλέπουμε κάθε βράδυ στην τηλεόραση; Πολέμους, πλημμύρες, καταστροφές, βίαιες διαδηλώσεις παντού. Με τους Αμερικανούς να απειλούν το Ιράν με τη «μητέρα όλων των βομβών» και το Ιράν να απαντά με τον «πατέρα όλων των βομβών» κι εμείς να περιμένουμε να πληρώσουμε τη... «γιαγιά όλων των αυξήσεων του πετρελαίου»;

Αλλά και στο εσωτερικό, μήπως χρειαζόμαστε το Halloween για να τρομάξουμε; Ανοίξτε τον επόμενο λογαριασμό του ρεύματος και σας εγγυώμαι ότι θα τρομάξετε τόσο πολύ, που θα σηκωθεί η τρίχα σας κάγκελο.

Αλλά και ένα σωρό άλλα πράματα που συμβαίνουν μπορούν να σας κάνουν να παγώσετε από φόβο.

Ας πούμε η σκέψη ότι κάποιο άλλο άγριο ζώο από τον περιβόητο Melios Zoo θα καταφέρει να αποδράσει μετά την αρκούδα. Το πιο εξωφρενικό είναι ότι αυτός ο ζωολογικός κήπος λειτουργεί με άδεια... φάρμας! Λιοντάρια, τίγρεις, αρκούδες, ύαινες βρίσκονται εκεί σαν... ζώα αγροκτήματος. Εδώ και 26 χρόνια τα λιοντάρια θεωρούνται... κατσέλλες και οι τίγρεις, τσούρες!

Και πώς να μην τρομάξεις, επίσης, όταν μαθαίνεις ότι υπάρχει κίνδυνος ηλεκτροπληξίας από κλιματιστικά στα σχολεία;

Ή από τις καταγγελίες ότι λειτουργούν και ιατρεία-μαϊμού, όπου πραγματοποιούνται ύποπτες θεραπείες, περιλαμβανομένης της πλασμαφαίρεσης (που αφαίρεσε τη ζωή από τον τραγουδιστή Γιώργο Μαζωνάκη);

Εδώ να σημειώσουμε και τις τελευταίες πληροφορίες για «μπότοξ πάρτι» σε ιδιωτικούς χώρους, όπου χορηγούνται παράνομα ενέσιμα αισθητικής και ενδυνάμωσης. Συνεπώς, αν είδατε αυτές τις ημέρες καμιά τρομακτική μάσκα να κυκλοφορεί, σε στυλ Φρανκενστάιν, ίσως να μην είναι λόγω του Halloween, αλλά γιατί απέτυχε κάποια επέμβαση μπότοξ σε κάποια κυρία!

Και να μην ξεχάσουμε και άλλες καταστάσεις που προκαλούν τρόμο. Να είσαι, ας πούμε, χαμηλόμισθος και να θέλεις να ενοικιάσεις σπίτι ή διαμέρισμα και οι τιμές που σου ζητούν, ειδικότερα στη Λεμεσό, να σε κάνουν να αισθάνεσαι ότι παίζεις σε ταινία τρόμου, στον ρόλο του θύματος.

Ε, ναι, δεν χρειαζόμαστε Halloween για να τρομάξουμε!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Στα show πρώτος. Στην κάλπη;

Πολύ large, ρε παιδί μου, ο Αβέρωφ. Ανοιχτοχέρης. Άρχοντας! Του ζήτησαν να πάρει 500 υπογραφές για την υποψηφιότητά του και αυτός πήρε 3.250! Έτσι, για να βρίσκουνται. Είντα, εν η ακρίβκεια τους; Τις έβαλε, μάλιστα, σε πέντε κάσιες και τις κουβάλησε με τρόλεϊ στα κεντρικά γραφεία του ΔΗΣΥ, στην παρουσία των καναλιών, που μετέδωσαν κάθε λεπτομέρεια του εντυπωσιακού σόου. Γιατί αυτό ακριβώς ήταν. Ένα εντυπωσιακό σόου, που έστειλε και το ανάλογο μήνυμα, κυρίως προς τον ανθυποψήφιό του, Γιώργο Παμπορίδη: «Το... μέγεθος μετράει»!

Επίδειξη ισχύος από τον Φούλη. Ήθελε να δείξει με παραστατικό τρόπο τη δημοφιλία που πιστεύει ότι διατηρεί ανάμεσα στις μάζες των συναγερμικών και να «τρομάξει» τον Παμπορίδη με τον πενταπλάσιο αριθμό των υπογραφών που συνέλεξε, ενώ ο ανθυποψήφιός του μόλις και μετά βίας εξασφάλισε τις 500 υπογραφές. Εδώ να σημειώσουμε ότι έχει απόλυτο δίκαιο ο κ. Παμπορίδης που υπέδειξε την εξωφρενική πρόνοια του κόμματος για 500 υπογραφές και μάλιστα αναλογικά από κάθε πόλη, ενώ για την Προεδρία του Κράτους απαιτούνται μόνο 100 υπογραφές!

Εν πάση περιπτώσει, πηγή προσκείμενη στον Γ. Παμπορίδη, μιλώντας στη στήλη για τις 3.250 υπογραφές του Αβέρωφ, έκαμε κάποιες ιστορικές αναφορές για την παρουσία υπερτέρων δυνάμεων σε διάφορες περιπτώσεις, με βασικότερη υπενθύμιση ότι και ο Ξέρξης είχε στείλει 300.000 στρατό εναντίον της Ελλάδας και βρήκε μπροστά του τους 300 του Λεωνίδα, που ανέκοψαν την πορεία του.

Ο «αλουπός της Αργάκας» έδωσε ανάλογη φιγουραζιδικη παράσταση και κατά την υποβολή της υποψηφιότητάς του, όταν κουβάλησε καμιά εκατοστή υποστηρικτές του έξω από τα γραφεία της Πινδάρου, όπου εκφώνησε έναν καλά προετοιμασμένο και σκηνοθετημένο λόγο, με δραματικές εξάρσεις.

Φαντάζομαι ότι μέχρι τις εκλογές για το χρίσμα του προεδρικού υποψηφίου του ΔΗΣΥ, στις 28 Νοεμβρίου, μας επιφυλάσσει και άλλες εκπλήξεις ο Πάφιος πολιτικός. Είναι σίγουρο ότι θα γυρίσει και άλλα βιντεάκια (κατά το πρότυπο του πολιτικού του «τέκνου», του Φειδία), με φόντο, ας πούμε, παπουτσοσυτζιές, για να δείξει ότι δεν φοβάται να ασχοληθεί με ακανθώδη προβλήματα. Σε πιο ακραίες καταστάσεις, ίσως δούμε τον Αβέρωφ να σκαρφαλώνει σε στύλο της Ηλεκτρικής φωνάζοντας «Εγώ θα σας φέρω φθηνότερο ρεύμα»! Ή να ζυμώνει κουγκρίν σε ανεγειρόμενη οικοδομή, για να στείλει το μήνυμα ότι θα λύσει και το στεγαστικό.

Γενικά, ο Αβέρωφ δεν θα μας αφήσει να πλήξουμε. «Foulis Show will go on»!

ΜΠΟΞΕΡ

Ο Χάρης τού χάλασε το πάρτι

Άτε, ρε παιδί μου! Δεν πρόλαβε να χαρεί τις παραστάσεις του έξω από την Πινδάρου ο Αβέρωφ, και του χάλασε το πάρτι ο πρώην στενός συνεργάτης του, ο Χάρης Γεωργιάδης. Βαρύ όνομα στον ΔΗΣΥ ο Χάρης, έπεσε σαν... τενέκκα πάνω στο κεφάλι του Φούλη. Του είπε ξεκάθαρα ότι δεν τον εγκρίνει για προεδρικό υποψήφιο του Συναγερμού και, μάλιστα, σε περίπτωση που θα κερδίσει το χρίσμα στις 28 Νοεμβρίου, δεν θα εργαστεί γι' αυτόν στην προεκλογική εκστρατεία.

Προσπαθώ να φανταστώ πώς αντέδρασε ο Αβέρωφ μόλις δημοσιοποιήθηκε η ανακοίνωση του Χάρη. Κάπως έτσι: «Μάλιστα, κύριε. Εφανερώθηκεν τωρά τζιαι ο νέος προδότης! Χάρης ο α-Χάρηστος. Ρε, εγώ τον ανάγιωσα τον κολιόν μέσα στον Συναγερμόν τζι ήρτεν να μου φκάλει τα μμάθκια μου. Ο Ιούδας. Ο Βρούτος. Εμασιαίρωσέν με πισώπλατα την στιγμήν του μελλοντικού θριάμβου μου. Αλλά εγώ απόπτος προχωρώ. Προχωρούμεν μαζίν. Χωρίς τον Χάρην, χωρίς τον Τορναρίτην, χωρίς τον Ιωαννίδην, χωρίς την Ανθούση, αλλά προχωρούμεν μαζίν»!

Η αλήθεια είναι ότι η κίνηση του Χάρη Γεωργιάδη προκάλεσε νέες φουρτούνες στην Πινδάρου, την ώρα που όλοι μιλούσαν για την ανάγκη ενότητας στο κόμμα, ενόψει των προεδρικών εκλογών.

Η αμφισβήτηση του Αβέρωφ Νεοφύτου από επώνυμα στελέχη του κόμματος δεν είναι καλός οιωνός για την υποψηφιότητά του. Τουλάχιστον όχι τόσο καλός όσο το μήνυμα που ο ίδιος ήθελε να στείλει με τα παναϋρούθκια του έξω από το μέγαρο του κόμματος. Ωστόσο, ό,τι και να πούμε εμείς, ό,τι και να πουν ο Αβέρωφ και ο Παμπορίδης και οι επώνυμοι υποστηρικτές τους, την τελευταία λέξη θα την πει η αψευδής τενέκκα, σύμφωνα με την ιστορική ρήση του αείμνηστου ιδρυτή του ΔΗΣΥ.

Βεβαίως, η επιλογή του υποψηφίου του Συναγερμού για την Προεδρία του Κράτους δεν θα είναι το τέλος. Θα είναι μόνον η αρχή, αφού ο πυγμάχος που θα κερδίσει το χρίσμα θα έχει να μπει στο μεγάλο ρινγκ, όπου θα τον περιμένουν ο Νίκος Χριστοδουλίδης και ο υποψήφιος του ΑΚΕΛ.

Επί του παρόντος, στον ΔΗΣΥ, έτσι χοντρά-χοντρά, διαμορφώνονται δύο ομάδες, οι φιλοφουλικοί και οι φιλοπαμποριδικοί, όσο και αν θεωρηθούν αδόκιμοι αυτοί οι χαρακτηρισμοί. Εκείνο που είναι βέβαιο είναι πως μέχρι τις 28 Νοεμβρίου θα υπάρξουν στην Πινδάρου και άλλες... δονήσεις, για να μην ξεχαστεί κιόλας το κομματικό σύνθημα «Σεισμός, σεισμός, Συναγερμός»!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Αέριο χειροπιαστό, όχι πια... «κουπανιστό»

Να και ένας Κρόνος... που δεν θα φάει τα παιδιά του! Το αντίθετο. Θα τα ταΐσει, θα τα καλοτυχίσει και θα τους προσφέρει ευημερία. Μιλάμε, βέβαια, για το κοίτασμα «Κρόνος» στο οικόπεδο 6 της κυπριακής ΑΟΖ, που είναι και το πρώτο έργο εμπορικής αξιοποίησης του κυπριακού φυσικού αερίου. Με την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, ανοίγει ο δρόμος για την εξαγωγή του αερίου μας προς τις ευρωπαϊκές αγορές μέσω Αιγύπτου από την κοινοπραξία Eni-Total.

Η επένδυση από την οποία θα επωφεληθούν τα... «παιδιά» του «Κρόνου» εκτιμάται μεταξύ 1,3 και 1,8 δισεκατομμυρίου δολαρίων.

Επιτέλους! Να δούμε και μιαν έμπρακτη κίνηση αξιοποίησης του αερίου μας και να ξεφύγουμε από την (μέχρι στιγμής) εικόνα για «αέριο κουπανιστό» που μας συνοδεύει εδώ και χρόνια και συγκεκριμένα από το 2011 που ανακαλύφθηκε το πρώτο μας αέριο στο οικόπεδο «Αφροδίτη».

Διότι είχαμε εξαντλήσει όλα τα μυθολογικά ονόματα για τα κοιτάσματά μας («Αφροδίτη», «Ζευς», «Κρόνος», «Γλαύκος», «Καλυψώ», «Ονασαγόρας», «Ηλέκτρα», «Πήγασος») και κινδυνεύαμε να δούμε την αξιοποίηση του φυσικού μας αερίου να παραμένει τελικά ένας... μύθος.

Ας ευχηθούμε οι συμφωνίες για τον «Κρόνο» να αρχίσουν να φέρνουν κάποια στιγμή και τα πρώτα έσοδα, έστω και περιορισμένα σε πρώτο στάδιο.

Την ίδια ώρα, μπορεί μεν ο «Κρόνος» να μην τρώει τα παιδιά του, αλλά ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης ελπίζει ότι θα φάει... τους ανθυποψηφίους του στις προεδρικές εκλογές του 2028, αφού εκείνο τον χρόνο προβλέπεται ότι θα ξεκινήσει η παραγωγή φυσικού αερίου από το συγκεκριμένο κοίτασμα, κάτι που θα το χρησιμοποιήσει ως ατού στην προεκλογική του προσπάθεια.

Σημειώνουμε ότι, σύμφωνα με την Eni, τα αποθέματα φυσικού αερίου του «Κρόνου» υπερβαίνουν τα 3 τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια, ενώ η παραγωγή, μετά την πλήρη ανάπτυξη του κοιτάσματος, αναμένεται να φθάσει τα 500 εκατομμύρια κυβικά πόδια την ημέρα!

Αυτά είναι τα καλά νέα. Τα άσχημα νέα είναι ότι το... τελματικό στο Βασιλικό (δεν έκανα λάθος, έτσι πρέπει να γράφεται το τερματικό) εξακολουθεί να βρίσκεται σε εκκρεμότητα. Έχει προκηρυχθεί νέος διεθνής διαγωνισμός για την αποπεράτωση των υποδομών, της προβλήτας και των χεροαίων εγκαταστάσεων, έχουν υποβληθεί οκτώ αιτήσεις και η ανάθεση του έργου αναμένεται το καλοκαίρι του 2027. Θυμίζουμε ότι το έργο έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το 2022. Αν το τελειώναμε τότε, ίσως να μπορούσαμε τώρα να φέρναμε και δικό μας φυσικό αέριο για ηλεκτροπαραγωγή από τον «Κρόνο». Αλλά δεν...

Εν τω μεταξύ, κανένας δεν ανέλαβε (ούτε και θα αναλάβει) την ευθύνη για το... τελματικό!

ΜΠΟΞΕΡ

Ο Στέφανος διαβάζει «Κοκκινοσκουφίτσα»

Σε μιαν απροσδόκητη εικόνα, είδαμε τον Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ, Στέφανο Στεφάνου, να διαβάζει παραμυθάκια σε παιδιά, στο πλαίσιο δράσης του «Θεάτρου Ένα».

Με αυτήν την αφορμή, η στήλη σκέφτηκε ότι ο κ. Στεφάνου θα μπορούσε να διαβάζει παραμύθια... και για πιο μεγάλες ηλικίες. Όπως τα ακόλουθα:

«Η Κοκκινοσκουφίτσα και ο κακός... Νίκος». Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε μια εργατική, προοδευτική, πτωχή πλην τίμια κοπέλα, η Κοκκινοσκουφίτσα, που αγωνιζόταν να ξεφύγει από τα δόντια του κακού Νίκου, ο οποίος κυβερνούσε το δάσος. Η καημένη η Κοκκινοσκουφίτσα ξεκίνησε μια μέρα για να πάει στο σπίτι τής γιαγιάς της, η οποία έπαιρνε σύνταξη πείνας, έχοντας το καλαθάκι της τελείως άδειο, λόγω της καταραμένης ακρίβειας για την οποία έφταιγε ο κακός Νίκος. Ο κακός Νίκος έσπευσε πριν από την Κοκκινοσκουφίτσα στο σπίτι της γιαγιάς, η οποία έφυγε τρομοκρατημένη, πιστεύοντας ότι επρόκειτο για μπράβο που πήγε για να την εκφοβίσει με στόχο να πουλήσει την κατοικία της. Ο κακός Νίκος πήρε τη θέση της γιαγιάς στο κρεβάτι, αλλά όταν ήρθε στο σπίτι η Κοκκινοσκουφίτσα υποψιάστηκε ότι κάτι δεν πήγαινε καλά και τον ρώτησε:

-Γιαγιά, γιατί έχεις τόσο μεγάλα δόντια, δηλαδή μεγάλους... τραπεζίτες;

-Για να σε φάωωω! Απάντησε ο κακός Νίκος.

Η Κοκκινοσκουφίτσα έφυγε τρέχοντας από το σπίτι της γιαγιάς και στον δρόμο συνάντησε έναν... δεξιό ξυλοκόπο, στον οποίο ανέθεσε να τα βάλει με τον κακό Νίκο και να τον νικήσει. Το τέλος του παραμυθιού αυτού δεν έχει ακόμα γραφτεί.

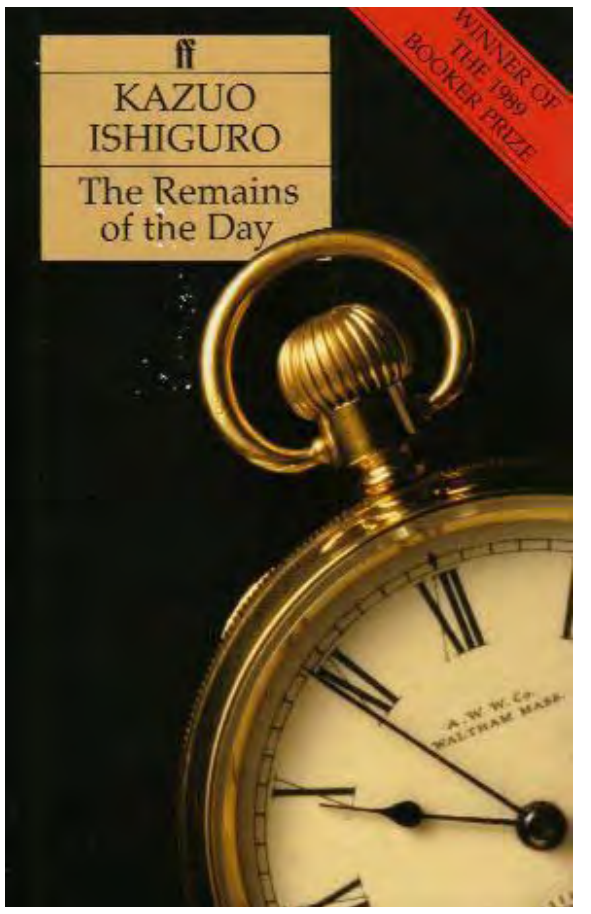
Ένα άλλο παραμύθι που θα μπορούσε ο Στέφανος να διαβάσει είναι το: «Η Κοκκινοσκουφίτσα και τα... κόκκινα δολάρια». Μια φορά κι έναν καιρό, πριν από μερικές δεκάδες χρόνια, η πτωχή Κοκκινοσκουφίτσα εργαζόταν πολύ σκληρά για να τα βγάλει πέρα, πότε με ένα σφυρί και πότε με ένα δρεπάνι. Στο δάσος κυκλοφορούσε τότε ένας επικίνδυνος ιμπεριαλιστικός λύκος και η Κοκκινοσκουφίτσα κινδύνευε κάθε μέρα να την φάει. Και τότε εμφανίστηκε το αντίπαλον δέος του λύκου, η... αρκούδα, η οποία έθεσε υπό την προστασία της την Κοκκινοσκουφίτσα. Και μάλιστα άρχισε να της στέλνει και άφθονα κόκκινα δολάρια, ώστε να μπορεί να ακολουθεί το αριστερό μονοπάτι που οδηγούσε στο σπίτι της γιαγιάς της, αποφεύγοντας τον κακό ιμπεριαλιστικό λύκο.

Σήμερα, η Κοκκινοσκουφίτσα δεν παίρνει πια κόκκινα δολάρια, αλλά παίρνει... τους μισθούς και τα εφάπαξ βουλευτών και άλλων αξιωματούχων συνιρόφων. Και αν δεν τα δώσουν, όπως ο τέως βουλευτής Κώστας Κώστα, η Κοκκινοσκουφίτσα μετατρέπεται σε... λύκο και τους τρώει!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI

Καζούο Ισιγκούρο

Ο Καζούο Ισιγκούρο γεννήθηκε στις 8 Νοεμβρίου 1954 στο Ναγκασάκι. Είναι Βρετανός μυθιστοριογράφος, σεναριογράφος και συγγραφέας μικρών ιστοριών. Η οικογένειά του μετακόμισε στην Αγγλία το 1960, όταν ήταν έξι ετών. Ο Ισιγκούρο αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο του Kent με πτυχίο στην Αγγλική Φιλολογία και τη Φιλοσοφία το 1978 και έλαβε το μεταπτυχιακό του στη δημιουργική γραφή από το Πανεπιστήμιο του East Agglia το 1980. Έγινε Άγγλος πολίτης το 1982.

Ο Ισιγκούρο είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς σύγχρονους συγγραφείς φαντασίας στον αγγλόφωνο κόσμο, έχοντας λάβει τέσσερεις υποψηφιότητες για το Βραβείο Μπούκερ και έχοντας κερδίσει ένα βραβείο το 1989 για το μυθιστόρημά του «Τα Απομεινάρια μιας Μέρας» (The Remains of the Day). Το μυθιστόρημά του το 2005 Never Let Me Go θεωρήθηκε από το περιοδικό Time ως το καλύτερο μυθιστόρημα της χρονιάς και το ίδιο περιοδικό το συμπεριέλαβε στη λίστα με τα 100 Καλύτερα Μυθιστορήματα, γραμμένα στην αγγλική γλώσσα από το 1923 έως το 2005.

Το 2008 η εφημερίδα The Times κατέταξε τον Ισιγκούρο στην 32η θέση στη λίστα με τους «50 καλύτερους Βρετανούς συγγραφείς από το 1945».

Το 2017 ο Ισιγκούρο έλαβε το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας επειδή «στα μυθιστορήματά του προέβαλλε μια μεγάλη συναισθηματική δύναμη και έχει αποκαλύψει την άβυσσο πέρα από το αίσθημα αυταπάτης των ανθρώπων, απέναντι στην σύνδεσή τους με τον έξω κόσμο». Ως απάντηση στη λήψη αυτού του βραβείου, ο Ισιγκούρο ανέφερε: «Είναι μια εξαιρετική τιμή, κυρίως επειδή σημαίνει ότι είμαι στ' αχνάρια των μεγαλύτερων συγγραφέων που έχουν ζήσει, έτσι είναι ένας σπουδαίος έπαινος. Ο κόσμος βρίσκεται σε μια αρκετά αβέβαιη στιγμή και ελπίζω ότι όλα τα βραβεία Νόμπελ μπορούν να γίνουν η δύναμη για κάτι θετικό στον κόσμο, όπως αυτός είναι αυτήν τη στιγμή».

Σε μια συζήτηση για την ιαπωνική κληρονομιά του και την επιρροή της στην αναιρροφή του, ο συγγραφέας δήλωσε: «Δεν μοιάζω ακριβώς με τους Άγγλους, επειδή έχω αναιρροφεί από Ιάπωνες γονείς σε ένα ιαπωνικό σπίτι. Οι γονείς μου δεν συνειδητοποίησαν ότι θα μέναμε σε αυτήν τη χώρα για τόσο πολύ καιρό, έτσι αισθάνθηκαν υπεύθυνοι να με κρατήσουν σε επαφή με τις ιαπωνικές αξίες. Έχω ένα ξεχωριστό υπόβαθρο. Σκέφτομαι διαφορετικά, τα ιδανικά μου είναι ελαφρώς διαφορετικά». Όταν ρωτήθηκε σε τι βαθμό αναγνωρίζει τον εαυτό του ως Ιάπωνα ή ως Άγγλο, ο συγγραφέας απάντησε: «Οι άνθρωποι δεν είναι τα δύο τρίτα από ένα πράγμα και το υπόλοιπο από κάτι άλλο. Η ιδιοσυγκρασία, η προσωπικότητα ή η γενική εικόνα δεν διαχωρίζονται κατ' αυτόν τον τρόπο. Τα χαρακτηριστικά δεν διαχωρίζονται με σαφή τρόπο. Καταλήγεις να είσαι ένα αστείο ομοιογενές μείγμα. Αυτό είναι κάτι, που θα γίνει πιο συνηθισμένο προς το τέλος του αιώνα - άνθρωποι με μεικτό πολιτιστικό υπόβαθρο και μεικτό φυλετικό υπόβαθρο. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο υφίσταται ο κόσμος».

Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο www.artaeri.com.
Μακαρίου 71, Λ/σία

ΑΠΟ €600 ΜΕΧΡΙ €15.000 Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΜΙΑΣ ΚΗΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Πανάκριβο και το τελευταίο αντίο

Φέρετρα των €4.000, τάφοι σε τιμές χρυσού και καταγγελίες για κηδείες χωρίς αποδείξεις

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η ακρίβεια δεν σταματά ούτε μπροστά στον θάνατο. Μια κηδεία μπορεί να κοστίσει από μερικές εκατοντάδες ευρώ μέχρι και πενταψήφιο ποσό, καθώς στον λογαριασμό προστίθενται το φέρετρο, ο τάφος, η παραλαβή και η περιποίηση της σορού, τα λουλούδια και ο καφές της παρηγοριάς.

Μια μέση κηδεία ξεκινά περίπου από τα €1.200, ενώ οι πιο ακριβές περιπτώσεις που έχουν καταγραφεί έφτασαν τις €9.000 έως και τις €15.000. Αν η οικογένεια επιλέξει να μην έχει σταυρό και καφέ της παρηγοριάς, το κόστος μπορεί να περιοριστεί περίπου στα €600.

Φέρετρο και τάφος

Οι τιμές στα φέρετρα ξεκινούν από τα €400 και ανεβαίνουν ανάλογα με το υλικό και την κατασκευή. Υπάρχουν επιλογές από μασίφ ξύλο που φτάνουν τις €3.000, ενώ για ειδικές και πολυτελείς κατασκευές το ποσό μπορεί να αγγίξει τις €4.000.

Η ιδιοκτήτρια γραφείου κηδειών Βάνα Κεκκούρη αναφέρει ότι σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται και φέρετρα που επιλέγονται για αρχιερείς. «Είμαι υποχρεωμένη να φέρνω και μασίφ ξύλα και απ' όλα. Σέβομαι όλους τους πελάτες μου», αναφέρει.

Σημαντική διαφορά στην τελική τιμή κάνει και ο τάφος. Η οικογένεια καθοδηγείται στο δημαρχείο για την αγορά του οικοπέδου, με τις χρεώσεις να εξαρτώνται από το κοιμητήριο και τη θέση. Οι τιμές αρχίζουν από περίπου €700 και φτάνουν έως τις €2.000, ενώ στο Καϊμακλί μπορεί να αγγίξουν τις €4.000, λόγω του περιορισμένου διαθέσιμου χώρου.

Λουλούδια, μεταφορά και καφές της παρηγοριάς

Στα έξοδα προστίθεται η παραλαβή και η περιποίηση του νεκρού, καθώς και η μεταφορά του στην εκκλησία και στη συνέχεια στο κοιμητήριο. Γι' αυτές τις υπηρεσίες, οι χρεώσεις που εντοπίσαμε αγγίζουν τα 450 με 550 ευρώ. Στο τελικό ποσό συνυπολογίζονται επίσης τα φάρμακα που χρησιμοποιούνται για την περιποίηση και την αποστείρωση στο νεκροτομείο, με το κόστος να αλλάζει ανάλογα με τα σκευάσματα και τον προμηθευτή.

Το κόστος των λουλουδιών ξεκινά από περίπου €100, αλλά μπορεί να φτάσει τις €4.500. Σε μιαν από τις πιο ακριβές συνθέσεις, που μας περιέγραψε η κ. Κεκκούρη, το φέρετρο στολίστηκε με ορχιδέες και τριαντάφυλλα.

Ο καφές της παρηγοριάς, τα κεράσματα και το φαγητό που προσφέρονται μετά την κηδεία, κοστίζουν περίπου €150 με €200. Ορισμένα γραφεία τελετών, ωστόσο, συνεργάζονται με συγκεκριμένα καταστήματα, από τα οποία παραλαμβάνουν σφραγισμένες πιατέλες, ώστε οι συγγενείς να γνωρίζουν την ποιότητα και την προέλευση των προϊόντων.

Πώς οργανώνεται μια κηδεία

Η διαδικασία ξεκινά συνήθως με ένα τηλεφώνημα από τους συγγενείς, οι οποίοι ενημερώνουν το γραφείο τελετών για τον θάνατο και δίνουν τα στοιχεία επικοινωνίας τους - είτε βρίσκονται στο νοσοκομείο είτε σε οίκο ευγηρίας.

Από τα €400 για ένα φέρετρο μέχρι τις €4.000 για έναν τάφο στο Καϊμακλί. Το συνολικό κόστος μιας κηδείας μπορεί να ξεκινήσει από €600 και να φτάσει ακόμη και τις €15.000, ανάλογα με τις επιλογές της οικογένειας

Στη συνέχεια επισκέπτονται το γραφείο για να οργανώσουν την τελετή. Το γραφείο συντονίζει τις συνεννοήσεις με την εκκλησία και τους ιερείς, καθώς και με τους αρμόδιους στο κοιμητήριο για τη θέση του τάφου, ενώ καθοδηγεί την οικογένεια για την αγορά του οικοπέδου.

«Βγάζουν τάφους και δεν εκδίδουν αποδείξεις»

Πέρα από τις τιμές, εκπρόσωποι του κλάδου θέτουν ζήτημα φορολογικής εποπτείας και ελέγχου, συγκεκριμένα ο εκπρόσωπος των γραφείων κηδειών, Σόλωνας Μελάς, καταγγέλλει ότι υπάρχουν περιπτώσεις όπου δεν εκδίδονται αποδείξεις.

«Υπάρχουν γραφεία που βγάζουν τάφους και δεν εκδίδουν απόδειξη. Κάποιος μπορεί να μου τηλεφωνήσει και να πει ότι δεν θέλει απόδειξη, για να μην πληρώσει ΦΠΑ», αναφέρει.

Η κ. Κεκκούρη, από την πλευρά της, εκτιμά ότι η φοροδιαφυγή είναι πλέον δυσκολότερη, καθώς οι περισσότεροι πελάτες πληρώνουν με κάρτα.

Παραμένουν, ωστόσο, ερωτήματα για τον τρόπο καταβολής του κρατικού επιδόματος κηδείας, ύψους €560. Αφού τα δικαιολογητικά που βγαίνουν από τα γραφεία κηδειών δεν καταγράφουν το ποσό που κατέβαλε η οικογένεια, η οποία δηλώνει ότι πλήρωσε, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις κατά τις οποίες το επίδομα δεν καταβάλλεται.

«Ένα χάος» με τα μητρώα

Ο κ. Μελάς αναφέρει ότι είχε εισηγηθεί στο Υπουργείο Εργασίας να απαιτείται απόδειξη για την καταβολή του επιδόματος, αλλά και υπεύθυνη δήλωση σε περίπτωση που η κηδεία οργανώθηκε χωρίς τη χρήση γραφείου τελετών.

Το ισχύον πλαίσιο δεν υποχρεώνει τα γραφεία να τηρούν μητρώο με τον αριθμό των κηδειών που αναλαμβάνουν, τον τόπο θανάτου και τον τόπο ταφής. «Αν δεν προβλέπεται μητρώο, δεν μπορεί να γίνει ουσιαστικός φορολογικός έλεγχος», αναφέρει.

Ως παράδειγμα περιγράφει περίπτωση επαγγελματία, που δήλωσε τζίρο €20.000, ποσό το οποίο, όπως λέει, θα αντιστοιχούσε περίπου σε 20 κηδείες. Αυτόν τον αριθμό, όμως ο ίδιος τον θεωρεί απίθανο, καθώς είναι πολύ λίγο το ποσό για έναν χρόνο. «Είναι ένα χάος», αναφέρει ο κ. Μελάς.

Ο εκπρόσωπος των γραφείων κηδειών αναφέρθηκε και στην έκδοση πιστοποιητικών θανάτου, υποστηρίζοντας ότι υπάρχουν γιατροί που εκδίδουν τέτοια πιστοποιητικά χωρίς να έχουν δει τον άνθρωπο ούτε εν ζωή, ούτε μετά τον θάνατό του.

ΚΕΝΑ ΣΤΑ ΜΗΤΡΩΑ, ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Εκτεθειμένο το κράτος για τα επιδόματα αιχμαλώτων

Η Ελεγκτική αποκαλύπτει πληρωμές χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, λανθασμένες εγγραφές και κατεστραμμένα δικαιολογητικά – Τι απαντούν Υπουργείο Άμυνας και Κοινωνικές Ασφαλίσεις

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Πενήντα δύο χρόνια μετά την τουρκική εισβολή, το κράτος εξακολουθεί να μη διαθέτει μία ενιαία, πλήρη και επαληθεύσιμη βάση δεδομένων για την αναγνώριση των αιχμαλώτων πολέμου και την καταβολή των σχετικών ωφελημάτων. Η ειδική έκθεση ΕΕ-ΕΥ 31/2026 της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποκαλύπτει αδυναμίες που διαπερνούν ολόκληρη τη διαδικασία: από την πιστοποίηση της αιχμαλωσίας και την ενημέρωση των μητρώων μέχρι την τεκμηρίωση των πληρωμών.

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος ανέδειξε οκτώ περιπτώσεις για τις οποίες, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, δεν φαίνεται να δικαιολογείται η καταβολή ωφελήματος. Η Ελεγκτική επισημαίνει ότι ο αριθμός ενδέχεται να είναι μεγαλύτερος, καθώς η διερεύνηση δεν ήταν εξαντλητική.

Το ζήτημα αγγίζει τόσο τη διαχείριση του δημόσιου χρήματος όσο και την αξιοπιστία της κρατικής αναγνώρισης προς όσους υπέστησαν την αιχμαλωσία. Η έρευνα ακολούθησε καταγγελία του ίδιου του Συνδέσμου Αιχμαλώτων Πολέμου του 1974 για καταβολές σε πρόσωπα που δεν υπήρξαν αιχμάλωτοι.

Έξι χωρίς τεκμηρίωση αιχμαλωσίας

Κατά το 2025, συνολικά 852 πρόσωπα έλαβαν τουλάχιστον ένα από τα σχετικά ωφελήματα. Από τις 832 περιπτώσεις λήπτών ωφελημάτων ως στρατεύσιμων αιχμαλώτων από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εντοπίστηκαν 15 που δεν περιλαμβάνονταν ούτε στο Μητρώο Αιχμαλώτων του Υπουργείου Άμυνας, ούτε στο αρχείο του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

Η περαιτέρω εξέταση κατέδειξε ότι έξι είχαν πράγματι διατελέσει αιχμάλωτοι και λανθασμένα απουσίαζαν από το μητρώο του Υπουργείου. Άλλοι τρεις είχαν συλληφθεί ως άμαχοι όμηροι και δικαιούνται σχετικό ωφέλημα, αλλά είχαν καταχωριστεί ως στρατεύσιμοι αιχμάλωτοι.

Για τους υπόλοιπους έξι δεν εντοπίστηκε τεκμηρίωση αιχμαλωσίας. Μάλιστα, για δύο δεν βρέθηκε ένδειξη ούτε ότι είχαν υπηρετήσει στην Εθνική Φρουρά κατά την εισβολή. Η απουσία τεκμηρίωσης αποτελεί εύρημα που απαιτεί εξατομικευμένη διερεύνηση και δεν συνιστά από μόνη της απόδειξη εξαπάτησης.

Σύλληψη το 1975 και λάθος που είχε ακυρωθεί

Οι άλλες δύο περιπτώσεις αναδεικνύουν διαφορετικές αστοχίες. Στην πρώτη, πρόσωπο που κατατάχθηκε στις 21 Ιανουαρίου 1974 κηρύχθηκε λιποτάκτης στις 12 Απριλίου 1975. Συνελήφθη από τις κατοχικές δυνάμεις στις 28 Απριλίου 1975 και απελευθερώθηκε στις 20 Μαΐου.

Η Ελεγκτική κρίνει ότι δεν αιτιολογείται η καταβολή του εξαμηνιαίου επιδόματος αιχμαλώτου της εισβολής, αφού η σύλληψη έγινε το 1975. Διαχωρίζει, ωστόσο, το μηνιαίο τιμητικό επίδομα, η παραχώρηση του οποίου

> **«Η Ελεγκτική ζητά επανέλεγχο των δικαιούχων και επαληθεύσιμη τεκμηρίωση κάθε πιστοποίησης και καταβολής»**

φαίνεται να δικαιολογείται λόγω πρόσθετης υπηρεσίας.

Στη δεύτερη περίπτωση, στο στρατολογικό μητρώο είχαν μεταφερθεί λανθασμένα εγγραφές άλλου προσώπου, περιλαμβανομένων αναφορών σε αιχμαλωσία. Παρότι ακυρώθηκαν το 1983, χρησιμοποιήθηκαν κατά την ετοιμασία του Μητρώου Αιχμαλώτων. Αμφισβητείται, επίσης, η ορθότητα του μηνιαίου επιδόματος, καθώς δεν προέκυψαν στοιχεία εφεδρικής υπηρεσίας κατά την εισβολή.

Σημαντική είναι η απάντηση του Υπουργείου Άμυνας στο παράρτημα: Αναφέρει ότι διέγραψε τα δύο πρόσωπα από το Μητρώο και ενημέρωσε τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις με επιστολή ημερομηνίας 7 Μαΐου 2026. Η διαγραφή, πάντως, δεν τεκμηριώνει από μόνη της πότε διακόπηκαν οι πληρωμές ή εάν αναζητήθηκαν ποσά.

Δικαιολογητικά που δεν υπάρχουν πια

Σε 39 από τις 77 περιπτώσεις που εξετάστηκαν στα Στρατολογικά Γραφεία Λευκωσίας, Κερύνειας και Μόρφου απουσίαζαν βασικά στοιχεία, όπως η μονάδα υπηρεσίας ή οι ημερομηνίες αιχμαλωσίας.

Εντοπίστηκαν και μεταγενέστερες καταχωρίσεις. Σε χαρακτηριστική περίπτωση, η αναφορά σε αιχμαλωσία προστέθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2001, ενώ οι αρχικές εγγραφές του 1974 αφορούσαν μόνο κατάταξη και απόλυση.

Οι υπηρεσίες εξήγησαν ότι οι μεταβολές στηρίχθηκαν σε δικαιολογητικά που έχουν καταστραφεί. Το Υπουργείο Άμυνας αναφέρει στην απάντησή του ότι, βάσει εσωτερικών κανονισμών, τα σχετικά έγγραφα διατηρούνται για τέσσερα χρόνια και ακολούθως καταστρέφονται. Έτσι, η σημερινή επαλήθευση των συγκεκριμένων μεταβολών καθίσταται αδύνατη.

Πιστοποιήσεις χωρίς αντίγραφα

Πρόσθετο κενό εντοπίζεται στην πιστοποίηση. Η Εθνική Φρουρά δεν εκδίδει ειδικό πιστοποιητικό αιχμαλώτου, αλλά Πιστοποιητικό Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου «Α», χωρίς να διατηρεί αντίγραφο του εκδοθέντος εγγράφου.

Παράλληλα, το αντίγραφο του Μητρώου Αιχμαλώτων που διαθέτουν οι Κοινωνικές Ασφαλίσεις δεν επικαιροποιείται. Για τις 15 περιπτώσεις που απουσίαζαν από τα δύο αρχεία, οι ελεγκτές δεν εντόπισαν παραστατικά

> **«Σε 39 από τις 77 περιπτώσεις που ελέγχθηκαν, απουσίαζαν βασικά στοιχεία από τα στρατολογικά μητρώα»**

που να αποδεικνύουν την εφαρμογή των διαδικασιών επιβεβαίωσης που περιέγραψαν οι ΥΚΑ.

Στις απαντήσεις τους, οι ΥΚΑ υποστηρίζουν ότι βασίζονται στην πληροφόρηση του Υπουργείου Άμυνας. Αναφέρουν επίσης ότι στις 21 Ιουλίου 2026 ζήτησαν αναθεωρημένα αρχεία από τα Υπουργεία Άμυνας και Εσωτερικών για νέα αντιπαραβολή.

Ποια ποσά αφορούν τους αιχμαλώτους

Το 2025 καταβλήθηκαν €1.664.000 σε 832 πρόσωπα ως εξαμηνιαίο τιμητικό επίδομα, ύψους €1.000 ανά εξάμηνο.

Το συνολικό ποσό των €8.928.084 που παρουσιάζεται στην έκθεση αφορά ευρύτερες κατηγορίες ωφελημάτων και δικαιούχων, περιλαμβανομένων προσώπων με πρόσθετη θητεία και δικαιούχων φροντίδας. Δεν αφορά αποκλειστικά αιχμαλώτους και δεν αποτελεί υπολογισμό αδικαιολόγητων πληρωμών.

Θετική ήταν η εικόνα στην Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας: Για τις 65 περιπτώσεις αιχμαλώτων που έλαβαν επίδομα φροντίδας, η ιδιότητα τεκμηριώθηκε με πιστοποιητικά του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού.

Επανέλεγχος με ευθύνη του κράτους

Η Ελεγκτική ζητά πλήρη αντιπαραβολή δικαιούχων, διόρθωση και συστηματική ενημέρωση του Μητρώου και επαληθεύσιμη τεκμηρίωση κάθε πιστοποίησης και καταβολής. Όπου, μετά την εξέταση όλων των διαθέσιμων αξιόπιστων στοιχείων, δεν επιβεβαιώνεται η ιδιότητα του δικαιούχου, συστήνει τα προβλεπόμενα διοικητικά μέτρα.

Αναγνωρίζει τις απώλειες αρχείων και τις ιδιαίτερες συνθήκες του 1974. Υπογραμμίζει, όμως, ότι αυτές δεν απαλλάσσουν τις αρμόδιες υπηρεσίες από τη σημερινή ευθύνη τους να διασφαλίζουν ότι η τιμή και τα ωφελήματα αποδίδονται στους πραγματικούς δικαιούχους.

KPMG 2026 GLOBAL CEO OUTLOOK:

Ανάπτυξη και ψηφιακή ανθεκτικότητα σε ένα περιβάλλον αβεβαιότητας

Αναδεικνύει την εμπιστοσύνη των CEOs στις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεών τους

Το KPMG 2026 Global CEO Outlook αναδεικνύει την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των CEOs στις προοπτικές ανάπτυξης των επιχειρήσεών τους, παρά τις προκλήσεις που δημιουργούν η οικονομική αβεβαιότητα, οι γεωπολιτικές εξελίξεις και οι ρυθμιστικές πιέσεις. Σύμφωνα με τη 12η έκδοση του KPMG Global CEO Outlook, το 84% των CEOs δηλώνουν αισιόδοξοι για τις προοπτικές ανάπτυξης της επιχείρησής του μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, έναντι 79% το 2025. Αντίθετα, η εμπιστοσύνη στην παγκόσμια οικονομία υποχώρησε στο 65%, καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο από το 2021. Παρά τις αβεβαιότητες, το 68% των επικεφαλής αναμένει ετήσια αύξηση των εσόδων τουλάχιστον κατά 2,5%.

Η κυβερνοασφάλεια και η προστασία των δεδομένων αποτελούν πλέον τις σημαντικότερες απειλές για την ανάπτυξη, με το 31% των CEOs να τις κατατάσσουν ως τον κυριότερο επιχειρηματικό κίνδυνο. Ακολουθούν η παγκόσμια οικονομική αβεβαιότητα (28%), η γεωπολιτική αστάθεια και οι ρυθμιστικές πιέσεις (26% αντίστοιχα). Ως απάντηση, το 45% σχεδιάζουν να αυξήσουν τις επενδύσεις στην κυβερνοασφάλεια και την ψηφιακή ανθεκτικότητα τα επόμενα τρία χρόνια, ενώ το 36% δίνουν προτεραιότητα στη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο και στις σχετικές υποχρεώσεις αναφοράς.

Παράλληλα, η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) παραμένει βασική επενδυτική προτεραιότητα για το 79% των CEOs, ποσοστό αυξημένο από το 71% το 2025. Επιπλέον, το 72% αναμένουν ότι θα διαθέσουν πάνω από το 10% του προϋπολογισμού τους στην AI μέσα στους επόμενους 12 μήνες. Ωστόσο, η αξιοποίησή της συνοδεύεται από σημαντικές προκλήσεις: το 57% επισημαίνουν ζητήματα ηθικής, το 52% ανησυχούν για την κυβερνοασφάλεια, ενώ το κόστος και η κυριαρχία των δεδομένων αποτελούν επίσης σημαντικά εμπόδια. Παρά τις δυσκολίες, το 71% των CEOs αναμένουν απόδοση των επενδύσεων στην AI μέσα σε διάστημα ενός έως τριών ετών.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Το 56% των CEOs αναγνωρίζουν τα κενά δεξιοτήτων ως σημαντική πρόκληση, ενώ το 52% εστιάζουν στην εκπαίδευση των εργαζομένων στη χρήση συστημάτων AI. Παράλληλα, το 89% αναμένουν αύξηση του συνολικού αριθμού εργαζομένων μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, αν και για το 62% η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι θα είναι μικρότερη από 5%. Για την προετοιμασία του ανθρώπινου δυναμικού, οι επιχειρήσεις σχεδιάζουν προγράμματα αναβάθμισης και επανεκπαίδευσης δεξιοτήτων (upskilling and reskilling), καθώς και στοχευμένη κατάρτιση για την αποτελεσματική αξιοποίηση της AI στην καθημερινή εργασία.

> **Συνολικά, το KPMG 2026 Global CEO Outlook καταδεικνύει ότι η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη απαιτεί συνδυασμό επενδύσεων στην τεχνολογία, ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας, ανάπτυξης ανθρώπινων δεξιοτήτων και ουσιαστικής ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας**

Την ίδια στιγμή, η βιωσιμότητα ενσωματώνεται όλο και περισσότερο στην επιχειρηματική στρατηγική και στις επενδυτικές αποφάσεις. Το 63% των CEOs δηλώνουν ότι έχουν ενσωματώσει τη βιωσιμότητα πιο ουσιαστικά στη στρατηγική τους κατά το τελευταίο έτος, ενώ το 70% λαμβάνουν υπόψη το κόστος και την πιθανή απόδοση σχετικών πρωτοβουλιών σε τουλάχιστον ορισμένες επενδυτικές αποφάσεις. Ωστόσο, το 91% αναγνωρίζουν ότι οι διαφορές στους κανονισμούς και στις απαιτήσεις βιωσιμότητας μεταξύ αγορών δημιουργούν σημαντικές ή μέτριες δυσκολίες. Επιπλέον, παρότι η AI θεωρείται εργαλείο που μπορεί να υποστηρίξει τους κλιματικούς στόχους, το 95% συμφωνούν ότι υπάρχει ανησυχία στον Οργανισμό τους για τις ευρύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις της αυξημένης χρήσης της.

Συνολικά, το KPMG 2026 Global CEO Outlook καταδεικνύει ότι η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη απαιτεί συνδυασμό επενδύσεων στην τεχνολογία, ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας, ανάπτυξης ανθρώπινων δεξιοτήτων και ουσιαστικής ενσωμάτωσης της βιωσιμότητας. Το βασικό ζητούμενο για τους CEOs το 2026 δεν είναι μόνο η αύξηση των επενδύσεων, αλλά και η αποτελεσματική σύνδεσή τους με μετρήσιμα αποτελέσματα. Η συνεργασία μεταξύ στρατηγικής, τεχνολογίας, διαχείρισης κινδύνων και ανθρώπινου δυναμικού αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία διατηρήσιμης επιχειρηματικής αξίας σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον.

Η έκθεση βασίζεται σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 11 Αυγούστου και 21 Σεπτεμβρίου 2026, με τη συμμετοχή 1.400 CEOs από 12 χώρες (Αυστραλία, Καναδά, Κίνα, Γαλλία, Γερμανία, Ινδία, Ιταλία, Ιαπωνία, Ολλανδία, Ισπανία, ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο) και 13 κλάδους της οικονομίας. Όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις καταγράφουν ετήσια έσοδα άνω των 500 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ, ενώ το ένα τρίτο διαθέτει έσοδα άνω των 10 δισ. δολαρίων.

KPMG Κύπρου

Αναταραχή στην Ευρώπη και η αναδυόμενη νέα παγκόσμια τάξη

ΑΠΟΨΗ
FARID MIRBAGHERI

Η διαφαινόμενη αποσταθεροποίηση, που έχει προκαλέσει έντονη ανησυχία σε πολλούς όσον αφορά την κατάσταση στη Γαλλία, είναι αποτέλεσμα δεκαετιών ανοχής απέναντι σε ριζοσπαστικές ομάδες, οι οποίες έχουν διεισδύσει και εδραιώσει την παρουσία τους στην καρδιά των ευρωπαϊκών πρωτευουσών, ιδιαίτερα στο Λονδίνο και το Παρίσι. Οι στόχοι της εξωτερικής πολιτικής έχουν διαμορφώσει εσωτερικές πολιτικές που ευνοούν την ανοχή και την προσαρμογή απέναντι στον θρησκευτικό φονταμενταλισμό και τη ριζοσπαστική Αριστερά. Οι ταραχές στη Γαλλία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες ενδέχεται, από μόνες τους, να μην έχουν τόσο μεγάλη σημασία. Αποκτούν, ωστόσο, ιδιαίτερη βαρύτητα όταν εξετάζονται στο ευρύτερο πλαίσιο της διεθνούς ασφάλειας.

Ορισμένοι, όπως ο αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού του Ηνωμένου Βασιλείου, Σερ Ρόναλντ Γουόκερ, έχουν φτάσει ακόμη και στο σημείο να προειδοποιήσουν για τον κίνδυνο ξεσπάσματος ενός Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου. Στις σημαντικότερες σημερινές εστίες έντασης σε παγκόσμιο επίπεδο συγκαταλέγονται η Ουκρανία και το Ιράν, δύο χώρες που συνδέονται στενά με τα παραδοσιακά συμφέροντα της Ευρώπης. Η Ρωσία, η οποία αναδείχθηκε σε αντίπαλο μετά την Κομμουνιστική Επανάσταση του 1917, διεξάγει έναν πόλεμο στην Ουκρανία, ικανό να μεταβάλει την ισορροπία ασφαλείας μεταξύ Ευρώπης και Μόσχας προς όφελος της τελευταίας. Η ανεξάρτητη πολιτική που ακολουθούν οι Ηνωμένες Πολιτείες, επιδιώκοντας να λάβουν υπόψη ορισμένα από τα στρατηγικά συμφέροντα της Ρωσίας στον συγκεκριμένο πόλεμο, έχει προκαλέσει σοβαρή ανησυχία στους Ευρωπαίους ηγέτες.

Στο Ιράν, η σκληρή και κατασταλτική, αλλά ταυτόχρονα επισφαλής, κυριαρχία του ισλαμικού καθεστώτος ενδέχεται να πλησιάζει στο τέλος της, εφόσον οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Ισραήλ υλοποιήσουν την απειλή τους να αναιρέψουν τη θεοκρατική εξουσία της Τεχεράνης. Επί σχεδόν μισό αιώνα, το καθεστώς των κληρικών, μέσω των οργανώσεων και δυνάμεων που λειτουργούν ως εντολοδόχοι του, αντιμάχεται τα αμερικανικά συμφέροντα και το Ισραήλ στην ευρύτερη περιοχή. Παράλληλα, έχει προκαλέσει τεράστια καταστροφή στο εσωτερικό του Ιράν, βυθίζοντας μια πλούσια, σύγχρονη και αναπτυσσόμενη χώρα στην άβυσσο της πολιτικής αστάθειας και της οικονομικής καταστροφής. Το ιρανικό νόμισμα έχει υποτιμηθεί σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, που θυμίζουν την κατάρρευση της αξίας του γερμανικού μάρκου στο τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Η πιθανή κατάρρευση της Ισλαμικής Δημοκρατίας και η ενδεχόμενη αντικατάστασή της από ένα φιλοαμερικανικό και φιλοϊσραηλινό σύστημα διακυβέρνησης θα μπορούσαν να αποτελέσουν πλήγμα για ορισμένες ανταγωνιστικές δυνάμεις, οι οποίες έχουν επωφεληθεί, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, από την αναιρροπή του Σάχη του Ιράν το 1979. Ως εκ τούτου, αρκετές ευρωπαϊκές χώρες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη το ενδεχόμενο αλλαγής καθεστώτος στο Ιράν, θεωρώντας ότι ένα μετριοπαθέστερο ισλαμικό καθεστώς θα εξακολουθούσε να εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντά τους από οποιαδήποτε διαθέσιμη εναλλακτική λύση.

Και άλλες χώρες, όπως η Κίνα και το Κατάρ, αποκομίζουν οφέλη από τη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης στο Ιράν. Η Κίνα αγοράζει τα τελευταία χρόνια ιρανικό πετρέλαιο σε χαμηλές τιμές και το επανεξάγει στην τιμή της αγοράς. Το Κατάρ, από την πλευρά του, ως παράκτιο κράτος του Περσικού Κόλπου, εκμεταλλεύεται το κοίτασμα φυσικού αερίου South Pars, το οποίο μοιράζεται με το Ιράν, σε δυσανάλογο βαθμό, με αναλογία δεκαπλάσια προς ένα. Είναι, επομένως, αυτονόητο ότι ούτε το Κατάρ επιθυμεί οποιαδήποτε αλλαγή στην υφιστάμενη δομή εξουσίας στο Ιράν.

Υπάρχει, λοιπόν, κίνδυνος για την παγκόσμια ειρήνη εξαιτίας αυτών των δύο συγκεκριμένων εστιών έντασης; Ενδεχομένως. Εάν οι ευρωπαϊκές χώρες αισθανθούν ότι παραγκωνίζονται από τη νέα δομή ισχύος που διαμορφώνεται στις διεθνείς σχέσεις, όπου η Ουάσιγκτον, η Μόσχα και το Πεκίνο θα λαμβάνουν τις καθοριστικές αποφάσεις, ενδέχεται να θεωρήσουν δικαιολογημένη την προσπάθεια υπονόμευσης του συνόλου των νέων διευθετήσεων ασφαλείας.

Με τη ρωσική αρκούδα, πρόθυμη και αδηφάγα, στο ανατολικό τους μέτωπο και τον αμερικανικό αετό στη Δύση να εμφανίζεται απρόθυμος να συνεχίσει να παρέχει επ' αόριστον και άνευ όρων προστασία, το κόστος της ευρωπαϊκής ασφάλειας έχει ξαφνικά τετραπλασιαστεί. Και αυτό το κόστος θα κληθεί να το επωμιστεί ο Ευρωπαίος φορολογούμενος.

Επιπλέον, ο ανερχόμενος κινεζικός δράκος δεν έχει κανέναν λόγο να απορρίψει ένα νέο τριπολικό σύστημα ασφαλείας, με τη συμμετοχή των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ρωσίας, το οποίο θα οδηγούσε σε περαιτέρω περιθωριοποίηση των ευρωπαϊκών χωρών.

Η κοινωνική αναταραχή στη Γηραιά Ήπειρο, με επίκεντρο το μεταναστευτικό, το υψηλό κόστος ζωής και τη συρρίκνωση της μεσαίας τάξης, δεν μπορεί παρά να περιορίσει ακόμη περισσότερο τις προοπτικές της Ευρώπης να διατηρήσει την παραδοσιακή της θέση και επιρροή στις παγκόσμιες υποθέσεις, μέσα στη νέα παγκόσμια τάξη που αναδύεται.

Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Η ΕΚΤ σε αναμονή, τα νοικοκυριά σε αγωνία

Επιλέγει τη μέση οδό. Δεν κινείται, αλλά δεν δεσμεύεται κιόλας

Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να διατηρήσει αμετάβλητα τα βασικά της επιτόκια δεν αιφνιδίασε τις αγορές. Το επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων παραμένει στο 2,50%, των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης στο 2,65% και της οριακής χρηματοδότησης στο 2,90%. Πίσω όμως από την τεχνική διατύπωση της ανακοίνωσης κρύβεται μια παραδοχή που αξίζει προσοχή. Η Φρανκφούρτη βρίσκεται αντιμέτωπη με το πιο δύσκολο δίλημμα που μπορεί να έχει μια κεντρική τράπεζα. Ο ίδιος παράγοντας, η ενέργεια, πιέζει ταυτόχρονα τον πληθωρισμό προς τα πάνω και την ανάπτυξη προς τα κάτω.

Πρόκειται για το κλασικό σενάριο της διαταραχής από την πλευρά της προσφοράς, για το οποίο τα εγχειρίδια οικονομικής δεν δίνουν εύκολη απάντηση. Όταν ο πληθωρισμός προέρχεται από υπερβολική ζήτηση, η συνταγή είναι γνωστή. Αυξάνεις τα επιτόκια, συγκρατείς τη δαπάνη και η πίεση στις τιμές υποχωρεί. Όταν όμως οι τιμές ανεβαίνουν επειδή ακριβαίνει το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, η αύξηση των επιτοκίων δεν φθηναίνει ούτε ένα βαρέλι. Απλώς προσθέτει στο κόστος της ενέργειας και το κόστος του χρήματος, επιβαρύνοντας μια οικονομία που ήδη επιβραδύνεται. Αν πάλι η κεντρική τράπεζα μείνει αδρανής, κινδυνεύει να δει την ακρίβεια να περνά στους μισθούς και στις προσδοκίες, να γίνεται δηλαδή μόνιμη.

Η ΕΚΤ επιλέγει, προς το παρόν, τη μέση οδό. Δεν κινείται, αλλά δεν δεσμεύεται κιόλας. Δύο στοιχεία της ανακοίνωσης εξηγούν αυτήν τη στάση. Πρώτο, ο υποκείμενος πληθωρισμός, δηλαδή ο πληθωρισμός χωρίς τις ευμετάβλητες τιμές ενέργειας και τροφίμων, παραμένει σε γενικές γραμμές σταθερός. Δεύτερο, οι μισθοί δεν έχουν αντιδράσει ουσιαστικά. Με άλλα λόγια, τα λεγόμενα δευτερογενή αποτελέσματα, το σπιράλ τιμών και μισθών που φοβούνται όλοι οι κεντρικοί τραπεζίτες, δεν έχουν ακόμη εμφανιστεί. Η ΕΚΤ, ωστόσο, προειδοποιεί ευθέως ότι, όσο εντείνεται και παρατείνεται η ενεργειακή κρίση, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα να εμφανιστούν.

Συνθήκες χρηματοδότησης

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η αναφορά στις συνθήκες χρηματοδότησης, οι οποίες έχουν γίνει πιο περιοριστικές μετά την προηγούμενη συνεδρία. Αυτό σημαίνει ότι οι αγορές έκαναν ήδη μέρος της δουλειάς της κεντρικής τράπεζας. Οι αποδόσεις των ομολόγων και το κόστος δανεισμού για επιχειρήσεις και κράτη ανέβηκαν χωρίς νέα απόφαση από τη Φρανκφούρτη. Σε αυτό προστίθεται η συνεχιζόμενη συρρίκνωση των χαρτοφυλακίων των προγραμμάτων APP και PEPP, καθώς το Ευρωσύστημα δεν επανεπενδύει πλέον τους τίτλους που λήγουν. Η ποσοτική σύσφιγξη λειτουργεί αθόρυβα στο παρασκήνιο, αφαιρώντας ρευστότητα από το σύστημα. Η διατήρηση των επιτοκίων, επομένως, δεν ισοδυναμεί με χαλάρωση. Η νομισματική πολιτική παραμένει περιοριστική και γίνεται, στην πράξη, αυστηρότερη.

Η επανάληψη της διαθεσιμότητας του Μέσου Προστασίας της Μετάδοσης (TPI) δεν είναι τυπική διατύπωση. Είναι ένα σαφές μήνυμα προς τις αγορές ότι η ΕΚΤ δεν θα επιτρέψει άτακτη διεύρυνση των περιθωρίων δανεισμού μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης. Για οικονομίες της περιφέρειας με ιστορικό κρίσεων, όπως η κυπριακή και η ελληνική, η ύπαρξη αυτού του δικτυού ασφαλείας μετρά. Η μνήμη του 2012 και του 2013 είναι ακόμη νωπή.

Τι σημαίνουν όλα αυτά για την Κύπρο; Η κυπριακή οικονομία έχει ένα χαρακτηριστικό που την κάνει ιδιαίτερα ευάλωτη στις αποφάσεις της Φρανκφούρτης. Η συντριπτική πλειονότητα των δανείων είναι κυμαινόμενου επιτοκίου. Κάθε κίνηση της ΕΚΤ περνά γρήγορα και σχεδόν αυτόματα στις δόσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Η σημερινή απόφαση φέρνει μια προσωρινή ανάσα, αφού δεν προστίθεται νέα επιβάρυνση. Αυτή η ανάσα, όμως, είναι εύθραυστη. Η διατύπωση «από συνεδρία σε συνεδρία» αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο νέας αύξησης αν τα στοιχεία των επόμενων μηνών δείξουν ότι ο πληθωρισμός ξεφεύγει.

Εδώ η οικονομική ανάλυση συναντά την καθημερινότητα. Το νεαρό ζευγάρι που πήρε στεγαστικό δάνειο τα χρόνια των μηδενικών επιτοκίων βλέπει σήμερα τη δόση του σημαντικά αυξημένη, ενώ ταυτόχρονα πληρώνει ακριβότερο ρεύμα, ακριβότερα καύσιμα και ακριβότερο καλάθι στο σουπερμάρκετ. Ο συνταξιούχος, του οποίου το εισόδημα δεν ακολουθεί με τον ίδιο ρυθμό την ακρίβεια, βλέπει την αγοραστική του δύναμη να διαβρώνεται μήνα με τον μήνα. Η μικρή επιχείρηση, η καφετερία, το εργαστήριο, το οικογενειακό κατάστημα, πιέζεται από δύο πλευρές,

> **Για τους κεντρικούς τραπεζίτες η αναμονή είναι επιλογή πολιτικής. Για το νοικοκυριό που μετρά τη δόση του δανείου και τον λογαριασμό του ρεύματος στο τέλος του μήνα, η αναμονή έχει ένα άλλο, πιο βαρύ όνομα. Λέγεται αβεβαιότητα**

από την ακριβότερη ενέργεια στο κόστος λειτουργίας και από τον ακριβότερο δανεισμό για κεφάλαιο κίνησης. Η Κύπρος, ως νησιωτική οικονομία με ισχυρή εξάρτηση από εισαγόμενα καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, νιώθει κάθε ενεργειακή διαταραχή εντονότερα από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Η άλλη πλευρά του νομίσματος

Υπάρχει και η άλλη πλευρά του νομίσματος. Οι καταθέτες, και κυρίως οι μεγαλύτερης ηλικίας Κύπριοι που διατηρούν τις αποταμιεύσεις τους στις τράπεζες, θα περίμεναν ότι τα υψηλότερα επιτόκια θα μεταφράζονταν σε καλύτερες αποδόσεις. Η απόσταση μεταξύ επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων στο τραπεζικό μας σύστημα παραμένει όμως ζήτημα που δεν έχει απαντηθεί πειστικά. Τα κέρδη των τραπεζών είναι ευπρόσδεκτα για τη σταθερότητα του συστήματος, αλλά η κοινωνική ανοχή εξαντλείται όταν ο δανειολήπτης πληρώνει περισσότερα και ο καταθέτης δεν βλέπει αντίστοιχο όφελος.

Η πολιτική απάντηση σε εθνικό επίπεδο δεν μπορεί να είναι οριζόντια. Τα γενικευμένα μέτρα στήριξης, όπως οι καθολικές μειώσεις φόρων στην ενέργεια, έχουν υψηλό δημοσιονομικό κόστος και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τροφοδοτούν τον ίδιο τον πληθωρισμό που καλούνται να αντιμετωπίσουν. Η σωστή κατεύθυνση είναι στοχευμένη στήριξη προς τα ευάλωτα νοικοκυριά και τους δανειολήπτες που κινδυνεύουν να περάσουν στην κατηγορία των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Παράλληλα χρειάζεται επιτάχυνση των επενδύσεων στις ανανεώσιμες πηγές και στην αποθήκευση ενέργειας. Η ενεργειακή μας εξάρτηση δεν είναι μόνο περιβαλλοντικό ζήτημα. Είναι ζήτημα μακροοικονομικής ανθεκτικότητας και, τελικά, κοινωνικής συνοχής.

Την ίδια μέρα, η ανακοίνωση της αποχώρησης της Κριστίν Λαγκάρντ στις 7 Φεβρουαρίου 2027 προσθέτει μιαν ακόμη διάσταση. Η Λαγκάρντ παρέλαβε την ΕΚΤ σε εποχή αρνητικών επιτοκίων και την οδήγησε μέσα από την πανδημία, τον πληθωρισμό-ρεκόρ και τη μεγαλύτερη σύσφιγξη στην ιστορία του ευρώ. Ο απολογισμός της θα κριθεί από την Ιστορία. Το βέβαιο είναι ότι ο διάδοχός της, που θα διοριστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, θα παραλάβει μια νομισματική πολιτική σε κρίσιμο σημείο καμπής. Η μετάβαση στην ηγεσία, σε περίοδο αυξημένης αβεβαιότητας, απαιτεί σταθερό χέρι και σαφή επικοινωνία. Οι αγορές τιμωρούν την ασάφεια.

Η ΕΚΤ, εν κατακλείδι, κερδίζει χρόνο. Αναμένει να δει αν η ενεργειακή διαταραχή θα αποδειχθεί παροδική ή αν θα ριζώσει στις τιμές και στους μισθούς. Για τους κεντρικούς τραπεζίτες η αναμονή είναι επιλογή πολιτικής. Για το νοικοκυριό που μετρά τη δόση του δανείου και τον λογαριασμό του ρεύματος στο τέλος του μήνα, η αναμονή έχει ένα άλλο, πιο βαρύ όνομα. Λέγεται αβεβαιότητα. Και αυτή, όσο κι αν δεν αποτυπώνεται στα μοντέλα, είναι ίσως το μεγαλύτερο κόστος της σημερινής συγκυρίας.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.

Δήλωση Μεταβίβασης: 4/Π/3646/2026.
Πωλητής: CCSRE REAL ESTATE CO LTD, Γρηγόρη Αυξεντίου 8, 1096, Τρυπιώτης, Λευκωσία.
Αγοραστής: BETWEEN TWO CITIES, LTD, Αγίας Φανερωμένης 143, διαμ. 201, 6031, Σκάλα, Λάρνακα.
Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 0/6106, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 41/03/0/356/5, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Εμβαδόν: 2676 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Λάρνακα, Πύλα, Τοποθεσία: Κοντά στο Χωριό, Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 1/8, Ποσό Πώλησης: €13.000,00.
ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ακίνητο ενδέχεται να υπόκειται σε ΦΠΑ, ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ Α και Β ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Γίνεται δεκτή η υποβολή αιτήσεων για μια (1) κενή μόνιμη θέση Λειτουργού Α και Β στη Διεύθυνση Τεχνολογίας και Ανάπτυξης Διαδικασιών, στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης.

Σχετικές πληροφορίες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης **www.hfc.com.cy.**

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΞΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΜΕ... ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Ένα ακίνητο... την ώρα σε αλλοδαπούς

Άγνωστο πόσα ακόμη ακίνητα πέρασαν σε ξένα χέρια πίσω από τη «βιτρίνα» κυπριακών εταιρειών και τα κενά καταγραφής που διαπίστωσε η Ελεγκτική Υπηρεσία

Σχεδόν ένα ακίνητο την ώρα αποκτά αλλοδαπό αγοραστή στην Κύπρο, σύμφωνα με τα πωλητήρια έγγραφα που κατατίθενται στο Κτηματολόγιο. Μέσα στο πρώτο εννιάμηνο του 2026 καταγράφηκαν 6.267 ακίνητα, αριθμός αυξημένος κατά 20,2% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2025. Από αυτά, τα 4.173 αφορούσαν αγοραστές εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 87,3% των ξένων αγορών συγκεντρώθηκε σε Πάφο, Λεμεσό και Λάρνακα. Οι αριθμοί, ωστόσο, αποτυπώνουν μόνο ένα μέρος της πραγματικής εικόνας. Όπως διαπίστωσε η Ελεγκτική Υπηρεσία, αγορές μέσω κυπριακών εταιρειών ξένων συμφερόντων μπορούν να καταγράφονται ως κυπριακές, αφήνοντας εκτός των στατιστικών των αλλοδαπών αγοραστών άγνωστο αριθμό ακινήτων. Πόσα ακόμη πέρασαν υπό ξένο έλεγχο, ποια έκταση γης αφορούν και πού βρίσκονται; Την ώρα που η Βουλή εξετάζει περιορισμούς στην απόκτηση κυπριακής γης από αλλοδαπούς, η Πολιτεία καλείται να ρυθμίσει μιαν αγορά χωρίς πλήρη εικόνα για το ποιος κατέχει και ελέγχει τι.

Αύξηση 20% στις ξένες αγορές – Πίσω μένει η συνολική αγορά

Η σύγκριση των δύο τελευταίων εννιαμήνων αποκαλύπτει την ταχύτητα με την οποία αυξάνεται η δραστηριότητα των αλλοδαπών στην κυπριακή κτηματαγορά. Από 5.215 ακίνητα με κατατεθειμένα πωλητήρια το 2025, ο αριθμός ανέβηκε στα 6.267 το 2026. Πρόκειται για 1.052 περισσότερα ακίνητα μέσα στην ίδια χρονική περίοδο.

Η αύξηση 20,2% ξεπερνά αισθητά τον ρυθμό ανάπτυξης της συνολικής αγοράς. Παγκυπρίως κατατέθηκαν 14.969 πωλητήρια έγγραφα, έναντι 13.173 το αντίστοιχο περσινό διάστημα, σημειώνοντας άνοδο 13,6%. Η ζήτηση από αλλοδαπούς ενισχύθηκε, συνεπώς, ταχύτερα από τη συνολική συναλλακτική δραστηριότητα.

Ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η προέλευση των αγοραστών. Από τα 6.267 ακίνητα, τα 4.173 καταγράφηκαν στην κατηγορία αγοραστών εκτός ΕΕ και τα 2.094 στην κατηγορία άλλων κρατών μελών. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών αντιστοιχούν στο 66,6% των καταγεγραμμένων ξένων αγορών.

Η αντιπαραβολή των ακινήτων με ξένο αγοραστή προς το σύνολο των πωλητηρίων δίνει ενδεικτική αναλογία 41,9%. Η σύγκριση χρειάζεται, ωστόσο, προσοχή, καθώς το Κτηματολόγιο καταγράφει στη μία σειρά αριθμό ακινήτων και στην άλλη αριθμό πωλητηρίων εγγράφων.

Ούτε τα 6.267 αφορούν αποκλειστικά κατοικίες, ούτε η κατάθεση πωλητηρίου ισοδυναμεί με ολοκληρωμένη μεταβίβαση τίτλου. Στα στοιχεία περιλαμβάνονται διαφορετικές κατηγορίες ακίνητης ιδιοκτησίας, για τις οποίες έχουν κατατεθεί συμβάσεις αγοράς.

> **Η Ελεγκτική εντόπισε 9.746 εκχωρητήριες συμβάσεις σε ισχύ κατά τον έλεγχο του 2025, χωρίς δυνατότητα διαχωρισμού κατά υπηκοότητα. Ο αριθμός αφορά Κύπριους και αλλοδαπούς, αναδεικνύοντας κενά στην καταγραφή των δικαιωμάτων που αλλάζουν χέρια**

Τρεις επαρχίες συγκεντρώνουν το 87% – Στην κορυφή η Πάφος

Η γεωγραφική κατανομή των συναλλαγών αναδεικνύει έντονη συγκέντρωση της ξένης ζήτησης σε τρεις επαρχίες.

Στην Πάφο καταγράφηκαν 2.117 ακίνητα με αλλοδαπούς αγοραστές, στη Λεμεσό 1.814 και στη Λάρνακα 1.543. Αθροιστικά, οι τρεις επαρχίες συγκεντρώνουν 5.474 ακίνητα, αφήνοντας μόλις 793 για τη Λευκωσία και την ελεύθερη Αμμόχωστο μαζί.

Η Πάφος καταγράφει την υψηλότερη συγκέντρωση σε σχέση με το μέγεθος της τοπικής αγοράς. Τα 2.117 ακίνητα αντιστοιχούν ενδεικτικά στο 70,6% των 2.999 συνολικών πωλητηρίων της επαρχίας. Στη Λάρνακα η αντίστοιχη αναλογία υπολογίζεται σε 46,9% και στη Λεμεσό σε 37,3%. Οι αναλογίες προκύπτουν από τη σύγκριση δύο διαφορετικών στατιστικών σειρών και αποτυπώνουν την τάση, όχι απολύτως ταυτόσημες μονάδες μέτρησης.

Στις αγορές από υπηκόους τρίτων χωρών, πάντως, η Λεμεσός περνά οριακά μπροστά από την Πάφο, με 1.314 έναντι 1.308 ακινήτων. Η Λάρνακα ακολουθεί με 1.123.

Η συγκέντρωση αυτή αποκτά πρόσθετη σημασία σε μια περίοδο συνεχών

ανατιμήσεων στην κατοικία. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, οι τιμές κατοικιών αυξήθηκαν κατά 8,5% σε ετήσια βάση το δεύτερο τρίμηνο του 2026. Στη Λάρνακα η αύξηση έφθασε το 9,8%, στην Πάφο το 9,6% και στη Λεμεσό το 7,8%.

Η Κεντρική Τράπεζα συνδέει την άνοδο των τιμών με την ισχυρή ζήτηση, στην οποία συμβάλλουν τόσο οι αλλοδαποί όσο και οι εγχώριοι αγοραστές, καθώς και με το κόστος κατασκευής.

Η αυξανόμενη παρουσία ξένων κεφαλαίων εντείνει τη συζήτηση για την προσιτή κατοικία, ιδιαίτερα σε περιοχές με έντονη επενδυτική δραστηριότητα. Για να προσδιοριστεί, όμως, η πραγματική επίδραση στις τιμές, χρειάζεται διαχωρισμός των αγορών σε διαμερίσματα, κατοικίες, οικόπεδα και άλλες κατηγορίες γης. Οι συνολικοί αριθμοί δεν επιτρέπουν τέτοιο συμπέρασμα.

Κυπριακή εταιρεία στο συμβόλαιο, ξένα συμφέροντα πίσω από την αγορά

Πίσω από τις καταγεγραμμένες συναλλαγές προκύπτει ένα σοβαρότερο πρόβλημα, το οποίο περιγράφει η Ελεγκτική Υπηρεσία στην ειδική έκθεση ΕΕ-ΕΥ 35/2025 για την απόκτηση ακίνητης ιδιοκτησίας από αλλοδαπούς.

Το ισχύον πλαίσιο, μετά τις αλλαγές που έγιναν το 2011 για εναρμόνιση με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, εξαιρεί από συγκεκριμένους περιορισμούς τις εταιρείες που έχουν συσταθεί σε κράτη μέλη της ΕΕ, περιλαμβανομένης της Κύπρου, ανεξαρτήτως της υπηκοότητας των μετόχων που τις ελέγχουν.

Στην πράξη, εταιρεία εγγεγραμμένη στην Κύπρο μπορεί να αγοράσει ακίνητο έχοντας ως μετόχους ή πραγματικούς δικαιούχους πρόσωπα τρίτων χωρών. Το Κτηματολόγιο καταγράφει ως αγοραστή την εταιρεία, χωρίς η συναλλαγή να αποτυπώνεται και ανάγκην στην κατηγορία των αλλοδαπών.

Αυτό ακριβώς επισημαίνει η Ελεγκτική: οι αγορές μέσω εταιρειών ξένων συμφερόντων μπορούν να υποεκτιμούν τη συμμετοχή αλλοδαπών στις επίσημες στατιστικές και να εμφανίζουν αντίστοιχα μεγαλύτερη τη συμμετοχή Κυπρίων αγοραστών.

Η διαφορά έχει ουσιαστικό οικονομικό περιεχόμενο. Άλλο η χώρα εγγραφής μιας εταιρείας και άλλο η ταυτότητα εκείνου που ελέγχει τελικά την περιουσία. Εάν μια κυπριακή εταιρεία κατέχει δέκα ακίνητα και οι μετοχές της ανήκουν σε πρόσωπα τρίτων χωρών, η εικόνα της ξένης ιδιοκτησίας μεταβάλλεται, χωρίς να αλλάζει η νομική ταυτότητα του εγγεγραμμένου ιδιοκτήτη.

Παράλληλα, η μεταβίβαση μετοχών μπορεί να αλλάξει τον έλεγχο μιας εταιρείας που κατέχει ακίνητα, χωρίς να πραγματοποιηθεί νέα κτηματολογική μεταβίβαση των ίδιων των ακινήτων.

Οι δύο αυτές διαδρομές δυσκολεύουν την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων αποκλειστικά από τις στατιστικές πωλητηρίων και μεταβιβάσεων.

Η Ελεγκτική κατέγραψε επίσης αδυναμίες στους μηχανισμούς ελέγχου, στην εξακρίβωση προϋπάρχουσας ιδιοκτησίας αλλοδαπών και στη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων.

Το κενό αφορά τη συγκεντρωτική καταγραφή και τη δυνατότητα ελέγχου. Η ύπαρξη εταιρείας με αλλοδαπούς μετόχους δεν συνεπάγεται από μόνη της παράνομη ή εικονική συναλλαγή. Ούτε η ύπαρξη μητρώων πραγματικών δικαιούχων υποκαθιστά μια ενιαία στατιστική εικόνα για τα ακίνητα που ελέγχονται από ξένα συμφέροντα.

Από το 2025 υπόσχονται αλλαγές – Η Βουλή περιμένει ακόμη νόμο

Τα προβλήματα είχαν τεθεί επισήμως ενώπιον της Κυβέρνησης από το 2025. Σε απάντηση προς την Ελεγκτική Υπηρεσία, τον Σεπτέμβριο εκείνης της χρονιάς, το Υπουργείο Εσωτερικών αναφερόταν στην πρόθεση αντικατάστασης του ισχύοντος περί Κτήσης Ακίνητης Ιδιοκτησίας (Αλλοδαποί) Νόμου, Κεφ. 109, με νέο νομοθέτημα.

Έναν χρόνο αργότερα, η Επιτροπή Εσωτερικών της Βουλής εξακολουθεί να αναμένει ολοκληρωμένη κυβερνητική πρόταση.

Στη συνεδρία της 22ας Οκτωβρίου, το επίκεντρο μεταφέρθηκε στους περιορισμούς που πρέπει να καλύπτουν όχι μόνο φυσικά πρόσωπα, αλλά και εταιρείες, επενδυτικά ταμεία και άλλα οχήματα μέσω των οποίων μπορούν να αποκτώνται ακίνητα.

> **“Άγνωστη παραμένει η συνολική έκταση γης που ελέγχεται από ξένα συμφέροντα, απευθείας ή μέσω κυπριακών εταιρειών. Οι δημοσιευμένες στατιστικές δεν αποτυπώνουν πλήρως ούτε τους πραγματικούς δικαιούχους ούτε την έκταση και τη χρήση των ακινήτων**

Ο πρόεδρος της Επιτροπής, Άριστος Δαμιανού, προειδοποίησε ότι η ρύθμιση μόνο των φυσικών προσώπων θα άφηνε σοβαρά κενά, ενώ η βουλευτής του ΔΗΣΥ Νικολέτα Κωνσταντίνου έθεσε το ζήτημα του πραγματικού δικαιούχου πίσω από κάθε εταιρική αγορά. Η ίδια υπογράμμισε και την ανάγκη οι περιορισμοί να συμβαδίζουν με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και να μην πλήττουν δυσανάλογα την επενδυτική δραστηριότητα.

Στο τραπέζι βρίσκεται επίσης η προστασία της γεωργικής και κτηνοτροφικής γης. Εδώ ανακύπτει ένα επιπλέον κενό: οι δημοσιευμένες συγκεντρωτικές στατιστικές των ξένων αγορών δεν αποτυπώνουν πόσα τετραγωνικά μέτρα γης αποκτώνται ανά κατηγορία, ούτε πόσα από αυτά αφορούν γεωργικά τεμάχια.

Χωρίς αυτά τα δεδομένα, δεν μπορεί να υπολογιστεί με ασφάλεια το συνολικό εμβαδόν γης που αποκτήθηκε από αλλοδαπούς, πολύ περισσότερο η έκταση που ελέγχεται μέσω εταιρειών.

Η συζήτηση για νέες απαγορεύσεις, ανώτατα όρια και ειδικές άδειες βρίσκεται, επομένως, μπροστά σε μια βασική εκκρεμότητα: την πλήρη αποτύπωση των αγοραστών, των πραγματικών δικαιούχων και της έκτασης γης που αποκτούν.

Η Βουλή καλείται να αποφασίσει ποιοι περιορισμοί χρειάζονται. Το κράτος οφείλει προηγουμένως να μπορεί να μετρήσει με ακρίβεια σε ποιους, πόσα και τι είδους ακίνητα καταλήγουν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

27 Οκτωβρίου 2026

Η HELLENiQ ENERGY ανακοινώνει ότι υπεγράφη συμφωνία για την απόκτηση της κυπριακής εταιρείας πετρελαιοειδών και εμπορίας καυσίμων STAROIL (CYPRUS) LTD, από τη θυγατρική της HELLENiQ ENERGY Cyprus Holdings Ltd.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό την έγκριση της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) της Κύπρου.

Η συμφωνία αποτελεί ένα ακόμη σημαντικό βήμα στη μακροχρόνια παρουσία και ανάπτυξη της HELLENiQ ENERGY στην Κύπρο και επιβεβαιώνει την εμπιστοσύνη του Ομίλου στις προοπτικές της κυπριακής αγοράς.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση της πιο κάτω θέσης:

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

*** Μια (1) θέση στη βαθμίδα Επίκουρης/ου Καθηγήτριας/ή ή Λέκτορα στην ειδικότητα:**

«Προσωποκεντρική Κλινική Λογοθεραπεία Ενηλίκων»

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενες/οι μπορούν να επισκεφτούν τον σύνδεσμο **https://www.cut.ac.cy/jobs,** όπου και θα μπορούν να υποβάλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους στην αγγλική γλώσσα **το αργότερο μέχρι την Παρασκευή, 29 Ιανουαρίου 2027 (23:59 GMT+2).** Στοιχεία επικοινωνίας (Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού): **recruitment@cut.ac.cy** ή **+357 25002210 και +357 25002134**

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Το Δικηγορικό Γραφείο **Ανδρέας Σ. Αγγελίδης δ.ε.π.ε.,** με έδρα τη Λευκωσία, προκηρύσσει **2 κενές θέσεις δικηγόρου** για άμεση και πλήρη εργοδότηση, λόγω επέκτασης των εργασιών του Τμήματος Επαρχιακού Δικαστηρίου.

Απαιτούμενα Προσόντα:

* Πτυχίο Νομικής & Άδεια Άσκησης δικηγορικού επαγγέλματος στην Κύπρο.
* Τουλάχιστον 3 χρόνια αποδεδειγμένης Δικαστηριακής και Έξω-δικαστηριακής πείρας, σε Ανώτατο και/ή Διοικητικά Δικαστήρια και/ή Επαρχιακά, σύνταξη δικογράφων, συμφωνιών, αιτήσεων προσωρινών διαταγμάτων και άλλων νομικών εγγράφων.
* Πείρα στο Διοικητικό Δίκαιο θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.
* Ικανότητα σε παροχή Νομικών Συμβουλών και Γνωματεύσεων.
* Πείρα σε χειρισμό ακροάσεων θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.
* Άριστη γνώση της ελληνικής και πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.
* Πολύ καλή γνώση Η/Υ (Word, Excel, Outlook).
* Πολύ καλές ικανότητες έρευνας, μελέτης και οργάνωσης.
* Ευχάριστος και ακέραιος χαρακτήρας με ήθος, υπευθυνότητα, εχεμύθεια, ειλικρίνεια, επαγγελματισμό και συναδελφική αλληλεγγύη.
* Επαγγελματικό προσόν θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.

Αναλόγως προσόντων θα προσφερθεί ελκυστικό πακέτο απολαβών, περιλαμβανομένου 13ου μισθού.
Κάθε αίτηση, με το βιογραφικό σημείωμα, θα τυγχάνει απόλυτης εμπιστευτικότητας.
Τα Βιογραφικά θα πρέπει να συνοδεύονται από επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος και να αποσταλούν με Τίτλο Κενή Θέση Δικηγόρου, στην ηλεκτρονική διεύθυνση angelideslaw@hotmail.com.

Πολιτικά εφτάψυχος ο «Μπίμπι»

Αντέχει, αλλά δεν εξασφαλίζει την εξουσία

Η αντιπολίτευση δεν κατάφερε να μετατρέψει τη δυσαρέσκεια απέναντι στον πρωθυπουργό σε εκλογική επικράτηση

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Ο Βενιαμίν Νετανιάχου αποδεικνύεται γι' ακόμη μια φορά «πολύ σκληρός για να πεθάνει», καθώς εξήλθε από την εκλογική αναμέτρηση με καλύτερη επίδοση από εκείνη που προέβλεπαν αρκετές δημοσκοπήσεις, χωρίς ωστόσο να εξασφαλίσει μια εύκολη διαδρομή προς την παραμονή του στην εξουσία. Το αποτέλεσμα διαμορφώνει ένα σύνθετο πολιτικό σκηνικό, στο οποίο η ανθεκτικότητα του «Μπίμπι» συνυπάρχει με την αβεβαιότητα για την επόμενη ημέρα. Η αντιπολίτευση δεν κατάφερε να μεταιρέψει τη δυσαρέσκεια απέναντι στον πρωθυπουργό σε εκλογική νίκη, ενώ ο ίδιος καλείται να αναζητήσει συμμάχους και να διαχειριστεί τις αντιφάσεις ενός κατακερματισμένου κοινοβουλίου. Οι επιλογές για τον σχηματισμό κυβέρνησης παραμένουν ανοιχτές, από μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας έως την εξασφάλιση κοινοβουλευτικής στήριξης από αραβικά κόμματα, ενώ δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο νέας προσφυγής στις κάλπες. Την ίδια ώρα, οι εσωτερικές πολιτικές ισορροπίες διασταυρώνονται με τις περιφερειακές εξελίξεις και το ενδεχόμενο επανέναρξης των συγκρούσεων με το Ιράν, προσθέτοντας έναν ακόμη παράγοντα αβεβαιότητας στο ήδη περίπλοκο ισραηλινό πολιτικό τοπίο.

Ο εφτάψυχος «Μπίμπι»

Αναλυτές εξηγούν ότι το εκλογικό σκηνικό που διαμορφώθηκε αποτυπώνει μια διπλή πραγματικότητα. Από τη μια, ο Νετανιάχου δεν ηττήθηκε με τον τρόπο που προέβλεπαν ορισμένες δημοσκοπήσεις, αλλά ούτε και εξασφάλισε την κοινοβουλευτική δύναμη που θα του επέτρεπε να κυβερνήσει χωρίς δύσκολες διαπραγματεύσεις. Από την άλλη, η αντιπολίτευση δεν κατάφερε να μετατρέψει τη δυσαρέσκεια απέναντι στον πρωθυπουργό σε εκλογική επικράτηση. Έτσι, η επόμενη ημέρα παραμένει ανοιχτή, με τα σενάρια να περιλαμβάνουν κυβέρνηση εθνικής ενότητας, κυβέρνηση μειοψηφίας με κοινοβουλευτική στήριξη αραβικών κομμάτων, προσπάθεια συγκρότησης δεξιού συνασπισμού ή ακόμη και επιστροφή στις κάλπες.

Η ανθεκτικότητα του Νετανιάχου βρέθηκε στο επίκεντρο της ανάλυσης του διευθυντή του ΚΥΚΕΜ και διεθνολόγου, Χρήστου Ιακώβου, ο οποίος, μιλώντας στην εκπομπή «Μεσημέρι και Κάτι», σημείωσε ότι όσοι προεξόφλησαν το πολιτικό τέλος του Ισραηλινού Πρωθυπουργού διαψεύστηκαν. Τα σκάνδαλα διαφθοράς, οι επικρίσεις για την αξιοπιστία του και οι ευθύνες που του αποδίδονται για την αποτυχία αποτροπής της επίθεσης της 7ης Οκτωβρίου δεν στάθηκαν αρκετά ώστε να τον θέσουν εκτός πολιτικού παιχνιδιού. Αντίθετα, ο ίδιος εξακολουθεί να αποτελεί τον κυρίαρχο ηγέτη της ισραηλινής πολιτικής σκηνής, αξιοποιώντας την έμφαση στην εθνική ασφάλεια και τη στρατιωτική ισχύ.

Η επίδοση του Λικούντ με τις 27 έδρες είναι χαμηλότερη από τις 32 έδρες που διέθετε στην προηγούμενη Κνεσέτ, αλλά καλύτερη από εκείνη που του έδιναν αρκετές προεκλογικές μετρήσεις. Το κόμμα του Άιζενκοτ, Γιασάρ, ακολουθεί με 21 έδρες. Η διαφορά ανάμεσα στις προσδοκίες της αντιπολίτευσης και στο αποτέλεσμα ενίσχυσε την αίσθηση ότι η εκλογική αναμέτρηση δεν εξελίχθηκε σε δημοψήφισμα απομάκρυνσης του Νετανιάχου, όπως επιδίωκαν οι αντίπαλοί του. Αν και μεγάλο μέρος της προεκλογικής εκστρατείας επικεντρώθηκε στο πρόσωπό του, η στρατηγική «οποιοσδήποτε εκτός από τον Μπίμπι» δεν αποδείχθηκε αρκετή για να εξασφαλίσει την αναπροπή του.

Ο Νετανιάχου βρέθηκε αντιμέτωπος με το βάρος της αποτυχημένης δικαστικής μεταρρύθμισης του 2023,

> **Η επαναφορά της πόλωσης γύρω από τον πρωθυπουργό περιόρισε τη δυνατότητά της να προσελκύσει ψηφοφόρους που επιθυμούν αλλαγή, αλλά κινούνται σε ένα πολιτικό περιβάλλον το οποίο έχει μετατοπιστεί συνολικά προς τα δεξιά**

την οποία ακολούθησε η επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου του ίδιου έτους, καθώς και με τη δυσαρέσκεια για τους κυβερνητικούς του εταίρους. Ωστόσο, σύμφωνα με αναλυτές, η αντιπολίτευση δεν κατόρθωσε να παρουσιάσει μια πρόταση που να υπερβαίνει την προσωπική αντιπαράθεση μαζί του. Η επαναφορά της πόλωσης γύρω από τον πρωθυπουργό περιόρισε τη δυνατότητά της να προσελκύσει ψηφοφόρους που επιθυμούν αλλαγή, αλλά κινούνται σε ένα πολιτικό περιβάλλον που έχει μετατοπιστεί συνολικά προς τα δεξιά.

Η στροφή αυτή συνδέεται με τη μακρά υποχώρηση της ισραηλινής Αριστεράς. Όπως εξήγησε ο κ. Ιακώβου, ο συνασπισμός στον οποίο συμμετέχει το Εργατικό Κόμμα περιορίζεται πλέον σε μόλις οκτώ έδρες, παρά το γεγονός ότι το κόμμα υπήρξε ιδρυτική δύναμη του κράτους του Ισραήλ και κυβέρνησε τη χώρα για περίπου τρεις δεκαετίες. Η σημερινή εκλογική του συρρίκνωση συνδέεται, κατά τον διεθνολόγο, με την αποτυχία της ειρηνευτικής διαδικασίας της δεκαετίας του 1990, την πολιτική ευθύνη για την οποία επωμίστηκε η Αριστερά.

Η δολοφονία του Ράμπιν και η αποτυχία των Εργατικών να κερδίσουν τις εκλογές του 1996 αποτέλεσαν κρίσιμα σημεία αυτής της μετατόπισης. Από το 2000 και μετά, η κατάρρευση των ειρηνευτικών προσπαθειών και η κλιμάκωση της ισραηλινοπαλαιστινιακής σύγκρουσης ενίσχυσαν τη βαρύτητα των ψηφοφόρων που καθορίζουν την επιλογή τους πρωτίστως με βάση την ασφάλεια. Οι λεγόμενοι «security voters» απέκτησαν μεγαλύτερη επιρροή, καθώς η ασφάλεια έγινε κεντρικό ζήτημα τόσο στην καθημερινότητα των πολιτών όσο και στη λειτουργία των κρατικών μηχανισμών. Το αποτέλεσμα, σύμφωνα με τον Ιακώβου, είναι ένα πολιτικό πεδίο που έχει μετακινηθεί προς τα δεξιά και στο οποίο η κύρια αντιπαράθεση διεξάγεται μεταξύ δύο δεξιών συνασπισμών.

Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η αυξημένη συμμετοχή των Αράβων ψηφοφόρων. Η προσέλευση στις κάλπες ξεπέρασε το 77%, στο υψηλότερο επίπεδο από το 1999, ενώ η ενίσχυση της συμμετοχής στις αραβικές κοινότητες αποτέλεσε μιαν από τις αξιοσημείωτες εξελίξεις της αναμέτρησης. Στις αναλύσεις η κινητοποίηση αυτή συνδέεται με την αύξηση της εγκληματικότητας στις αραβικές περιοχές και με την επιθυμία να τερματιστεί η επιρροή του Υπουργού Εθνικής Ασφάλειας Ιταμάρ Μπεν Γκβιρ στην αστυνομία, στις φυλακές και στην αδειοδότηση οπλοκατοχής. Τα αραβικά κόμματα κατέγραψαν ιστορικά ισχυρή επίδοση, ενώ τα κόμματα της σκληρής δεξιάς παρέμειναν περίπου στις 14 έδρες.

Παρά την εκλογική τους ενίσχυση, τα αραβικά κόμματα παραμένουν κρίσιμο αλλά πολιτικά δύσκολο στοιχείο στις διαπραγματεύσεις. Ο Άιζενκοτ είχε δεσμευτεί προεκλογικά ότι δεν θα συνεργαστεί ούτε με τον Νετανιάχου ούτε με τα υπερορθόδοξα εβραϊκά κόμματα, ούτε με τα αραβικά κόμματα. Η δέσμευση αυτή περιορίζει τις επιλογές του, καθώς η κοινοβουλευτική υποστήριξη αραβικών σχηματισμών θα μπορούσε να ενισχύσει την προσπάθεια συγκρότησης κυβέρνησης από την αντιπολίτευση, αλλά θα προκαλούσε αντιδράσεις σε ένα μέρος της ισραηλινής κοινωνίας, ιδιαίτερα μετά την επίθεση της 7ης Οκτωβρίου. Από το πολιτικό φάσμα μόνο το κεντροαριστερό κόμμα Δημοκρατικοί τάχθηκε υπέρ της συμμετοχής αραβικών κομμάτων σε μελλοντική κυβέρνηση.

Το Ra'am έχει ήδη συμμετάσχει σε κυβερνητικό συνασπισμό, εκείνον του Ναφτάλι Μπένετ το 2021, στην πρώτη περίπτωση κατά την οποία ανεξάρτητο αραβικό κόμμα εισήλθε σε ισραηλινή κυβέρνηση. Εκείνη η κυβέρνηση κατέρρευσε έπειτα από 18 μήνες. Τα δύο αραβικά κόμματα έχουν δηλώσει ότι είναι έτοιμα να συνεργαστούν με το στρατόπεδο του Άιζενκοτ, ωστόσο η πολιτική δυσκολία παραμένει.

Τα σενάρια

Η διαδικασία σχηματισμού κυβέρνησης περνά πλέον στον Πρόεδρο του Ισραήλ, Ισαάκ Χέρτσογκ, ο οποίος, μετά την επίσημη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, αναμένεται να διαβουλευθεί με τους εκπροσώπους των κομμάτων και να επιλέξει το πρόσωπο που θεωρεί ότι μπορεί να συγκεντρώσει την απαιτούμενη στήριξη. Αν η πρώτη προσπάθεια αποτύχει, η εντολή μπορεί να ανατεθεί σε δεύτερο πρόσωπο και, στη συνέχεια,

η Κνεσέτ μπορεί να ορίσει ακόμη έναν εντολοδόχο. Η διαδικασία προβλέπεται να διαρκέσει περίπου 100 ημέρες. Αν δεν προκύψει λύση, η χώρα θα οδηγηθεί σε νέες εκλογές. Ο Χέρτσογκ έχει ήδη καλέσει τα κόμματα να προσέλθουν στις διαβουλεύσεις με ανοιχτό πνεύμα, υπογραμμίζοντας την ανάγκη να εξαντληθούν οι δυνατότητες αποφυγής νέας εκλογικής αναμέτρησης.

Ένα από τα σενάρια είναι η κυβέρνηση εθνικής ενότητας, με τη συμμετοχή του Λικούντ και κεντρώων ή δεξιών κομμάτων της αντιπολίτευσης. Σε μια τέτοια διάταξη θα μπορούσαν να συμμετάσχουν το Γιασάρ του Άιζενκοτ, το Ισραέλ Μπεϊτένου του Αβίγκντορ Λίμπερμαν και το Μπιαχάντ του Ναφτάλι Μπένετ, με τον υποθετικό συνασπισμό να εξασφαλίζει, σύμφωνα με ένα από τα σενάρια που καταγράφονται, 66 έδρες. Η λύση, ωστόσο, προϋποθέτει σημαντικές υποχωρήσεις και από τις δύο πλευρές. Ο Νετανιάχου θα έπρεπε να απομακρυνθεί από τους φυσικούς του συμμάχους, τα ακροδεξιά και υπερορθόδοξα κόμματα, ενώ οι δυνάμεις της αντιπολίτευσης θα έπρεπε να υπαναχωρήσουν από τη βασική προεκλογική τους δέσμευση, δηλαδή την απομάκρυνσή του από την εξουσία.

Το σενάριο αυτό θεωρείται δύσκολο στην παρούσα φάση, αλλά δεν αποκλείεται να αποκτήσει μεγαλύτερη δυναμική αν οι διαβουλεύσεις παραταθούν χωρίς αποτέλεσμα. Μια νέα σύγκρουση με το Ιράν ή άλλους περιφερειακούς αντιπάλους θα μπορούσε επίσης να αλλάξει τις πολιτικές ισορροπίες και να ενισχύσει την πίεση για κυβέρνηση ευρύτερης συνεργασίας. Ο Χέρτσογκ επιδιώκει να αποφευχθούν νέες εκλογές, καθώς η χώρα έχει ήδη περάσει από έξι εκλογικές αναμετρήσεις σε διάστημα μικρότερο των επτά ετών, με επαναλαμβανόμενο μοτίβο την αδυναμία εξασφάλισης σταθερής πλειοψηφίας, τις διαπραγματεύσεις και τον σχηματισμό εύθραυστων κυβερνήσεων.

Μια άλλη δυνατότητα είναι να αναλάβει πρώτος την εντολή ο Άιζενκοτ και να επιχειρήσει να σχηματίσει κυβέρνηση με τους φυσικούς του συμμάχους, επιδιώκοντας παράλληλα την κοινοβουλευτική στήριξη των δύο αραβικών κομμάτων. Μια τέτοια επιλογή θα απαιτούσε να εγκαταλείψει τη δέσμευσή του ότι δεν θα στηριχθεί σε αραβικές δυνάμεις, με πολιτικό κόστος που, σύμφωνα με τις αναλύσεις, θα ήταν ιδιαίτερα αισθητό μετά τα γεγονότα της 7ης Οκτωβρίου. Ακόμη και αν προχωρούσε σε αυτήν την κατεύθυνση, θα ακολουθούσαν δύσκολες διαπραγματεύσεις για τους όρους συνεργασίας, την κατανομή των υπουργείων και τις υπόλοιπες θέσεις εξουσίας.

Από την πλευρά του, ο Νετανιάχου δεν έχει εγκαταλείψει την προοπτάθεια να παραμείνει στην εξουσία. Παρότι ο συνασπισμός του υποχώρησε από τις 64 έδρες της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου στις 53, έχει αποδείξει ότι μπορεί να αξιοποιεί τις εσωτερικές διαφωνίες των αντιπάλων του και να προσελκύει βουλευτές από άλλα κόμματα. Αντίστοιχη τακτική είχε ακολουθήσει και στο παρελθόν, μεταξύ άλλων πριν από τις εκλογές του 2022. Η δυνατότητά του να διασπάσει την αντιπολίτευση παραμένει ένας παράγοντας που θα επηρεάσει τις επόμενες κινήσεις, χωρίς ωστόσο να εξασφαλίζει από μόνη της βιώσιμη κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Η προοπτική επανέναρξης των συγκρούσεων με το Ιράν

Η πολιτική αβεβαιότητα δεν αφορά μόνο τον σχηματισμό κυβέρνησης. Αναλυτές συνδέουν άμεσα τις μετεκλογικές διαπραγματεύσεις με το ενδεχόμενο επανέναρξης των συγκρούσεων με το Ιράν. Σύμφωνα με δημοσίευμα της Jerusalem Post, ο Νετανιάχου εξέταζε σοβαρά τις προηγούμενες εβδομάδες το ενδεχόμενο να ανανεώσει τη σύγκρουση με την Τεχεράνη. Η αντίθεση του Αμερικανού Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ και του αρχηγού του ισραηλινού Γενικού Επιτελείου, αντιστράτηγου Εγιάλ Ζαμίρ, φαίνεται ότι συνέβαλε στην αποτροπή μιας επίθεσης πριν από τις ισραηλινές εκλογές. Παραμένει, ωστόσο, ανοιχτό το ενδεχόμενο οι κινήσεις αυτές να είχαν και αποτρεπτικό χαρακτήρα, με στόχο να δημιουργηθεί στην Τεχεράνη η εντύπωση ότι μια ισραηλινή επίθεση ήταν πιθανή.

Οι επιφυλάξεις που είχαν διατυπωθεί πριν από τις εκλογές δεν φαίνεται να ισχύουν με τον ίδιο τρόπο μετά την ολοκλήρωσή τους. Ο Ζαμίρ είχε αντιταχθεί σε επίθεση πριν από την ψηφοφορία, μεταξύ άλλων για να αποφευχθεί ενδεχόμενο ιρανικό πλήγμα με βαλλιστικούς πυραύλους την ημέρα των εκλογών και για να μην υπάρξουν υποψίες ότι η στρατιωτική ενέργεια θα μπορούσε να ενισχύσει τις εκλογικές πιθανότητες του Νετανιάχου. Η στάση του, σύμφωνα με το δημοσίευμα, δεν ισοδυναμεί με γενική απόρριψη μιας επίθεσης. Ο ίδιος θα την υποστήριζε εάν το Ιράν ετοιμαζόταν να πλήξει το Ισραήλ ή εάν οι ΗΠΑ επανεκκινούσαν πρώτες τον πόλεμο, παρέχοντας πλήρη επιθετική και αμυντική υποστήριξη στο Ισραήλ.

Ο αρχηγός του ισραηλινού στρατού εμφανίζεται, πάντως, να μη θεωρεί ότι υπάρχει άμεση ανάγκη για νέο πλήγμα. Κατά την εκτίμηση που μεταφέρει η Jerusalem Post, η Τεχεράνη δεν έχει ακόμη ανακτήσει τις πυρηνικές και βαλλιστικές δυνατότητες που θα συνιστούσαν νέα, σημαντικά αυξημένη απειλή. Οι προηγούμενες αμερικανοϊσραηλινές αεροπορικές επιθέσεις, τον Ιούνιο του 2025 και στις αρχές του 2026, φέρεται να έχουν μεταθέσει χρονικά την εξέλιξη αυτών των απειλών. Για τον λόγο αυτό, μια νέα επίθεση θα έπρεπε, σύμφωνα με την ανάλυση, να εντάσσεται σε συγκεκριμένη στρατηγική και να μη στηρίζεται μόνο σε γενικές αναφορές για την πρόοδο του Ιράν.

Καθοριστικός παράγοντας παραμένει ο Τραμπ. Ο Αμερικανός Πρόεδρος απέφυγε να ανοίξει νέο μέτωπο πριν από τις ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ, οι οποίες είναι προγραμματισμένες για τις 3 Νοεμβρίου, καθώς ο πόλεμος με το Ιράν επιβάρυνε την πολιτική του θέση

> **Αναλυτές συνδέουν άμεσα τις μετεκλογικές διαπραγματεύσεις με το ενδεχόμενο επανέναρξης των συγκρούσεων με το Ιράν**

και τις δημοσκοπικές επιδόσεις των Ρεπουμπλικανών. Μετά τις εκλογές, σύμφωνα με το δημοσίευμα, θα έχει μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων, καθώς δεν θα μπορεί να διεκδικήσει τρίτη προεδρική θητεία. Αυτό, ωστόσο, δεν σημαίνει ότι θα επιλέξει αναγκαστικά την επανέναρξη των εχθροπραξιών.

Σύμβουλοί του εξακολουθούν να εκφράζουν αντιρρήσεις για την επιστροφή στον πόλεμο. Ορισμένοι εκτιμούν ότι μια σύντομη στρατιωτική επιχείρηση θα μπορούσε να πιέσει την Τεχεράνη, ενώ άλλοι θεωρούν ότι η άρνηση του Ιράν να υποχωρήσει μετά από προηγούμενες επιθέσεις δείχνει πως ακόμη και λίγες ημέρες εντατικότερων πληγμάτων δεν θα αρκούσαν για να αλλάξουν τη στάση του. Υπάρχει, επίσης, ο φόβος ότι η σύγκρουση θα μπορούσε να διαρκέσει περισσότερο απ' όσο θα επιθυμούσε η Ουάσιγκτον, καθώς το Ιράν έχει δείξει ότι μπορεί να συνεχίσει να εξαπολύει επιθέσεις ακόμη και μετά την ανακοίνωση αμερικανικής εκεχειρίας. Μια τέτοια εξέλιξη θα αύξανε το κόστος μιας νέας πολεμικής περιόδου και θα μπορούσε να οδηγήσει τον Τραμπ στην επιλογή της συνέχισης της οικονομικής πίεσης αντί της στρατιωτικής κλιμάκωσης.

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ - Τρίτη 03/11/2026 - Ώρα έναρξης 15:00

Στη ΛΕΩΦΟΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ 12, 7647 ΜΟΣΦΙΛΩΤΗ, ΛΑΡΝΑΚΑ θα πωληθούν με Δημόσιο Πλειστηριασμό δυνάμει αποφάσεων Επαρχιακών Δικαστηρίων και ή άλλων εξουσιοδοτήσεων, τα πιο κάτω οχήματα και αντικείμενα. - Τηλ. 22 120704, Φάξ 22 120 705 - Ιστοσελίδα : http://www.bankofcyprus.com.cy/home-gr/bank_gr/Auctions_gr/auctions-cars-gr/

***** ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ / ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ: 02/11/2026 από 10:00 - 13:00 & 14:00 - 17:00 και 03/11/2026 από 10:00 - 14:30 *****

Α/Α	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΡΚΑ ΟΧΗΜΑΤΟΣ	Μ/Α	Κ.Ε.	1η ΕΓΓΡ.	ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΚΔΟΜ. ΑΔΕΙΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡ.	ΤΙΜΗ ΑΝΟΙΓΜΑ	ΦΠΑ
1	MNE034	KIA CEED SDV D	A	1582	06/16	DEC 26	4.200,00	19%
2	NKM073	NISSAN Micra	M	1598	01/07	DEC 26	2.300,00	
3	MYA416	NISSAN NOTE	A	1198	02/15	DEC 26	3.150,00	
4	MKN196	FORD FIESTA	M	998	10/15	DEC 26	4.300,00	
5	NYA180	MAZDA DEMIO D	A	1498	08/15	DEC 26	3.900,00	
6	MHE854	FORD FOCUS	M	999	03/15	DEC 26	4.250,00	
7	NNM823	AUDI A5 Cabriolet	M	1798	07/11	DEC 26	5.500,00	
8	KKX267	V/WAGEN GOLF	M	1390	04/05	DEC 26	1.700,00	
9	MYA292	NISSAN NOTE	A	1198	05/14	DEC 26	2.950,00	
10	NKT002	ABARTH 500 CONVERT.	A	1368	07/10	DEC 26	4.500,00	
11	LAF028	AUDI A5	A	1798	12/11	DEC 26	7.300,00	
12	MBE050	BMW X1 D	A	1995	01/11	DEC 26	5.900,00	
13	NZN271	FORD KUGA TITANIUM D	A	1997	01/14	DEC 26	8.450,00	
14	NBK283	MAZDA CX-5 D	A	2188	12/13	DEC 26	6.800,00	
15	KPJ933	MERCEDES B150	A	1498	01/07	DEC 26	1.500,00	
16	MMY204	MERCEDES E220 D	A	1950	05/16	DEC 26	11.200,00	
17	NYZ043	BMW X3 D	A	1995	03/15	DEC 26	8.000,00	
18	KKD852	MERCEDES CLK200K	A	1796	12/04	DEC 26	2.000,00	
19	MPX876	CITROEN C4 CACTUS	A	1199	12/16	DEC 26	4.800,00	
20	NNZ564	HYUNDAI I20	M	1248	11/19	DEC 26	4.800,00	
21	KSB073	OPEL ASTRA CONVERT.	M	1598	01/08	DEC 26	1.500,00	
22	MAM277	NISSAN JUKE	A	1598	09/13	DEC 25	7.000,00	
23	NBN951	FORD GALAXY D	A	1997	04/14	DEC 26	3.100,00	
24	MMA819	FORD FIESTA D	M	1499	01/16	DEC 26	4.900,00	
25	NHY105	MITSUBISHI ATTRAGE	A	1193	09/16	DEC 26	4.900,00	
26	NBN609	FORD GALAXY D	A	1997	08/14	DEC 26	2.950,00	
27	KVR769	BMW 5ER REIHE	A	1995	05/09	DEC 26	1.700,00	
28	NNZ958	HYUNDAI I20	M	1248	11/19	DEC 26	4.900,00	
29	KSE573	BMW 320 COUPE	A	1995	01/08	DEC 26	3.400,00	
30	NAH477	CITROEN DS5 D	M	1997	09/12	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	3.200,00	
31	NKK554	FORD FOCUS D	M	1560	09/13	DEC 26	2.400,00	
32	KRY173	OPEL CORSA	M	1229	12/07	DEC 26	900,00	
33	MYY856	BMW 2181 ACTIVE TOURER	A	1499	10/17	DEC 26	8.000,00	
34	MPA201	LAND ROVER DISCOVERY	A	1999	09/16	DEC 26	8.150,00	
35	KYL006	BMW X6 D	A	2993	10/10	DEC 26	8.000,00	
36	NXZ664	PEUGEOT 3008	A	1598	09/20	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	21.000,00	
37	NEA615	LAND ROVER RANGE	A	1999	08/18	DEC 26	15.000,00	
38	KWC777	AUDI Q7 D	A	2967	04/07	DEC 26	4.900,00	
39	MMA502	FORD FIESTA D	M	1499	01/16	DEC 26	4.950,00	
40	MXK338	AUDI A1	A	1389	02/14	DEC 26	4.200,00	
41	KXM301	AUDI A3	A	1390	04/10	DEC 26	2.700,00	
42	KKG817	HONDA HR V	A	1590	01/05	DEC 26	800,00	
43	KXP206	MAZDA 3 AXELA	A	1498	05/05	DEC 26	1.700,00	
44	NBY814	SUZUKI ALTO	A	658	02/14	DEC 26	3.100,00	
45	KPR696	CITROEN C3	M	1360	02/07	DEC 26	700,00	
46	MTN297	HONDA CR-V 07 D	M	2204	03/08	DEC 26	2.500,00	
47	KWP466	BMW X3 D	A	1995	10/08	DEC 26	3.500,00	
48	CAH203	SUZUKI ESTATE	A	1590	04/93	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	800,00	
49	LAP962	FORD MONDEO D	A	1997	09/08	DEC 26	1.200,00	
50	TTP265	CITROEN RELAY 35 D/V	M	1997	02/19	DEC 26	6.800,00	19%
51	OTHER	SAFE BOX Chabbsafes	N/A	N/A	N/A	N/A	800,00	
52	OTHER	ΣΥΡΤΑΡΙΕΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	N/A	N/A	N/A	N/A	450,00	
53	THX777	PORSCHE CAYENNE S	A	3996	05/22	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	23.000,00	
54	TBK339	TOYOTA C-HR HYBRID	A	1987	03/25	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	18.000,00	
55	PKT826	MAZDA CX8 D	A	2188	02/21	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	7.000,00	
56	TNZ256	TOYOTA YARIS CROSS	A	1490	12/22	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	5.000,00	
57	TKM964	KIA XCEED SDV	A	1598	11/25	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	5.000,00	
58	PYN080	V/WAGEN T-CROSS	A	1498	06/24	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	4.500,00	
59	LAZ148	NISSAN X-TRAIL D	A	1995	07/12	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	1.500,00	
60	PXK678	NISSAN NOTE	A	1198	03/21	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	800,00	
61	KVG695	BMW 116i	M	1596	03/05	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	500,00	
62	PTM729	KIA XCEED	A	1482	01/24	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	7.000,00	
63	MYA539	BMW 116i	A	1598	04/13	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	2.500,00	
64	MAN392	JEEP COMPASS D	M	2143	09/13	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	2.500,00	
65	NTT900	FORD FOCUS	A	999	05/20	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	3.500,00	
66	KQK581	OPEL CORSA	M	1364	05/07	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	500,00	
67	PZY534	JEEP WRANGLER	A	1995	10/24	MAR 25-ΔΙΑΓΡΑΜ.	5.000,00	
68	NPZ629	TOYOTA COROLLA HYBRID	A	1798	02/20	ΑΚΙΝΗΤΟΠ.	3.000,00	

Η κατακύρωση στο τελευταίο πλειοδότη θα γίνεται εφόσον κριθεί η τιμή συμφέρουσα και ο πλειοδότης κατάλληλος. - Τα οχήματα / αντικείμενα πωλούνται στη κατάσταση που ευρίσκονται την ημέρα του πλειστηριασμού. Ο αγοραστής επιβαρύνεται με τις καθυστερημένες άδειες κυκλοφορίας ή / και έξοδα επανεγγραφής των οχημάτων. - ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ: με τη κατακύρωση θα πρέπει απαραιτήτως να πληρώνεται τουλάχιστον 30% ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ σε ΜΕΤΡΗΤΑ (ελάχιστο ποσό €1000) και το υπόλοιπο ποσό να εξοφλείται την επόμενη ημέρα σε μετρητά, σε οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας Κύπρου. - Σε περίπτωση ακύρωσης της πράξης από τον αγοραστή, η προκαταβολή δεν επιστρέφεται.

Προστασία της φύσης και δικαιώματα ιδιοκτησίας

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί μιαν από τις σημαντικότερες πολιτικές και ηθικές κατακτήσεις της σύγχρονης Ευρώπης. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η προστασία των οικοσυστημάτων και η αποιροπή της άναρχης ανάπτυξης αποτελούν θεμελιώδεις προϋποθέσεις επιβίωσης και ποιότητας ζωής για τις επόμενες γενιές. Την ίδια στιγμή, όμως, σε χώρες όπως η Κυπριακή Δημοκρατία, όπου η γη συνδέεται άμεσα με την οικογενειακή ασφάλεια, την οικονομική επιβίωση και την κοινωνική προοπτική, η περιβαλλοντική πολιτική συχνά μετατρέπεται σε πεδίο έντονης σύγκρουσης μεταξύ κράτους και πολιτών.

Η αντιπαράθεση γύρω από τις ζώνες προστασίας Natura 2000 αναδεικνύει ακριβώς αυτήν τη βαθιά αντίφαση. Μέχρι πού μπορεί να φθάνει το δημόσιο συμφέρον χωρίς να ακυρώνει στην πράξη το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ιδιοκτησίας; Το ερώτημα δεν είναι θεωρητικό. Αφορά εκατοντάδες ιδιοκτήτες γης στην Κύπρο, που αγόρασαν ή κληρονόμησαν περιουσίες πριν από τη δημιουργία προστατευόμενων περιοχών και είδαν ξαφνικά τη δυνατότητα αξιοποίησης της περιουσίας τους να περιορίζεται δραστικά. Σε αρκετές περιπτώσεις, ο συντελεστής δόμησης μειώθηκε σε επίπεδα σχεδόν συμβολικά, μετατρέποντας τεμάχια με προοπτική ανάπτυξης σε γη περιορισμένης ή και μηδενικής εμπορικής αξιοποίησης.

Το κράτος, ασφαλώς, διαθέτει το δικαίωμα να σχεδιάζει πολεοδομική και περιβαλλοντική πολιτική. Χωρίς τέτοιες παρεμβάσεις, η Κύπρος θα είχε ήδη οδηγηθεί σε πλήρη περιβαλλοντική υποβάθμιση. Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη παραλιακών περιοχών, η καταστροφή φυσικών οικοτόπων και η πίεση στα οικοσυστήματα αποτελούν υπαρκτές απειλές. Η συμμετοχή της χώρας στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000 ήταν πολιτική επιλογή, αλλά και νομική υποχρέωση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Ωστόσο, η εφαρμογή μιας πολιτικής δεν κρίνεται μόνο από τον σκοπό της αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει τους πολίτες. Και εδώ ακριβώς εντοπίζεται το μεγάλο πρόβλημα της κυπριακής πραγματικότητας, δηλαδή η απουσία ισορροπίας ανάμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προστασία της ιδιοκτησίας. Διότι, όταν ένας ιδιοκτήτης αγοράζει ή κατέχει για ένα τεμάχιο γης με συγκεκριμένα πολεοδομικά δεδομένα, δημιουργείται εύλογα η προσδοκία ότι η περιουσία του διαθέτει αναπτυξιακή αξία. Όταν αυτή η αξία καταρρέει μέσω μεταγενέστερων κρατικών αποφάσεων χωρίς ουσιαστική αποζημίωση, τότε εγείρονται σοβαρά ζητήματα δικαιοσύνης, αναλογικότητας και συνταγματικής νομιμότητας.

> **Η προστασία της φύσης δεν μπορεί να οικοδομηθεί πάνω στην αίσθηση αδικίας. Ούτε όμως και η ανάπτυξη μπορεί να λειτουργεί εις βάρος του φυσικού περιβάλλοντος**

Το δικαίωμα ιδιοκτησίας προστατεύεται τόσο από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η νομολογία του European Court of Human Rights έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει ότι τα κράτη μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς στην ιδιοκτησία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, αλλά αυτοί οι περιορισμοί δεν πρέπει να οδηγούν σε δυσανάλογη επιβάρυνση συγκεκριμένων πολιτών. Εδώ ακριβώς βρίσκεται η ουσία της συζήτησης. Μπορεί το κράτος να απαιτεί από ορισμένους πολίτες να επωμιστούν σχεδόν αποκλειστικά το κόστος της περιβαλλοντικής προστασίας προς όφελος ολόκληρης της κοινωνίας;

Διότι στην πράξη αυτό συμβαίνει σε αρκετές περιπτώσεις. Ο ιδιοκτήτης ενός μεγάλου τεμαχίου γης, το οποίο εντάχθηκε σε περιοχή Natura, ενδέχεται να χάσει εκατοντάδες χιλιάδες ή και εκατομμύρια ευρώ σε δυνητική αξία ανάπτυξης, χωρίς το κράτος να προσφέρει ουσιαστικό αντιστάθμισμα. Το περιβάλλον προστατεύεται, αλλά το οικονομικό βάρος μεταφέρεται σχεδόν αποκλειστικά στον ιδιώτη. Αυτό δημιουργεί ένα βαθύ αίσθημα αδικίας, ιδιαίτερα σε μια κοινωνία όπου η ακίνητη περιουσία αποτελεί συχνά προϊόν κόπων πολλών γενεών. Πολλοί ιδιοκτήτες δεν αντιδρούν επειδή απορρίπτουν την περιβαλλοντική προστασία, αλλά επειδή θεωρούν ότι το κράτος χρησιμοποιεί την ιδιωτική τους περιουσία ως εργαλείο δημόσιας πολιτικής χωρίς να αναλαμβάνει το αντίστοιχο κόστος.

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι τα σύγχρονα κράτη προσπαθούν να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα, μέσω μηχανισμών εξισορρόπησης. Σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες εφαρμόζονται αποζημιώσεις, ανταλλαγές γης, φορολογικές ελαφρύνσεις ή μεταφορά συντελεστή δόμησης προς άλλες περιοχές. Με άλλα λόγια, αναγνωρίζεται ότι η περιβαλλοντική προστασία δεν μπορεί να στηρίζεται αποκλειστικά στην οικονομική θυσία ορισμένων ιδιωτών. Στην Κύπρο, αντίθετα, το ζήτημα παραμένει συχνά εγκλωβισμένο μεταξύ γραφειοκρατίας, αδιαφάνειας και πολεοδομικών αντιφάσεων. Σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρείται το παράδοξο φαινόμενο γειτονικά τεμάχια να αντιμετωπίζονται διαφορετικά, ενώ αλλού η ανάπτυξη επιτρέπεται μέσω εξαιρέσεων ή ειδικών αδειών. Αυτή η άνιση εφαρμογή ενισχύει την καχυποψία και υπονομεύει τη νομιμοποίηση της ίδιας της περιβαλλοντικής πολιτικής. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι ιδιοκτήτες αναγκάζονται να στραφούν προς τα δικαστήρια.

Οι νομικές διεκδικήσεις βασίζονται κυρίως στο επιχείρημα ότι οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν είναι τόσο εκτεταμένοι, ώστε ισοδυναμούν ουσιαστικά με έμμεση απαλλοτρίωση χωρίς αποζημίωση. Δεν πρόκειται, δηλαδή, για πλήρη αφαίρεση της ιδιοκτησίας, αλλά για δραστικό περιορισμό της δυνατότητας αξιοποίησής της. Τα δικαστήρια καλούνται έτσι να απαντήσουν στο εξαιρετικά σύνθετο ερώτημα για το πότε ένας περιβαλλοντικός περιορισμός παραμένει θεμιτός και πότε μετατρέπεται σε δυσανάλογη παρέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας.

Το πραγματικό πρόβλημα στην Κύπρο δεν είναι η ύπαρξη προστατευόμενων περιοχών, ούτε η ανάγκη διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος. Η προστασία της φύσης αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση βιώσιμης ανάπτυξης και υποχρέωση κάθε σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους. Το ουσιαστικό πρόβλημα βρίσκεται στην απουσία μιας ολοκληρωμένης και δίκαιης πολιτικής διαχείρισης των συνεπειών που προκαλούν αυτές οι αποφάσεις στους ιδιοκτήτες της. Το κράτος συχνά λειτουργεί με τη λογική ότι η περιβαλλοντική ανάγκη αρκεί από μόνη της για να δικαιολογήσει οποιονδήποτε περιορισμό, ακόμη και όταν αυτός οδηγεί σε δραματική μείωση της αξίας ή της δυνατότητας αξιοποίησης μιας περιουσίας. Ωστόσο, σε ένα κράτος δικαίου, ακόμη και οι πιο ευγενείς και κοινωνικά αναγκαίοι στόχοι οφείλουν να εφαρμόζονται με τρόπο αναλογικό, ισορροπημένο και κοινωνικά δίκαιο. Η προστασία του περιβάλλοντος δεν μπορεί να μετατρέπεται σε μηχανισμό μονομερούς επιβάρυνσης συγκεκριμένων πολιτών χωρίς ουσιαστική αποζημίωση ή αντισταθμιστικά μέτρα. Διαφορετικά, δημιουργείται ένα επικίνδυνο προηγούμενο μεταφοράς δημόσιων βαρών σε ιδιώτες, γεγονός που αναπόφευκτα οδηγεί είτε σε κοινωνική δυσπιστία απέναντι στους θεσμούς είτε σε μαζικές και πολυετείς δικαστικές συγκρούσεις μεταξύ πολιτών και κράτους.

Συμπερασματικά, η προστασία της φύσης δεν μπορεί να οικοδομηθεί πάνω στην αίσθηση αδικίας. Ούτε όμως και η ανάπτυξη μπορεί να λειτουργεί εις βάρος του φυσικού περιβάλλοντος. Η πραγματική πρόκληση για την Κύπρο είναι να βρει εκείνη τη δύσκολη αλλά αναγκαία ισορροπία, όπου το περιβάλλον προστατεύεται χωρίς να ακυρώνεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το κράτος δικαίου. Διότι, τελικά, πίσω από τους συντελεστές δόμησης, τις ζώνες Natura και τις νομικές διαμάχες κρύβεται το βαθύτερο πολιτικό ερώτημα για το ποιος πληρώνει το κόστος του δημόσιου συμφέροντος και μέχρι ποιο σημείο μπορεί μια δημοκρατία να ζητά από έναν πολίτη να θυσιάσει την περιουσία του για το συλλογικό καλό, χωρίς ουσιαστική ανταπόδοση.

*Καθηγητής-Ανθρωπολόγος στο Πανεπιστήμιο Philips, πρώην Πρύτανης

Τα Ηνωμένα Έθνη σήμερα

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Η 24η Οκτωβρίου είναι η Ημέρα των Ηνωμένων Εθνών. Φέτος, η 81η επέτειος. Κι ο κόσμος κάνει έναν απολογισμό.

Τα Ηνωμένα Έθνη είναι αναντικατάστατα. Αυτό είναι το παντοτινό συμπέρασμα. Υπάρχουν, όμως, οι επικριτές, πάντα. Φυσικό. Και πολέμιοι. Ο μεγαλύτερος πολέμιος σήμερα φαίνεται να είναι οι ΗΠΑ του κ. Trump.

Ο κ. Trump, πρώτα ελάτιωσε και ελατιώνει την οικονομική συνδρομή του στον ΟΗΕ, πράγμα το οποίο δυσκολεύει τον Οργανισμό. Επίσης έχει εξέλθει από σημαντικούς εξειδικευμένους Οργανισμούς του ΟΗΕ, όπως την UNESCO, το WHO, το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το 2026 μείωσε ακόμη περισσότερο τη συνδρομή της χώρας του στον ΟΗΕ σε δύο δισεκατομμύρια δολάρια, λέγοντας ότι οι Οργανισμοί του ΟΗΕ «μπορούν να προσαρμοσθούν, να μικρύνουν ή να πεθάνουν» (βλ. Anne- Cecile Robert, "Les Nations Unies a l'heure Melania», Le Monde Diplomatiqaue, Mai 2026, p.10).

Επιπλέον ο κ. Trump δημιούργησε ένα Συμβούλιο Ειρήνης για να αντικαθιστά τον ΟΗΕ εκεί που δεν θα μπορεί να λύνει τα προβλήματα! Μόνο καμιά εικοσαριά από τις 193 χώρες του ΟΗΕ έγιναν μέλη και δεν φαίνεται πως αυτό το Σώμα θα πετύχει.

> **Η στρατηγική του Λευκού Οίκου είναι να ελέγχουν τον ΟΗΕ με το να είναι οικονομικά αδύναμος και με το δικαίωμα της αρνησικυρίας**

Οι ΗΠΑ πολεμούν με κάθε τρόπο τον ΟΗΕ, χρησιμοποιώντας τον με ιδιάζοντα τρόπο, στέλνοντας π.χ. διάφορους αξιωματούχους τού καθεστώτος ως αντιπροσώπους στον Οργανισμό, όπως π.χ. ακόμη και την πρώτη κυρία, Melania Trump (ενθ.).

Η στρατηγική του Λευκού Οίκου είναι να ελέγχουν τον ΟΗΕ με το να είναι οικονομικά αδύναμος και με το δικαίωμα της αρνησικυρίας.

Παρ' όλον τον πόλεμο από πολλούς, εν τούτοις, ο ΟΗΕ παραμένει πάντα ο μόνος Οργανισμός στο είδος του, όπου τα έθνη συναντώνται για να λύσουν τις διαφορές τους και στο τέλος να φθάσουν στην ειρήνη.

Χρόνια πολλά, λοιπόν, στον ΟΗΕ με την ευκαιρία της 81ης επετείου του.

*Πρόεδρος του Συνδέσμου Ηνωμένων Εθνών Κύπρου και Επίτιμος Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας των Συνδέσμων Ηνωμένων Εθνών (WFUNA)
c.a.theodoulou@theodoulou.cy

Αβέρωφ Νεοφύτου: Όνειρο ζωής η Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας

ΑΠΟΨΗ
ΚΡΙΣ ΜΙΧΑΗΛ

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου είναι ένας πολιτικός με μακρά εμπειρία στους μηχανισμούς εξουσίας, γνωστός για την ικανότητά του να ελίσσεται, να οικοδομεί συμμαχίες και να κινείται με ευχέρεια πέρα από τα στενά κομματικά όρια του Δημοκρατικού Συναγερμού. Η πολιτική του διαδρομή δείχνει ότι γνωρίζει καλά πως στην πολιτική οι συσχετισμοί αλλάζουν, οι συμμαχίες αναιρέπονται και οι προσωπικές φιλοδοξίες συχνά υπερβαίνουν τις κομματικές διακηρύξεις. Το κρίσιμο ερώτημα, όμως, είναι κατά πόσον οι σημερινές του κινήσεις υπηρετούν μια συνεκτική πολιτική πρόταση για την Κύπρο ή αποτελούν μέρος μιας διαρκούς προσπάθειας να παραμείνει σε τροχιά διεκδίκησης της Προεδρίας.

Η ήττα του στις προηγούμενες προεδρικές εκλογές δεν φαίνεται να έκλεισε τον κύκλο των προσωπικών του φιλοδοξιών. Αντίθετα, ο Αβέρωφ Νεοφύτου εξακολουθεί να παρεμβαίνει στον δημόσιο διάλογο, να αναπτύσσει επαφές με διαφορετικούς πολιτικούς χώρους και να αναζητεί τρόπους επανατοποθέτησης στο πολιτικό σκηνικό. Δεν είναι παράλογο για έναν πολιτικό να επιδιώκει την επιστροφή του στην εξουσία. Το πρόβλημα αρχίζει όταν η πολιτική δραστηριότητα μοιάζει να περιστρέφεται περισσότερο γύρω από την προσωπική του επανεκκίνηση, παρά γύρω από τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η προσέγγισή του με το ΑΚΕΛ, κυρίως στο Κυπριακό. Παρά τις διαχρονικές ιδεολογικές διαφορές μεταξύ ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ, ο Νεοφύτου έχει επανειλημμένα επιδιώξει συγκλίσεις και κοινό βηματισμό στο εθνικό ζήτημα. Η συνεννόηση μεταξύ πολιτικών δυνάμεων δεν αποτελεί από μόνη της πρόβλημα. Αντίθετα, σε ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα, ο διάλογος είναι αναγκαίος. Εκείνο που προκαλεί εύλογα ερωτήματα είναι αν οι συγκεκριμένες προσεγγίσεις στηρίζονται σε σταθερές αρχές ή αν εντάσσονται σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό πολιτικής διεύρυνσης.

Την ίδια ώρα, ο Αβέρωφ Νεοφύτου ασκεί συχνά έντονη κριτική στους χειρισμούς του Προέδρου Νίκου Χριστοδουλίδη στο Κυπριακό. Η κριτική είναι θεμιτή και αναγκαία σε μια δημοκρατία. Δεν μπορεί, ωστόσο, να ασκείται επιλεκτικά, σαν να μην υπήρξε προηγούμενη κυβερνητική παρουσία και ευθύνη. Ο ΔΗΣΥ συμμετείχε επί σειρά ετών στη διακυβέρνηση της χώρας και ο ίδιος ο Νεοφύτου βρέθηκε στο επίκεντρο των πολιτικών εξελίξεων.

> **Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έχει κάθε δικαίωμα να διατηρεί τις πολιτικές του φιλοδοξίες. Έχει, όμως, και την υποχρέωση να πείσει τους πολίτες ότι η επιδίωξη της Προεδρίας δεν αποτελεί τον μοναδικό σταθερό άξονα της πολιτικής του διαδρομής**

Επομένως, πριν εμφανιστεί ως αυστηρός κριτής των σημερινών χειρισμών, οφείλει να απαντήσει με σαφήνεια για τις δικές του επιλογές, τις δικές του ευθύνες και τα αποτελέσματα της πολιτικής που εφαρμόστηκε κατά τα προηγούμενα χρόνια. Η πολιτική μνήμη δεν μπορεί να ενεργοποιείται μόνο όταν εξυπηρετεί την αντιπολιτευτική επιχειρηματολογία.

Οι δημόσιες εμφανίσεις και οι επαφές του με πρόσωπα από τον ευρύτερο χώρο της Αριστεράς ενισχύουν την εικόνα ενός πολιτικού που επιδιώκει να εμφανίζεται ως υπερκομματικός συνομιλητής. Είναι μια εικόνα που μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη σε έναν μελλοντικό προεκλογικό σχεδιασμό.

Το ζητούμενο, όμως, δεν είναι να παρουσιάζεται κάποιος ως γέφυρα μεταξύ αντίθετων πολιτικών χώρων, αλλά να αποδεικνύει ότι διαθέτει συγκεκριμένες θέσεις και ότι δεν αλλάζει πολιτικό προσανατολισμό ανάλογα με τις ανάγκες της προσωπικής του στρατηγικής.

Παράλληλα, η εμφάνιση νέων πολιτικών σχηματισμών, όπως το Volt, και η απήχηση προσώπων όπως ο Φειδίας Παναγιώτου και ο Οδυσσέας Μιχαηλίδης, πρόεδρος του νέου κόμματος ΑΛΜΑ, δημιουργούν ένα νέο περιβάλλον πολιτικών ανταγωνισμών. Ένα μέρος της κοινωνίας αμφισβητεί τα παραδοσιακά κόμματα και αναζητεί διαφορετικές μορφές πολιτικής εκπροσώπησης. Σε αυτό το περιβάλλον, η διεύρυνση των επαφών και η αναζήτηση νέων ακροατηρίων είναι αναμενόμενες κινήσεις για έναν πολιτικό με προεδρικές φιλοδοξίες.

Ωστόσο, υπάρχει μια ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στην πολιτική ανανέωση και στην πολιτική προσαρμογή. Η πρώτη προϋποθέτει νέες ιδέες, συγκεκριμένες προτάσεις και διάθεση ανάληψης ευθύνης. Η δεύτερη μπορεί να περιορίζεται σε αλλαγή ύφους, σε επιλεκτικές συμμαχίες και σε επικοινωνιακές κινήσεις με στόχο την προσωπική πολιτική επιβίωση. Οι πολίτες έχουν κάθε δικαίωμα να αναρωτιούνται σε ποιαν από τις δύο κατηγορίες εντάσσονται οι σημερινές πρωτοβουλίες του Αβέρωφ Νεοφύτου.

Την ίδια ώρα, ο ΔΗΣΥ καλείται να διαχειριστεί μια δύσκολη ισορροπία απέναντι στην κυβέρνηση Χριστοδουλίδη, ανάμεσα στην αντιπολιτευτική κριτική και στην ανάγκη να διατηρήσει έναν υπεύθυνο θεσμικό ρόλο. Όταν, όμως, οι προσωπικές παρεμβάσεις ενός ιστορικού στελέχους αποκτούν ξεχωριστή πολιτική βαρύτητα, γεννιέται το ερώτημα αν προτεραιότητα αποτελεί η συλλογική στρατηγική του κόμματος ή η οικοδόμηση μιας προσωπικής πλατφόρμας για την επόμενη ημέρα. Ένα κόμμα δεν μπορεί να λειτουργεί απλώς ως εφαλτήριο προσωπικών φιλοδοξιών, ούτε να καλείται να προσαρμόζει τη στρατηγική του στις εκάστοτε επιδιώξεις ενός στελέχους του.

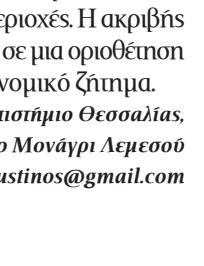
Οι διεθνείς επαφές του Νεοφύτου και οι σχέσεις του με ξένους διπλωμάτες αποτελούν επίσης μέρος της πολιτικής του παρουσίας. Η διεθνής δικτύωση είναι χρήσιμη, ιδιαίτερα για μια μικρή χώρα όπως η Κύπρος. Δεν αρκεί, όμως, η καλλιέργεια επαφών και η προβολή της προσωπικής πρόσβασης σε διεθνείς παράγοντες. Στο Κυπριακό απαιτούνται αξιοπιστία, συνέπεια, σαφής στρατηγική και υπεράσπιση των συμφερόντων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κανένας πολιτικός δεν μπορεί να διεκδικεί το προνόμιο του αποτελεσματικού συνομιλητή χωρίς να αξιολογείται για τις θέσεις και τις προτάσεις του.

Η Προεδρία της Δημοκρατίας, όμως, δεν είναι προσωπικό τρόπαιο, ούτε έπαθλο πολιτικής επιμονής. Δεν κατακτάται με παρασκηνιακές συνεννοήσεις, με ευκαιριακές συγκλίσεις ή με την καλλιέργεια της εικόνας ενός πολιτικού που μπορεί να συνομιλεί με όλους. Απαιτεί όραμα, πολιτική συνέπεια, αξιοπιστία και ένα συγκεκριμένο σχέδιο για το μέλλον της χώρας.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έχει κάθε δικαίωμα να διατηρεί τις πολιτικές του φιλοδοξίες. Έχει, όμως, και την υποχρέωση να πείσει τους πολίτες ότι η επιδίωξη της Προεδρίας δεν αποτελεί τον μοναδικό σταθερό άξονα της πολιτικής του διαδρομής. Γιατί το πραγματικό στοίχημα δεν είναι απλώς να επιστρέψει στην πρώτη γραμμή. Είναι να αποδείξει ότι έχει κάτι ουσιαστικό να προσφέρει στην Κύπρο και ότι το ενδιαφέρον του για την εξουσία συνοδεύεται από ένα πειστικό όραμα για τον τόπο. Διαφορετικά, όσο επιδέξια κι αν οικοδομεί γέφυρες, το ερώτημα θα παραμένει: πρόκειται για γέφυρες πολιτικής συνεννόησης ή για διαδρομές που οδηγούν, με κάθε διαθέσιμο μέσο, προς το Προεδρικό;

Τουρκολιβυκό μνημόνιο: Όταν οι διπλωματικές διακηρύξεις δεν αρκούν

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΝΟΣ) ΑΥΓΟΥΣΤΗ*

Το ζήτημα του παράνομου τουρκολιβυκού μνημονίου του 2019, για το οποίο γίνεται και πάλι μεγάλη φασαρία εξαιτίας της επικύρωσής του και από το Κοινοβούλιο της Λιβύης, απαιτείται να το αντικρίσουμε με μεγάλη σοβαρότητα, έστω κι αν δεν έχει καμιά απολύτως νομική βάση. Ασφαλώς πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα σε μια συμφωνία μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης και της νομιμότητας καθώς και της δυνατότητάς του να παράγει έννομα αποτελέσματα εις βάρος τρίτων κρατών, όπως η Ελλάδα.

Το Δίκαιο της Θάλασσας ξεκαθαρίζει με τρόπο απόλυτο τα δικαιώματα των ελληνικών νησιών. Κάτι που αναγνωρίζεται και ενισχύεται τα μέγιστα και από τις διπλωματικές αντιδράσεις της διεθνούς κοινότητας. Στις 21 Οκτωβρίου 2026, η Ευρωπαϊκή Ένωση επανέλαβε ότι το μνημόνιο δεν συμμορφώνεται με το Δίκαιο της Θάλασσας, θίγει κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών και είναι άκυρο. Παραμένει, βεβαίως, να δούμε κατά πόσον αυτές οι τοποθετήσεις θα μεταφραστούν σε συγκεκριμένες πολιτικές ή νομικές ενέργειες. Διότι η διπλωματική αποδοκιμασία από μόνη της δεν αρκεί για να αποτρέψει τη δημιουργία τετελεσμένων. Και σίγουρα αυτό που έχει ουσιαστική σημασία δεν είναι μόνο πόσες και ποιες χώρες διαφωνούν με το τουρκολιβυκό μνημόνιο παρωδία, αλλά τι είναι διατεθειμένες να κάνουν για να υποστηρίξουν στην πράξη τις θέσεις τους. Όταν οι δηλώσεις δεν συνοδεύονται από συγκεκριμένες διπλωματικές πρωτοβουλίες, συντονισμένη πολιτική πίεση ή άλλες θεσμικές ενέργειες, δημιουργείται ένα μεγάλο χάσμα ανάμεσα στη διακηρυγμένη προσήλωση στο Διεθνές Δίκαιο και στην εφαρμογή της στην πράξη.

> **Το μνημόνιο που υπέγραψαν Τουρκία και Λιβύη δεν έχει καμιά απολύτως αξία και νομιμότητα**

Εδώ ακριβώς είναι που δοκιμάζεται η αξιοπιστία της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης. Όταν αμφισβητούνται κυριαρχικά δικαιώματα κράτους-μέλους, το ερώτημα δεν είναι μόνο εάν οι ευρωπαϊκοί θεσμοί θα εκδώσουν μιαν ακόμη ανακοίνωση, αλλά εάν θα υπάρξει συντονισμένη και μειρησιμη πολιτική αντίδραση. Ποια συγκεκριμένα μέτρα θα ληφθούν; Πώς θα ενισχυθεί η διπλωματική θέση της Ελλάδας; Ποιες πρωτοβουλίες θα αναληφθούν, ώστε να αποιραπεί η περαιτέρω επιχειρησιακή αξιοποίηση του μνημονίου; Και με ποια κριτήρια θα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα αυτών των ενεργειών; Κοντολογίς, να πάρουν δηλαδή συγκεκριμένα μέτρα που να πονέσουν την Τουρκία! Όχι άλλες χλιαρές καταδίκες, μπουχτίσαμε!

Ο αντίλογος είναι πως, ποτέ, η διεθνής πολιτική δεν λειτουργεί σε κενό. Και ότι οι σχέσεις με την Τουρκία, η ενεργειακή ασφάλεια, η διαχείριση του μεταναστευτικού και οι ευρύτερες γεωπολιτικές ισορροπίες επηρεάζουν τις επιλογές των ευρωπαϊκών πρωτευουσών. Αυτό, όμως, καθιστά ακόμη πιο αναγκαία τη διάκριση ανάμεσα στην υπεράσπιση αρχών και στη διαχείριση συμφερόντων. Διότι, όταν η επίκληση του διεθνούς δικαίου δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη πολιτική συνέπεια, δημιουργείται εύλογα η εντύπωση ότι η εφαρμογή του εξαρτάται όχι μόνο από τους κανόνες, αλλά και από το κόστος που είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν όσοι επικαλούνται την τήρησή τους.

Η Ελλάδα, από την πλευρά της, δεν μπορεί να περιορίζεται στην επανάληψη των νομικών της επιχειρημάτων. Η προσφυγή σε διεθνή «forums», η διπλωματική κινητοποίηση, η ενίσχυση των συνεργασιών με χώρες της περιοχής και η προώθηση νόμιμων πρωτοβουλιών οριοθέτησης αποτελούν ουσιαστικά εργαλεία. Η αξία τους, όμως, θα κριθεί από τη συνέπεια, τον συντονισμό και τα αποτελέσματά τους και όχι από τον αριθμό των ανακοινώσεων που θα εκδοθούν.

Το συμπέρασμα είναι σαφές: Η νομική τεκμηρίωση αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την προάσπιση των ελληνικών δικαιωμάτων, αλλά δεν αρκεί χωρίς συνεκτική διπλωματική στρατηγική και συγκεκριμένες πολιτικές πρωτοβουλίες. Η διεθνής κοινότητα έχει διατυπώσει τις θέσεις της. Το κρίσιμο ερώτημα πλέον είναι εάν θα τις μετατρέψει σε πράξεις με ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Διότι, τελικά, η αξιοπιστία του Διεθνούς Δικαίου δεν δοκιμάζεται μόνο στις επίσημες διακηρύξεις, αλλά και στη βούληση των κρατών να το υπερασπιοθούν όταν η εφαρμογή του συνεπάγεται πολιτικό ή γεωπολιτικό κόστος.

Δύο σημαντικά πράγματα που ποτέ δεν πρέπει να ξεχνούμε:

Πρώτον: Το άρθρο 34 της Σύμβασης της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών κατοχυρώνει τη γενική αρχή ότι μια συνθήκη δεν δημιουργεί υποχρεώσεις ή δικαιώματα για τρίτο κράτος χωρίς τη συναίνεσή του. Η Ε.Ε. έχει δηλώσει ότι το μνημόνιο δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα εις βάρος τρίτων κρατών.

Δεύτερον: Το άρθρο 121 της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για το Δίκαιο της Θάλασσας προβλέπει ότι τα νησιά, με εξαίρεση τους βράχους που εμπίπτουν στην ειδική παράγραφο 3, μπορούν να έχουν χωρική θάλασσα, Α.Ο.Ζ. και υφαλοκρηπίδα, όπως και άλλες χερσαίες περιοχές. Η ακριβής επήρεια κάθε νησιού σε μια οριοθέτηση αποτελεί ξεχωριστό νομικό ζήτημα.

*Ακαδημαϊκός - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, από το Μονάγρι Λεμεσού
av.avgoustinos@gmail.com

Γιατί καίγεται η Ευρώπη

ΑΠΟΨΗ
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ*

Οι νέοι βγήκαν ξανά στους δρόμους. Στο Παρίσι καίνε τα ίδια τους τα σχολεία. Στη Μαδρίτη διαδηλώνουν για τη στέγη. Στις Βρυξέλλες οργίζονται για τις περικοπές. Κρατούν παλαιστινιακές σημαίες, γεμίζουν τις λεωφόρους με αναμμένα σκουπίδια, συγκρούονται με την Αστυνομία, και μας λένε ότι το κάνουν για την παιδεία και για το μέλλον τους. Ο Νάιαλ Φέργκιουσον, στο Free Press, υποστηρίζει ότι έχουν το σωστό ένστικτο και τον λάθος εχθρό. Έχει δίκιο.

Ας πούμε πρώτα τι δεν είναι αυτό. Δεν είναι η δεύτερη κρίση της Ευρωζώνης. Η πρώτη ξεκίνησε το 2009 από το ελληνικό χρέος και απλώθηκε παντού. Τώρα υπάρχει γαλλική δημοσιονομική κρίση, που μπορεί επίσης να απλωθεί, όμως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έμαθε το μάθημά της το 2011 και το 2012. Ο Μάριο Ντράγκι υποσχέθηκε να κάνει ό,τι χρειαστεί για να σώσει το ευρώ, και τα εργαλεία υπάρχουν. Άρα δεν είναι χρηματοπιστωτικός πανικός, αλλά πολλές πολιτικές κρίσεις μαζί.

Κοιτάξτε το ημερολόγιο. Η Γαλλία εκλέγει Πρόεδρο στις 18 Απριλίου, και η Μαρίν Λε Πεν ίσως κερδίσει επιτέλους με την τέταρτη προσπάθεια. Στην Ισπανία ο σοσιαλιστής Πέδρο Σάντσεθ προκήρυξε εκλογές για τις 29 Νοεμβρίου και μάλλον θα χάσει. Στη Γερμανία ο καγκελάριος Μερτς παραπαίει, ενώ η ακροδεξιά AfD κερδίζει τη μία περιφέρεια μετά την άλλη. Στην Ιταλία η Τζόρτζια Μελόνι βλέπει τους δικούς της ψηφοφόρους να φεύγουν προς έναν φανερά φασιστικό σχηματισμό. Το έδαφος υποχωρεί κάτω από κάθε κυβέρνηση της Ευρώπης την ίδια στιγμή.

Οι αναμμένοι κάδοι είναι ο αντιπερισπασμός. Οι απόηχοι του 1789, του 1848, του 1871 και του 1968 είναι δελεαστικοί, όμως η αλήθεια του 2026 είναι σχεδόν η αντίστροφη. Στις παλιές επαναστάσεις οι νέοι ήταν πολλοί και τράνταζαν την τάξη. Σήμερα οι νέοι είναι λίγοι, και χάνουν. Νιώθουν ότι τους ληστεύουν. Δεν ξέρουν ποιος.

Να η απάντηση. Δεν είναι ο Τραμπ. Δεν είναι ο Νετανιάχου. Δεν είναι ο μετανάστης, ούτε ο δισεκατομμυριούχος. Είναι οι παππούδες τους.

Ο πόλεμος που εξαπέλυσαν ο Τραμπ και ο Νετανιάχου κατά του Ιράν στο τέλος Φεβρουαρίου συνεχίζεται μετά από εφτά μήνες. Οι Χούθι χτύπησαν τον αγωγό της Σαουδικής Αραβίας, και η Φρουρά της Επανάστασης μπορεί ακόμη να πνίξει τα στενά. Το αποτέλεσμα είναι ένα πετρελαϊκό σοκ, αληθινό αλλά ηπιότερο από εκείνα του 1973 και του 1979. Το κρίσιμο είναι ότι τα επιτόκια γύρισαν εκεί που ήταν πριν από την κατάρρευση του 2008.

> **Η Αριστερά προσφέρει σοσιαλισμό και κατηγορεί τον δισεκατομμυριούχο. Η Δεξιά προσφέρει εθνικοσοσιαλισμό και κατηγορεί τον μετανάστη. Στα άκρα συναντιούνται, και πάντα φταίει το Ισραήλ. Τίποτα από αυτά δεν αγγίζει το πρόβλημα**

Τώρα οι αριθμοί. Η Γαλλία δανειζόταν δεκαετώς με 3,22% πριν από τον πόλεμο. Την Παρασκευή το επιτόκιο ήταν 4,87%. Αύξηση πάνω από μιάμιση μονάδα, δηλαδή το κόστος δανεισμού ανέβηκε κατά το ήμισυ. Είναι σοβαρό όταν το χρέος φτάνει ήδη το 119% του προϊόντος. Αν η παράλυτη Εθνοσυνέλευση δεν ψηφίσει προϋπολογισμό, το έλλειμμα του 2027 θα αγγίξει το 6,5%.

Κάποιος θα πει ότι τα επιτόκια ανέβηκαν παντού. Το αμερικανικό δεκαετές ξεπέρασε το 5% την Παρασκευή, πιο ψηλά από το γαλλικό, και το έλλειμμα θα είναι περίπου ίδιο. Η διαφορά είναι η ανάπτυξη. Η Αμερική τρέχει με 6,3% ονομαστικά, η Γαλλία με 1,9%. Όταν η ανάπτυξη νικά το επιτόκιο, επιβιώνεις. Όταν συμβαίνει το αντίθετο, πηγαίνεις στα βράχια. Στη λάθος πλευρά βρίσκονται η Γαλλία, η Ιταλία και η Βρετανία.

Τι πήγε στραβά; Εδώ μπαίνουν η γιαγιά και ο παππούς. Η κρίση είναι στη ρίζα της κρίσης των γενεών, που την χειροτερεύει το αντανακλαστικό να δανείζεσαι και να ξοδεύεις σε κάθε αναποδιά. Τα κράτη πρόνοιας της Ευρώπης σχεδιάστηκαν για οικογένειες με δύο και τρία παιδιά και προσδόκιμο ζωής 62 ετών. Τώρα έχουν ένα παιδί και προσδόκιμο 79. Από το 1960 η αναλογία των ηλικιωμένων προς τους εργαζόμενους διπλασιάστηκε. Η γονιμότητα έπεσε από 3,3 σε 1,5.

Η νεότητα μετρά λιγότερο από άλλοτε. Η ηλικία που επαναστατεί, από 15 ως 24, ήταν το 16% της Γαλλίας το 1968. Σήμερα είναι 12%. Στη Νότια Κορέα έπεσε κάτω από 10%. Στην Ινδία ανέβηκε, γι' αυτό εκεί τα φοιτητικά κινήματα ρίχνουν κυβερνήσεις, ενώ στη Γαλλία μετακινούν σκουπίδια.

Ο ένοχος δεν είναι η σύνταξη που επινόησε ο Μπίσμαρκ το 1889. Οι περισσότερες χώρες συγκράτησαν το κόστος των συντάξεων. Το πραγματικό βάρος είναι η περίθαλψη των γερασμένων όταν αρρωσταίνουν. Η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βλέπει τις δαπάνες γήρανσης να φτάνουν το ένα τέταρτο του προϊόντος ως το 2070, και πολύ υψηλότερα αν ξεφύγει το κόστος υγείας.

Η συνήθεια από κάτω είναι απλή. Οι πολιτικοί δωροδοκούν τους γέρους, γιατί είναι πολλοί και ψηφίζουν. Οι δαπάνες για τους άνω των 65 ανέβηκαν κατά δυόμισι μονάδες στη Βρετανία από το 2000 και σχεδόν τρεις στη Γαλλία. Συμφέρει πλέον να είσαι συνταξιούχος παρά εργαζόμενος. Όταν ο Μακρόν θέλησε να ανεβάσει τα όρια ηλικίας, ακούστηκε ξανά το «στα όπλα πολίτες», και έπεσαν δύο κυβερνήσεις.

Και η Αμερική τα ίδια. Το ένα τρίτο της επιδείνωσης του ελλείμματος από το 2007 οφείλεται στη γήρανση. Ο πλούτος αυξήθηκε 37% για τους άνω των 75 και έπεσε 23% για τους κάτω των 35. Οι υπερήλικες είναι η πλουσιότερη ομάδα, και ένας από αυτούς κάθεται στον Λευκό Οίκο. Ο κόσμος ανήκει στους μπούμερ. Οι νέοι απλώς τον νοικιάζουν.

Η τραγωδία είναι ότι η Ευρώπη δεν τολμά καν να πει τη φράση που θα την σώσει. Κανείς δεν λέει ότι πρέπει να μεταρρυθμίσουμε τα προνόμια των γερασμένων για να μη χρεοκοπήσουμε. Η Αριστερά προσφέρει σοσιαλισμό και κατηγορεί τον δισεκατομμυριούχο. Η Δεξιά προσφέρει εθνικοσοσιαλισμό και κατηγορεί τον μετανάστη. Στα άκρα συναντιούνται, και πάντα φταίει το Ισραήλ. Τίποτα από αυτά δεν αγγίζει το πρόβλημα.

Έτσι τίποτα δεν θα αλλάξει. Δεν υπάρχει Ευρωπαίος Μιλέι να περικόψει το κράτος για να ελευθερώσει τους νέους. Το ευρώ θα αδυνατίσει, ο πληθωρισμός θα γυρίσει, τα επιτόκια θα ανέβουν. Η άμυνα θα πεινάσει ενώ τα ρωσικά drones πλησιάζουν, εν μέρει επειδή τόσα αμυντικά χρήματα πηγαίνουν στις συντάξεις αποστράτων. Οι νέοι θα κάψουν κι άλλα, κι αν όχι τα σχολεία τους, τότε ξενοδοχεία προσφύγων και συναγωγές, καθώς όλο και περισσότεροι στρέφονται στην ακροδεξιά.

Ο Χάγιεκ κάποτε προέβλεψε ότι μια γενιά που ζει εξαναγκάζοντας τους νέους θα καταλήξει στην εγκατάλειψη. Έκανε λάθος. Στην Ευρώπη οι γέροι κέρδισαν ολοκληρωτικά τον πόλεμο των γενεών. Αυτό που βλέπουμε στους δρόμους δεν είναι επανάσταση. Είναι το τελευταίο τίναγμα ενός ονείρου.

Επίκουρος Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο με εξειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο και Φιλοσοφία Δικαίου

Το χρέος ως καθρέφτης της αμερικανικής παρακμής

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΒΑΣ

Οι ΗΠΑ παραμένουν η πρώτη οικονομική δύναμη, αλλά η δημοσιονομική πίεση, οι γεωπολιτικές συγκρούσεις και η αμφισβήτηση των ομολόγων αποκαλύπτουν τα όρια της κυριαρχίας τους.

Πόλεμοι, πληθωρισμός, δημοσιονομικά ελλείμματα και γεωπολιτικές αναταραχές αναδιαμορφώνουν το διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Στο επίκεντρο βρίσκεται το παγκόσμιο χρέος, το οποίο από εργαλείο ανάπτυξης, καινοτομίας και ισχύος μεταμορφώνεται ολοένα περισσότερο σε πηγή αστάθειας. Για τις Ηνωμένες Πολιτείες, το διακύβευμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό: παραμένουν η πρώτη οικονομική και στρατιωτική δύναμη του κόσμου, αλλά η ικανότητά τους να επιβάλλουν τους όρους του διεθνούς συστήματος δεν είναι πλέον απεριόριστη.

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Διεθνών Χρηματοοικονομικών (IIF), το παγκόσμιο χρέος ξεπέρασε τα 350 τριο. δολάρια στις αρχές του 2026, έναντι περίπου 130 τριο. το 2005. Από περίπου 240% του παγκόσμιου ΑΕΠ τότε, ανέρχεται σήμερα στο 305%. Η αύξηση αυτή δεν είναι απλώς ποσοτική: αντανακλά μια βαθιά μεταβολή στη σύνθεση και στη λειτουργία του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Η πρώτη μεγάλη φάση συνδέθηκε με την κρίση του 2008-2009 και την ευρωπαϊκή κρίση χρέους, όταν κυριάρχησε η υπερχρέωση νοικοκυριών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Ακολούθησε η περίοδος των σχεδόν μηδενικών επιτοκίων, η οποία επέτρεψε στις κυβερνήσεις των ανεπτυγμένων οικονομιών και στις επιχειρήσεις των αναδυόμενων αγορών, ιδιαίτερα της Κίνας, να αυξήσουν τον δανεισμό τους.

Το δεύτερο κύμα ήρθε με την πανδημία. Μόνο το 2020, το παγκόσμιο χρέος αυξήθηκε κατά περίπου 35 τριο. δολάρια, καθώς κυβερνήσεις και επιχειρήσεις προσπάθησαν να αποτρέψουν μια βαθύτερη οικονομική κατάρρευση.

Η σημερινή φάση έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά. Οι αυξημένες αμυντικές δαπάνες, η ενεργειακή ασφάλεια, η τεχνητή νοημοσύνη και η αναδιάρθρωση των εφοδιαστικών αλυσίδων δημιουργούν νέες, μακροχρόνιες ανάγκες χρηματοδότησης. Το χρέος δεν αυξάνεται πλέον μόνο για να αντιμετωπιστούν κρίσεις, αλλά και για να χρηματοδοτηθεί ο ανταγωνισμός των μεγάλων δυνάμεων.

Η εποχή κατά την οποία οι ανοικτές αγορές και η παγκοσμιοποίηση θεωρούνταν η κυρίαρχη κατεύθυνση της διεθνούς οικονομίας υποχωρεί. Οι εθνικές προτεραιότητες, η βιομηχανική πολιτική, η άμυνα και η στρατηγική αυτονομία αποκτούν μεγαλύτερη βαρύτητα.

Για την Ουάσιγκτον, η μεταβολή αυτή είναι διττή. Από τη μία πλευρά, η αμερικανική οικονομία εξακολουθεί να διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα: το δολάριο παραμένει κεντρικό νόμισμα του διεθνούς συστήματος, ενώ οι αμερικανικές κεφαλαιαγορές και η τεχνολογική καινοτομία εξακολουθούν να προσελκύουν διεθνή κεφάλαια. Από την άλλη, η αυξανόμενη δημοσιονομική επιβάρυνση περιορίζει σταδιακά την ελευθερία κινήσεων της κυβέρνησης.

Οι γεωπολιτικές συγκρούσεις και οι διαταραχές στην ενεργειακή προσφορά μπορούν να αναζωπυρώσουν τον πληθωρισμό, αυξάνοντας το κόστος παραγωγής και μεταφοράς. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, η Federal Reserve δυσκολεύεται να μειώσει τα επιτόκια χωρίς να διακινδυνεύσει νέες πληθωριστικές πιέσεις.

Ταυτόχρονα, η αγορά κρατικών ομολόγων στέλνει το δικό της μήνυμα. Οι επενδυτές απαιτούν αποδόσεις που να αντισταθμίζουν καλύτερα τον πληθωρισμό, τον δημοσιονομικό κίνδυνο και την αβεβαιότητα. Όσο αυξάνεται το κόστος δανεισμού, τόσο μεγαλύτερο μέρος των δημόσιων πόρων κατευθύνεται στην εξυπηρέτηση του χρέους και όχι σε παραγωγικές επενδύσεις.

Το πρόβλημα είναι ότι οι ΗΠΑ χρειάζονται σταθερή ζήτηση για τα ομόλογά τους, προκειμένου να χρηματοδοτούν τα ελλείμματά τους με διαχειρίσιμο κόστος. Η διαφοροποίηση των διεθνών επενδυτών προς άλλες αγορές, ακόμη και αν δεν συνιστά άμεση εγκατάλειψη των αμερικανικών τίτλων, αποτελεί προειδοποιητική ένδειξη.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις που παρατίθενται στην οικονομική ανάλυση, τα αμερικανικά δημοσιονομικά ελλείμματα κινούνται κοντά στο 6% του ΑΕΠ. Παράλληλα, η συζήτηση για νέες παροχές και φορολογικές ελαφρύνσεις εντείνει το ερώτημα κατά πόσον η δημοσιονομική πολιτική είναι συμβατή με τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα.

Ο Υπουργός Οικονομικών Σκοτ Μπέσεντ υπερασπίζεται τις παρεμβάσεις της Ουάσιγκτον ως αναγκαία μέσα προστασίας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και των αμερικανικών συμφερόντων. Η χρηματοδοτική διευκόλυνση ύψους 20 δισ. δολαρίων προς την Αργεντινή, καθώς και οι κινήσεις για τη σταθεροποίηση του ιαπωνικού γεν, αναδεικνύουν τη σύνδεση οικονομικής, πολιτικής και γεωπολιτικής στρατηγικής.

Ωστόσο, όταν η Ουάσιγκτον χρησιμοποιεί τη χρηματοπιστωτική της επιρροή για να επηρεάσει άλλες χώρες, αναλαμβάνει και κινδύνους. Η υπερβολική πολιτικοποίηση των αγορών μπορεί να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη από την οποία εξαρτάται η ίδια η αμερικανική κυριαρχία.

Η προειδοποίηση είναι σαφής: η αμερικανική παρακμή δεν είναι συνώνυμη με την κατάρρευση, ούτε σημαίνει ότι κάποια άλλη δύναμη έχει ήδη πάρει τη θέση των ΗΠΑ. Είναι μια σταδιακή σχετική αποδυνάμωση, καθώς το κόστος διατήρησης της πρωτοκαθεδρίας αυξάνεται και οι ανταγωνιστές αποκτούν μεγαλύτερο περιθώριο δράσης.

Το χρέος, από μοχλός ισχύος, μπορεί έτσι να μετατραπεί σε περιορισμό της. Και αυτή είναι ίσως η σημαντικότερη προειδοποίηση για μια υπερδύναμη που εξακολουθεί να ηγείται, αλλά δεν μπορεί πλέον να θεωρεί δεδομένο ότι οι αγορές και ο υπόλοιπος κόσμος θα ακολουθούν πάντοτε τις επιλογές της.

**** Αναλυτής Γεωπολιτικής***

Απελευθέρωση ή επανένωση: Ένας όρος-παγίδα

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π. ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η απαρχή του πεντηκοστού τρίτου έτους της τουρκικής εισβολής επιβάλλει κάτι πολύ περισσότερο από ετήσιες επετειακές αναδρομές και τυπικές διπλωματικές διακηρύξεις στο Βήμα του ΟΗΕ. Αποτελεί την ύστατη ώρα μιας ειλικρινούς, σκληρής αυτοκριτικής και μιας ριζικής αναθεώρησης της βάσης και του προγραμματισμού πάνω στα οποία κινείται διαχρονικά η Κυπριακή Δημοκρατία.

Έχουμε εγκλωβιστεί σε μια ψευδεπίγραφη διπλωματική διαδικασία, αποδεχόμενοι έναν όρο-παγίδα: την «επανένωση». Όταν μιλάμε αδιάκοπα για «επανένωση», απαλλάσσουμε αυτόματα την Τουρκία από τις βαρύτατες ευθύνες της και θολώνουμε τη φύση του προβλήματος.

Το Κυπριακό δεν είναι, ούτε ποτέ υπήρξε, μια απλή «δικοινοτική διαφορά». Είναι πρωτίστως και αποκλειστικά ένα από δεκαετίες προγραμματισμένο έγκλημα παράνομης εισβολής, στρατιωτικής κατοχής, βίαιου εκτοπισμού, συστηματικού εποικισμού, δημογραφικής αλλοίωσης, σφετερισμού περιουσιών και όλων των εγκλημάτων που η Τουρκία διέπραξε εις βάρος όλων των Κυπρίων.

Η Τουρκία ποτέ δεν σκόπευε για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση. Η στάση της δεν είναι τυχαία· αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι μιας ευρύτερης, διαχρονικής και αδηφάγου επεκτατικής στρατηγικής. Η Άγκυρα δεν αποβλέπει απλώς στον έλεγχο των κατεχόμενων εδαφών. Τελικός στόχος είναι η στρατηγική υποταγή ολόκληρης της Κύπρου, εγκλωβίζοντας το νησί στο ευρύτερο γεωπολιτικό της δόγμα, που απλώνεται από τη Θράκη και το Αιγαίο μέχρι την Ανατολική Μεσόγειο.

Μια λύση που στοχεύει στη νομιμοποίηση της κατοχής, θεσμοθετεί τη διαίρεση και προδιαγράφει την τουρκοποίηση, χαρίζοντας πλήρη ασυλία στην Τουρκία του Αττίλα

Κωλυσιεργεί, αλλάζει προσωπεία, υποδύεται τον δήθεν διαλλακτικό, υπέρμαχο του Διεθνούς Δικαίου και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προτείνει «δύο κράτη», γνωρίζοντας πολύ καλά ότι μια τέτοια αξίωση θα απορριφθεί από εμάς. Ακριβώς επειδή επιδιώκει να μας οδηγήσει σε αδιέξοδο. Αλλά και η εμμονή μας στη λύση της ΔΔΟ μάς οδηγεί μαθηματικά στη διάλυση της ΚΔ και στην τελική εξάρτηση ολόκληρης της Κύπρου. Η τουρκία δεν επιδιώκει να καταλάβει ολόκληρο το νησί διά της βίας, γιατί θα εκτεθεί διεθνώς. Χρησιμοποιεί τη σταδιακή αλλοίωση και τον χρόνο που τρέχει υπέρ της.

Το σοβαρότερο διπλωματικό μας λάθος: Η αδυναμία μας να εκμεταλλευτούμε πλήρως και αμείλικτα την κραυγαλέα παρανομία της ίδιας της εισβολής. Η Τουρκία εισέβαλε επικαλούμενη τη Συνθήκη Εγγυήσεως του 1960. Η δράση της υπήρξε απόλυτα παράνομη και καταδικαστέα. Ο ρόλος των εγγυητριών δυνάμεων ήταν αποκλειστικά και μόνο η επαναφορά της συνταγματικής τάξης και η υποστήριξη της νομιμότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η στρατιωτική κατάκτηση εδαφών και ο διαμελισμός του νησιού απαγορεύονταν ρητώς από το Σύνταγμα του 1960 και τη Συνθήκη Εγγυήσεως (Άρθρο ΙΙ). Ο βίαιος εκτοπισμός του 33% του γηγενούς πληθυσμού και η εισαγωγή εκατοντάδων χιλιάδων εποίκων από την Ανατολία για την αλλοίωση της δημογραφικής ισορροπίας συνιστούν αποτρόπαια διεθνή εγκλήματα, που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ή βάση διαπραγμάτευσης, πόσω μάλλον νομιμοποίησης.

Αυτές οι τεράστιες νομικές και πολιτικές παρανομίες αφέθηκαν ανεκμετάλλευτες. Η έλλειψη συνεπούς και δυναμικής διεθνούς προβολής αυτών των εγκλημάτων, σε συνδυασμό με την ανεκτικότητα και την παθητικότητά μας, επιτρέπει στον κατακτητή να διαμορφώνει ανενόχλητος λανθασμένες εντυπώσεις στη διεθνή κοινότητα. Εντυπώσεις, τις οποίες η σιωπή μας επιβεβαιώνει.

Ακόμη χειρότερα, τα αδιάκοπα ΜΟΕ λειτουργούν ως έμμεση αποδοχή ευθύνης. Δίνουν την πλασματική εντύπωση ότι προσπαθούμε να θεραπεύσουμε αδικίες, που δήθεν εμείς δημιουργήσαμε. Ενώ ισχύει ακριβώς το αντίθετο. Είναι πρωτοφανές και απαράδεκτο να ανεχόμαστε ταξί και λεωφορεία από τα κατεχόμενα να μπαινοβγαίνουν και να διακινούν τουρίστες από τα αεροδρόμιά μας, δημιουργώντας την πλαστή εντύπωση ότι η «βόρεια Κύπρος» είναι απλώς ένα ακόμη τουριστικό αξιοθέατο της Κυπριακής Δημοκρατίας και όχι έδαφος υπό βάρβαρη κατοχή.

Αντί να απαιτήσουμε την άμεση εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου με επίκεντρο την απομάκρυνση του εισβολέα και τον τερματισμό του εγκλήματος του εποικισμού με βάση το Διεθνές Δίκαιο, αφεθήκαμε να συζητούμε επί δεκαετίες τις λεπτομέρειες μιας δήθεν «συνύπαρξης» στα ερείπια. Ανεχτήκαμε για χρόνια το αίσχος του σφετερισμού και της εμπορίας των περιουσιών και των πάτριων εδαφών μας από το κατοχικό καθεστώς, το οποίο θησαυρίζει πάνω στους κόπους και τους ιδρώτες των ξεριζωμένων συμπαιριωτών μας.

Όταν συζητούμε χωρίς να βάζουμε στο τραπέζι αυτά τα αδιαμφισβήτητα γεγονότα, αυτοπαγιδευόμαστε σε μια εντελώς λανθασμένη βάση. Ο αγώνας δεν είναι για μιαν ασαφή και αμφιλεγόμενη «επανένωση» υπό το σχήμα της ΔΔΟ. Μια λύση που στοχεύει στη νομιμοποίηση της κατοχής, θεσμοθετεί τη διαίρεση και προδιαγράφει την τουρκοποίηση, χαρίζοντας πλήρη ασυλία στην Τουρκία του ΑΤΤΙΛΑ.

Ο αγώνας είναι για την ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ: την αδιαπραγμάτευτα δίκαιη απαίτηση για αποχώρηση του τελευταίου κατοχικού στρατιώτη, την κατάργηση των αναχρονιστικών εγγυήσεων, την απομάκρυνση των εποίκων, την επιστροφή όλων των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες, την αξίωση πλήρους αποζημίωσης από την Τουρκία για την τεράστια καταστροφή που επέφερε η εισβολή, ο εγκληματικός εποικισμός και η βίαιη δημογραφική αλλοίωση, και την αποκατάσταση της πλήρους, αδιαίρετης κυριαρχίας και νομιμότητας σε ολόκληρη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μέχρι όμως να τολμήσουμε να μιλήσουμε γι' αυτήν την πραγματικότητα, έστω και με 52 χρόνια καθυστέρηση, θα παραμένουμε δέσμιοι μιας πολιτικής που οδηγεί νομοτελειακά στην υλοποίηση του απώτερου στόχου της Τουρκίας: Τη συνεχιζόμενη κατοχή και οριστική τουρκοποίηση της πατρίδας μας.

***Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης**

Ο μύθος των «Χαμένων Ευκαιριών»

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

Άρχισε πάλι να αναβιώνει στον δημόσιο διάλογο ο ισχυρισμός περί «Χαμένων Ευκαιριών», ιδιαίτερα μετά την τραγωδία του 1974. Προβάλλεται η αίολη άποψη ότι κατά καιρούς υποβλήθηκαν σχέδια λύσης του Κυπριακού, τα οποία αποτύχαμε να διαχειριστούμε σωστά και/ή αποτύχαμε να διαπραγματευτούμε και/ή τα απορρίψαμε αδικαιολόγητα.

Έχει οποιαδήποτε βάση αυτός ο ισχυρισμός;

Υπήρξαν πράγματι «ευκαιρίες» για λύση δημοκρατική, λειτουργική και βιώσιμη, οι οποίες δεν αξιοποιήθηκαν από ελληνικής κυπριακής πλευράς;

Μετά την τραγωδία του 1974, η πλέον καθοριστική εξέλιξη για τη μετέπειτα πορεία των προσπαθειών για λύση του κυπριακού προβλήματος υπήρξε η συνομολόγηση των συμφωνιών υψηλού επιπέδου Μακαρίου - Ντενκτάς και Κυπριανού - Ντενκτάς του 1977, και του 1979. Με αυτές τις συμφωνίες γινόταν δεκτή από την ελληνική κυπριακή πλευρά η ομοσπονδιακή μορφή λύσης του Κυπριακού - μια τεράστια υποχώρηση της ε/κ πλευράς - με ισχυρή αναφορά στις «ελευθερίες διακίνησης, εγκατάστασης και στο δικαίωμα ιδιοκτησίας» (συμφωνία Μακαρίου - Ντενκτάς 1977) και «σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών όλων των πολιτών σε ολόκληρη την Κυπριακή Δημοκρατία» (Συμφωνία Κυπριανού - Ντενκτάς 1979).

Σχέδια επίλυσης του Κυπριακού στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του ΟΗΕ, που ωστόσο δεν τελεσφόρησαν, αφού δεν οδήγησαν σε συμφωνία, ήταν οι «Ιδέες Γκάλι» το 1992, που ποτέ δεν έγιναν αποδεκτές από τουρκικής πλευράς και το «πλαίσιο Γκουτέρες» το 2017, το οποίο επίσης δεν οδήγησε σε συμφωνία, λόγω άρνησης της Τουρκίας να αποδεχθεί την κατάργηση των εγγυήσεων, του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος και τη συνολική αποχώρηση των στρατευμάτων της από την Κύπρο.

Βέβαια, υπήρξε και το αποκαλούμενο «αμερικανοβρετανοκαναδικό σχέδιο λύσης» το οποίο υποβλήθηκε το 1978, μετά την άνοδο Τζίμι Κάρτερ στην προεδρία των ΗΠΑ το 1977. Το Σχέδιο κοινοποιήθηκε στον τότε Γ.Γ. του ΟΗΕ Κουρτ Βάλντχαϊμ και στους Νίκο Ρολάνδη, Υπουργό Εξωτερικών της Κύπρου και Ραούφ Ντενκτάς, στις 10 Νοεμβρίου του 1978, στη Νέα Υόρκη. Παρά τις πολλές συζητήσεις που υπήρξαν για την απόρριψη του σχεδίου από την πλειοψηφία της κυπριακής τότε πολιτικής ηγεσίας, εν τούτοις δεν υπάρχει τεκμηριωμένη μαρτυρία ότι αυτό το σχέδιο έγινε δεκτό από την τουρκική πλευρά, προκειμένου να συζητηθεί επίσημα με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας.

Υπήρξαν πράγματι «ευκαιρίες» για λύση δημοκρατική, λειτουργική και βιώσιμη, οι οποίες δεν αξιοποιήθηκαν από ελληνικής κυπριακής πλευράς;

Αξιοσημείωτες είναι και οι προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού μετά την επίσκεψη του Αμερικανού απεσταλμένου στην Κύπρο, Κλαρκ Κλίφορντ, το 1977 και την αποδοχή από τον Πρόεδρο Μακάριο της υποβολής «προτάσεων επί χάρτου» για το εδαφικό. Η προσπάθεια κατέρρευσε σε συνομιλίες στη Βιέννη, όταν η τουρκική πλευρά αρνήθηκε να υποβάλει αντίστοιχη πρόταση ή αντιπρόταση, αντίθετα από τις διαβεβαιώσεις Κλίφορντ προς τον Μακάριο.

Τέλος, το μοναδικό ολοκληρωμένο σχέδιο επίλυσης του Κυπριακού αποτέλεσε το Σχέδιο Ανάν για ένα πολύπλοκο «συνεταιρισμό δύο συνιστώντων κρατιδίων». Το Σχέδιο Ανάν απορρίφθηκε από τη συντριπτική πλειοψηφία του Κυπριακού Ελληνισμού σε ταυτόχρονα δημοψηφίσματα της ελληνικής και της τουρκικής κοινότητας τον Απρίλιο του 2004. Οι Τουρκοκύπριοι απάντησαν θετικά υπέρ της αποδοχής του σχεδίου.

Με αυτό το σχέδιο, οι προσδοκίες και τα αιτήματα της ελληνικής κυπριακής πλευράς δεν ικανοποιήθηκαν και οι ανησυχίες του Κυπριακού Ελληνισμού δεν αντιμετωπίστηκαν. Κορυφαία θέματα όπως οι μόνιμες αποκλίσεις από το κοινοτικό κεκτημένο, όπως ο περιορισμός της ελευθερίας εγκατάστασης, η εσαεί παραμονή τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο, η επέκταση των εγγυητικών δικαιωμάτων της Τουρκίας στη διατήρηση της εδαφικής ακεραιότητας και της συνταγματικής τάξης των κρατιδίων και η ουσιαστική παραμονή του συνόλου των παρανόμως εισαχθέντων στην Κύπρο εποίκων.

Ακόμα η αβεβαιότητα επιστροφής των εδαφών υπό ε/κ Διοίκηση, αφού τα Ηνωμένα Έθνη δεν ανέλαβαν πλήρη ευθύνη και εγγύηση για κάτι τέτοιο.

Με την για πέντε χρόνια νεφελώδη συμπροεδρία. Με την κατάργηση του περιορισμού 5% σε ό,τι αφορά τη συνεχή ροή Τούρκων από την Τουρκία. Με τη μόνιμη παρέκκλιση σε ό,τι αφορά το δικαίωμα εγκατάστασης. Με τις πολυδαίδαλες και πολύπλοκες ρυθμίσεις στα θέματα αποζημιώσεων και στην οικονομία.

Ο Κυπριακός Ελληνισμός προσβλέπει σταθερά και επιθυμεί διακαώς την επίτευξη λύσης, η οποία θα τερματίζει την κατοχή, θα προβλέπει την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων, την κατάργηση των αναχρονιστικών εγγυήσεων και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης. Μια λύση που θα διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες με εφαρμογή των αρχών του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Ασφαλώς μια λύση που δεν θα είναι ετεροβαρής, με αβεβαιότητες, «εποικοδομητικές ασάφειες», εκκρεμότητες και κινδύνους. Λύση δημοκρατική, λειτουργική και βιώσιμη. Που να διασφαλίζει την αρμονική συμβίωση Ε/κ και Τ/κ σε ένα ομοσπονδιακό μεν, αλλά κοινό και ενωμένο κράτος με μια διεθνή νομική προσωπικότητα, μία κυριαρχία και μία ιθαγένεια.

***Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων**

ΠΑΠΟΥΤΣΙ (ΣΤΑΘΕΡΑ) ΑΠΟ... ΑΛΛΟ ΤΟΠΟ

Οι Κύπριοι ποδοσφαιριστές συνεχίζουν να έχουν χαμηλά ποσοστά συμμετοχής στο πρωτάθλημα

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Εφτά αγωνιστικές είναι πάντα ένα καλό δείγμα. Απ' όλες τις απόψεις. Για να δημιουργήσεις άποψη για το επίπεδο των ομάδων, την απόδοση ποδοσφαιριστών, τις στατιστικές. Με τη συμμετοχή των ντόπιων παικτών να είναι πάντοτε ένα σημείο αναφοράς. Επένδυση στον Κύπριο ποδοσφαιριστή είναι επένδυση στο ποδόσφαιρό μας. Φυσικά θα πρέπει να σημειώσουμε την έξοδο γηγενών παικτών και τη μετακόμισή τους στο εξωτερικό, αλλά εδώ θα πρέπει σταδιακά το σύστημα να δημιουργεί και αντικατάσταση. Όπως και να 'ναι, ας δούμε πού κυμαίνεται η παρουσία των Κυπρίων παικτών στο πρωτάθλημα, μέχρι και τη συμπλήρωση της 7ης αγωνιστικής. Σημειώνουμε πως δεν μετρούμε τους κυπροποιημένους παίκτες, αυτούς δηλαδή που μετά από πολύχρονη παρουσία στα γήπεδά μας και μετά από εισήγηση της ΚΟΠ και των εκάστοτε ομοσπονδιακών τεχνικών, έλαβαν την υπηκοότητα. Όπως ο Φαμπιάνο και ο Κορέια. Αντίθετα ο σκωτσέζικης καταγωγής Ρέινολντς μεγάλωσε στην Κύπρο (ήρθε 9 ετών) και μπαίνει στην καταμέτρηση.

Χωρίς να μπούμε ολοκληρωτικά στα νούμερα. Δηλαδή πόσο είναι το ακριβές ποσοστό συμμετοχής και χρόνου. Γιατί η ΚΟΠ μετρά από τη μια 90λεπτα και δεν προσθέτει τις καθυστερήσεις. Από την άλλη, υπάρχουν αρκετά παιδιά που μπορεί (ήδη συμβαίνει) να παίρνουν λεπτά που μειριούνται στα δάκτυλα των δύο χεριών. Έτσι κι αλλιώς, αν δει κάποιος τις ετήσιες λίστες του CIES Football Observatory, το κυπριακό πρωτάθλημα είναι, δυστυχώς, ο «Βασιλιάς» της Ευρώπης στη συμμετοχή αλλοδαπών, αφού παίρνουν το 78% του αγωνιστικού χρόνου και αφήνουν το 22% για τους ντόπιους.

Είναι χαρακτηριστικό και μάλλον λογικό ότι οι «μικρές» και «μικρομεσαίες» ομάδες χρησιμοποιούν περισσότερο τον Κύπριο παίκτη. Και σε αριθμό και σε χρόνο. Ας αρχίσουμε από τα πάνω, όμως. Λοιπόν, ΑΕΚ, Ομόνοια, ΑΕΛ και Απόλλωνας χρησιμοποίησαν από έξι ποδοσφαιριστές. Αλλά, η Ομόνοια δεν διαθέτει πλέον τους δύο που αποχώρησαν μετά την έναρξη του πρωταθλήματος (Παναγιώτου, Κούσουλος), ενώ ο 6ος είναι ο Βίκτωρος, που ήδη έγραψε χρόνο και με τη Νέα Σαλαμίνα. Από την άλλη η ΑΕΚ δείχνει πρόοδο σε σχέση με άλλες χρονιές, αλλά ουσιαστικά μόνο ο Πηλέας έχει γεμάτη χρονιά. Η συμμετοχή του Φιλιππίδη για ένα λεπτό φέρνει τον ΑΠΟΕΛ στην 1η θέση από τους επίδοξους πρωταγωνιστές, έχοντας 7 παίκτες. Το κυρίως θέμα όμως αφορά δύο ομάδες που δίνουν πολλά χρήματα στα τμήματα υποδομής, αλλά στην 1η ομάδα... κεσάτια. Η Πάφος καταγράφει συμμετοχές 4 Κυπρίων, αλλά οι τρεις έπαιξαν για 3 λεπτά. Ο Άρης χρησιμοποίησε μόνο τον Χαραλάμπους. Η Ανόρθωση δεν έχει πρωταγωνιστικές φιλοδοξίες για φέτος και το εμπάργκο μετεγγραφών την ωθεί να δίνει χρόνο σε Κυπρίους - ώς τώρα πήραν συμμετοχή 8 παίκτες. Όσοι στην Ομόνοια Αραδίππου και στην Κρασάβα. Η Ομόνοια 29Μ και η Νέα Σαλαμίνα είναι στους εννέα, η Καρμιώτισσα έχει δέκα. Από τα κάτω διαζώματα της βαθμολογίας, ο Ολυμπιακός είναι μόλις στους 7. Σημασία έχει όμως και το πόσο παίζουν οι παίκτες. Ο πίνακας είναι ενδεικτικός για τον αριθμό των ντόπιων.

ΟΜΑΔΑ	ΚΥΠΡΙΟΙ	ΑΓΩΝΕΣ	11ΑΔΑ
ΑΕΚ	6	12	7
Απόλλων	6	24	19
ΑΕΛ	6	26	17
ΟΜΟΝΟΙΑ	6	18	10
Πάφος FC	4	8	5
Άρης	1	4	4
ΑΠΟΕΛ	7	27	13
Ομόνοια 29Μ	9	43	22
Ανόρθωση	8	33	21
Ολυμπιακός	7	37	20
Ομόνοια Αραδ.	8	30	20
Νέα Σαλαμίνα	9	37	28
Καρμιώτισσα	10	37	25

Όμως, ας δούμε κάτι σημαντικό. Σε 7 αγωνιστικές και σε 49 αγώνες οι συμμετοχές 11άδας είναι συνολικά 1.078. Οι Κύπριοι είχαν συνολικά 211, δηλαδή ποσοστό που μόλις ξεπερνά το 20%.

> **Η Κύπρος είναι, δυστυχώς, πρώτη στην ευρωπαϊκή λίστα σε συμμετοχές αλλοδαπών ποδοσφαιριστών και ουραγός στις συμμετοχές γηγενών**

Στο 50+1%

Έχει ενδιαφέρον να δούμε πόσοι και ποιοι παίκτες λαμβάνουν χρόνο πέραν τουλάχιστον του 50%. Δηλαδή να έχουν αγωνιστεί πάνω από 315 λεπτά, αν υπολογίσουμε ότι ο μάξιμουμ χρόνος συμμετοχής ώς τώρα είναι 630 λεπτά (7 αγώνες επί 90). Ας του δούμε ανά ομάδα

ΑΕΚ (1): Πηλέας

Απόλλων (2): Κονομής, Μαλεκκίδης

ΑΕΛ (3): Αντωνίου, Παπαγεωργίου, Νεοφύτου

Ομόνοια (1): Π. Ανδρέου

Πάφος (1): Ν. Ιωάννου

Άρης (1): Χ. Χαραλάμπους

ΑΠΟΕΛ (2): Λαΐφης, Αγγελόπουλος

Ομόνοια 29Μ (3): Φιάκας, Πατίχης, Αριστοτέλους

Ανόρθωση: Χρυσοστόμου, Κ. Αρτυματάς, Σεργίου

Ολυμπιακός (3): Πεχλιβάνης, Φρανιζής, Βρίκκης

Ομόνοια Αραδίππου (2): Πονικός, Κουμουρής

Νέα Σαλαμίνα (3): Π. Αρτυματάς, Γ. Χριστοδούλου, Γερολέμου

Κράσαβα ΕΝΥ (2): Παπαφώτης, Ν. Χριστοδούλου

Καρμιώτισσα (3): Κοκκινόφτας, Ρέινολτς, Ψύχας

Με «7 στα 7»

Είναι λίγοι οι ποδοσφαιριστές που έχουν αγωνιστεί σε όλα τα παιχνίδια, ακόμη λιγότεροι αυτοί ξεκίνησαν στην 11άδα και στα εφτά. Στο μικρό αυτό κλαμπ των 7 συμμετοχών στην 11άδα είναι οι Κονομής (Απόλλων), Π. Ανδρέου (Ομόνοια), Πατίχης και Φιάκας της Ομόνοιας 29Μ, Χρυσοστόμου (Ανόρθωση), Ποντικός (Ομόνοια Αραδίππου), Ψίχας (Καρμιώτισσα). Συμμετοχές και στα 7 παιχνίδια έχουν άλλοι ποδοσφαιριστές. Ο Μαλεκκίδης του Απόλλωνα, ο Γεωργίου του ΑΠΟΕΛ, ο Κουμουρής της Ομόνοιας Αραδίππου, οι Πεχλιβάνης, Βρίκκης και Χρίστου του Ολυμπιακού, ο Σεργίου της Ανόρθωσης και ο Παπαφώτης της ΕΝΥ.

Λεωνίδας ο Νο1

Ο άσος του Απόλλωνα Λεωνίδας Κονομής συνεχίζει την εκπληκτική του άνοδο. Είναι πρώτος σε λεπτά συμμετοχής από τους γηγενείς στο πρωτάθλημα με 623 λεπτά, ακολουθεί ο Π. Ανδρέου με 607, στα 600 είναι ο Φιάκας. Την δεκάδα συμπληρώνουν οι Ποντικός (568), Μαλεκκίδης (549), Πατίχης (538), Χρυσοστόμου (534), Ψίχας (484), Π. Αρτυματάς (473), Πεχλιβάνης (469).

Το Φυσικό Μεταλλικό Νερό «Αγρός» ξεδιψά και φέτος τους δρομείς του Radisson Hotels Larnaka Marathon

Το Φυσικό Μεταλλικό Νερό «Αγρός» ανανεώνει τη σταθερή του συνεργασία με τον Radisson Hotels Larnaka Marathon, αναλαμβάνοντας και φέτος την κρίσιμη αποστολή της σωστής ενυδάτωσης των συμμετεχόντων. Η κορυφαία αθλητική διοργάνωση της Κύπρου ετοιμάζεται να φιλοξενήσει ξανά χιλιάδες δρομείς από κάθε γωνιά του πλανήτη, την Κυριακή, 15 Νοεμβρίου 2026, με αφετηρία τη μαγευτική παραλία των Φοινικούδων.

Ειδικότερα, όλα τα μπουκάλια νερού στους σταθμούς υπηρεσιών δρομέων παρέχονται με την ευγενή χορηγία του Φυσικού Μεταλλικού Νερού «Αγρός». Οι χιλιάδες αθλητές θα έχουν στη διάθεσή τους το αγαπημένο τους νερό σε όλα τα σημεία ανεφοδιασμού κατά μήκος των διαδρομών, καθώς και στις γραμμές εκκίνησης και τερματισμού, εξασφαλίζοντας την απαραίτητη δροσιά και τα πολύτιμα θρεπτικά συστατικά για τον αγώνα τους. Πρόκειται για ένα αυθεντικό κυπριακό νερό, πλούσιο σε ωφέλιμα μέταλλα και ιχνοστοιχεία, το οποίο αναβλύζει σε υψόμετρο 1.235 μέτρων και εμφιαλώνεται κατευθείαν στην πηγή του ομώνυμου γραφικού χωριού, διατηρώντας την καθαρότητά του ανέπαφη από ανθρώπινο χέρι. Μέσα από την πολυετή παρουσία του στην αγορά, το Φυσικό Μεταλλικό Νερό «Αγρός» έχει κατακτήσει την εμπιστοσύνη του κυπριακού κοινού, αποτελώντας μια premium, σύγχρονη και απολύτως αξιόπιστη επιλογή για ανθρώπους κάθε ηλικίας.

«Μαθαίνουμε Μαζί»: Μαθηματικά για γονείς παιδιών Γυμνασίου στο ΤΕΠΑΚ

Η πρώτη από τις τέσσερεις προγραμματισμένες συναντήσεις μελών του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) με τον συνεργαζόμενο καθηγητή του Πανεπιστημίου, Σώτο Βοσκαρίδη, με θέμα «Μαθηματικά για γονείς παιδιών Γυμνασίου», στο πλαίσιο του Προγράμματος «Μαθαίνουμε Μαζί», πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 8 Οκτωβρίου 2026. Σκοπός του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια του οικογενειακού Μαθηματικού Γραμματισμού μέσα από την απλή διδακτική των Μαθηματικών και την αυτοαξιολόγηση, με κεντρικό άξονα την Αγάπη ως παιδαγωγική δύναμη. Βασικός στόχος είναι να αναδειχθεί ο ενισχυτικός ρόλος της οικογένειας στη μαθησιακή πορεία των παιδιών στα Μαθηματικά κατά τη φοίτησή τους στο Γυμνάσιο. Αυτό επιδιώκεται με απλό, πρακτικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο, με σεβασμό στον ρόλο του σχολείου, στους εκπαιδευτικούς και στο έργο που επιτελούν. Στο πλαίσιο των συναντήσεων, οι γονείς έχουν την ευκαιρία να επαναλάβουν βασικές μαθηματικές έννοιες και ενότητες της ύλης του Γυμνασίου, μέσα από πρακτικές δραστηριότητες και την επίλυση ασκήσεων. Παράλληλα, ανταλλάσσουν απόψεις και συζητούν συχνά ερωτήματα που απασχολούν πολλούς γονείς, όπως: Πώς μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα οικογενειακό περιβάλλον στο οποίο το παιδί μας θα αισθάνεται ότι, όπου και όταν χρειάζεται, η μαθησιακή διαδικασία που πραγματοποιείται στο σχολείο μπορεί να υποστηρίζεται ομαλά και στο σπίτι; Πώς μπορούμε να στηρίξουμε πρακτικά το παιδί μας στα Μαθηματικά στο σπίτι, ενισχύοντας

το έργο του εκπαιδευτικού χωρίς να τον υποκαθιστούμε; Πώς μπορούμε να καλλιεργήσουμε μια θετικότερη σχέση με τα Μαθηματικά στους γονείς και κατ' επέκτασιν στα παιδιά; Πώς μπορούμε να αξιοποιούμε μαζί με το παιδί μας, με έξυπνο και υπεύθυνο τρόπο, την ψηφιακή τεχνολογία και την Τεχνητή Νοημοσύνη ως βοηθήματα στη μελέτη των Μαθηματικών; Το Πρόγραμμα «Μαθαίνουμε Μαζί» αποσκοπεί στην αρμονική συνεργασία μεταξύ οικογένειας, παιδιού και εκπαιδευτικού, καθώς και στη σύνδεση της επιστημονικής τεκμηρίωσης με την παιδαγωγική πράξη. Παράλληλα, επιδιώκει την οικοδόμηση ουσιαστικής μάθησης μέσα από σχέσεις εμπιστοσύνης, ενθάρρυνσης και σεβασμού προς το παιδί, δίνοντας έμφαση στην αξιοποίηση της ευφυΐας, της κατανόησης και της κριτικής σκέψης, αντί της στείρας αποστήθισης. Μέσα από το Πρόγραμμα, οι γονείς καλούνται να κατανοήσουν πώς μπορούν να υποστηρίζουν ουσιαστικά και αποτελεσματικά τα παιδιά τους στα Μαθηματικά, ενισχύοντας το έργο των εκπαιδευτικών και συμβάλλοντας θετικά στη μαθησιακή πορεία των παιδιών τους.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρέστη Παναγιώτης, Λεωφ. Στροβόλου 206, πλησίον Pepsi Cola, Στρόβολος, τηλ.: 22420058.

Καλλιτσιώνη Αναστασία, Λεωφ. Αγλαντζιάς 48, απέναντι από την ψαραγορά Το Λατσί και απέναντι από το METRO, Αγλαντζιά, τηλ.: 22331316.

Τοούλας Ανδρέας, Λεωφ. Κένεντι 22 Δ, τηλ.: 22460202, 22377349.

Κάρενου Άννα, Κώστα Μισιαούλη 8 Α, δρόμος Λαπάτσας, έναντι κρεοπωλείου Ξυψιτής, Τσέρι, τηλ.: 22316332.

Παπαηρακλέους Ιωάννα, Κυριάκου Μάτση 10, 100 μ. από τον Αστυνομικό Σταθμό Αγίου Δομετίου, δίπλα από το πρατήριο ESSO, Έγκωμη, τηλ.: 22355350.

Ραγκαβάς Ιωάννης, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ΄ 115, 100 μ. από το Β' Δημοτικό Σχολείο Λατσιών, απέναντι από το ανθοπωλείο Casa Di Fiori, Λατσιά, τηλ.: 22486488, 22492717.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Λουκά Μήνα, Μίλτωνος 93, Ζακάκι, δίπλα από το Photo Shine, από φώτα Πηλακούτα προς Ζακάκι, μεταξύ Reguardo Bakery και φούρνου Ζορπά, τηλ.: 25770090, 99000790.

Άσπρος Ανδρέας, Θεσσαλονίκης 72 Α, δρόμος σινεμά ΟΘΕΛΛΟΣ, πλησίον Λεωφ. Μακαρίου, τηλ.: 25339066, 25331831.

Γαβριήλ Θουκυδίδου Αλεξία, Αγίας Σοφίας, έναντι εκκλησίας Αποστόλου Ανδρέα Χαράκη, δρόμος κάθετος Νίκου Παττίχη, τηλ.: 25731411, 99348621, 97417411.

Καμανέτς Αναστασία, 28ης Οκτωβρίου 253 Α, δίπλα από Καθολική Αγίας Αικατερίνης, τηλ.: 25747426.

Σέμκινα Νεάρχου Αλίνα, Γρίβα Διγενή 93, δίπλα από οδοντιατρείο Κόκκινος, έναντι κρησφύγετου Γρίβα, τηλ.: 25432240.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Νικολάου Νάσια, Κασταλίας & Λαρίσσης 23-25, Εμπορικό Κέντρο Παυλήμπεη, δίπλα από φούρνο Ζορπά, Καμάρες, τηλ.: 24322811, 99082025.

Μαυρή Λουίζα, Στρατηγού Τιμάγια 9, Συντεχνιακό Φαρμακείο ΠΕΟ, πλησίον φούρνου Ζορπά, τηλ.: 24655312, 96720773.

Παπαγεωργίου Παναγιώτα, Σταδίου 114, κατ. 2&3, απέναντι από παλιό ΓΣΖ, τηλ.: 24631616, 99665928.

ΠΑΦΟΣ

Αγαθοκλέους Άντρη, Ελευθερίου Βενιζέλου 24, Μετοχικό Φαρμακείο ΣΕΚ, Επαρχιακά Γραφεία ΣΕΚ, δίπλα από Centrale Café, τηλ.: 26933820.

Ερωτοκρίτου Άννα, Βασιλέως Στασιοίκου, κατ. 3, Προδρόμι, τηλ.: 26652110, 97678977.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Χριστοδούλου Ανδρέας, 1ης Απριλίου 85, Παραλίμνι, τηλ.: 23821003, 23821685.

Κουτσού Παναγιώτα, Αρχ. Μακαρίου Γ› 10, Φρέναρος, τηλ.: 23823002, 97593002.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες, 25200194, MEDITERRANEAN HOSPITAL, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα. ΠΙ για παιδιά, 25801320, Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού*, Νίκαιας 1, 4131 Κάτω Πολεμίδια.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες, 24636343, ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα. ΠΙ για παιδιά, 24206132, 24800438, Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας*, Ηνωμένων Πολιτειών, 6301 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ ΛΗΤΩ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

***Σημείωση:** Το Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού και το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, εξυπηρετούν μόνο τις ημερομηνίες των ΥΕ, στις οποίες συμμετέχουν οι Παιδίατροι του ΟΚΥπΥ, για τις αντίστοιχες επαρχίες.

Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

«Ο γυρισμός που έμεινε στη μέση»

Η δημοσιογράφος Νάνσια Παλάλα σάς προσκαλεί στην παρουσίαση του νέου της βιβλίου με τίτλο «Ο γυρισμός που έμεινε στη μέση», την Τετάρτη, 4 Νοεμβρίου 2026 και ώρα 7.30 μ.μ., στην Αίθουσα Αρχείου ΡΙΚ (δίπλα από το Θεατράκι). Χαιρετισμό θα απευθύνουν: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, που θα αναγνώσει ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Κωνσταντίνος Λετυμπιώτης, ο τέως Πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου και ο Πρόεδρος της ΕΣΚ Γιώργος Φράγκου. Σύντομη παρέμβαση από τον Σκηνοθέτη-Συγγραφέα Άγι Παΐκο. Παρουσίαση από τον δημοσιογράφο Πάμπο Χαραλάμπους. Ανάγνωση αποσπασμάτων από τις ηθοποιούς Νιόβη Χαραλάμπους και Κατερίνα Σκουφάρη.

Φιλανθρωπικό τσάι

Το Ίδρυμα Υποτροφιών Ανδρέα Κ. Παπακώστα διοργανώνει τσάι την Κυριακή, 15 Νοεμβρίου 2026 και ώρα 3.30 μ.μ., μέχρι 6 μ.μ., στο ΡΟΓΙΑΛ ΧΩΛ στη Λευκωσία (κοντά στο ΟΧΙ). Κατά τη διάρκεια του τσαγιού θα διεξαχθεί παιγνίδι τόμπολας. Οι κάρτες για τις τόμπολες θα διατεθούν δωρεάν. Εισιτήριο εισόδου €15. Καλλιτεχνικό πρόγραμμα από τους Νικόλα και Τάκη Πισσία. Τα έσοδα θα διατεθούν για το ταμείο υποτροφιών του Ιδρύματος (Αρ. Άδειας 14/2026).

Καταστροφικές Ψευδολογίες

Από την ημέρα που ορκίστηκε Πρόεδρος, ο Νίκος Χριστοδουλίδης υπόσχεται στον Κυπριακό Ελληνισμό δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό. Πριν ακόμα εκλεγεί, υποσχόταν και δήλωνε ότι γνωρίζει πώς θα μεθοδεύσει την πορεία του για να φέρει αυτήν τη βιώσιμη και δίκαιη λύση. Είναι ο μόνος Πρόεδρος της Κύπρου που έλεγε όσα έλεγε; Όχι. Όλοι οι Πρόεδροι της Κύπρου έλεγαν στον Λαό ότι γνωρίζουν καλύτερα και είναι αξιότεροι (από τους άλλους!) να λύσουν το Κυπριακό. Οι υποσχέσεις τους ήταν περίπου οι ίδιες. Οι ΑΠΟΤΥΧΙΕΣ ήταν (όλων των Προέδρων της Κύπρου) εξίσου εκκωφαντικές...

Ο νυν Πρόεδρος γνωρίζει ότι εμπαίζει τον Λαό όταν λέγει ότι θα συνομιλήσει με την τουρκική πλευρά και θα το λύσει με βιώσιμη και δίκαιη λύση και θα «επανενώσει» την Κύπρο. Λέγει για χρόνια τώρα ότι επιδιώκει έναρξη των Συνομιλιών για να λύσει το Κυπριακό και να «ελευθερώσει», όπως ισχυρίζεται, την Κύπρο. Αν αρχίσουν κάποτε Συνομιλίες, πώς θα το λύσει ώστε να υπάρξει βιώσιμη και δίκαιη λύση; Θα το λύσει με υποχωρήσεις της Τουρκίας; Διότι σε άλλες υποχωρήσεις η ελληνική πλευρά δεν μπορεί να προβεί. Πώς θα υποχωρήσει η σημερινή πολύ ισχυρή Τουρκία στο Κυπριακό, όταν για 52 χρόνια ισχυροποιούμενη δεν υποχώρησε; Πώς, τώρα που θέλει και σχεδιάζει τον έλεγχο του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου και θέλει την Κύπρο ολόκληρη, θα υποχωρήσει;

Γιατί διαρκώς εμπαίζεται ο Λαός ότι θα υπάρξουν κάποια μέρα Συνομιλίες και ότι αυτές οι Συνομιλίες θα φέρουν την ποθούμενη λύση (ποια πράγματι είναι;) με υποχωρήσεις της Κατακτήτριας Τουρκίας; Η Άγκυρα διακηρύττει ότι θέλει όλη την Κύπρο. Τη μισή τώρα και όλη... αργότερα. Και το διακηρύττει όχι μόνο με τη φωνή του Νιχάτ Ερίμ, αλλά με την επιτελική, ηγετική, αυτοκρατορική και αποφασιστική φωνή του Ερντογάν και των δυναμικών συνεργατών του, υπουργών και πολιτικών.

Εδώ και 52 χρόνια οι Κυβερνώντες της Αθήνας και της Λευκωσίας δεν κοροϊδεύουν απλώς τους Έλληνες. Δεν εμπαίζουν απλώς τους Λαούς τους. Πολιτικά τούς εξαπατούν. Εξευτελίζουν και την Ιστορία και τη νοημοσύνη τους. Για 52 χρόνια τούς μιλούν για λύση ομοσπονδιακή και δίκαιη και βιώσιμη που ετοιμάζεται. Λύση, τους λέγουν, που θα έλθει, που θα συζητηθεί, που θα επιτευχθεί... Με τον Τούρκο να επαναλαμβάνει ότι θέλει όλη την Κύπρο... Θέλει τον καθαρό έλεγχο όλης της Ανατολικής Μεσογείου. Ο εμπαιγμός είναι πλέον εξαπάτηση. Είναι πλέον ασύγγνωστη υποκρισία.

Οι Λαοί, όμως, δεν σώζονται με την πολιτική υποκρισία και τη μικροπολιτική ασυδοσία των ηγετών τους. Οι Λαοί χάνονται. Καταστρέφονται με την εξουσιομανία, την υποκρισία και την τελική αδεξιότητα και αναξιότητα και αυτοθαυμασμό των ηγετών τους. Οι Λαοί χάνονται γιατί είτε απερίσκεπτα συντάσσονται είτε βολικά συμφωνούν είτε οκνηρά αδιαφορούν και δεν αντιδρούν στις καταστροφικές ηγετικές ψευδολογίες και υποκρισίες. Οι Λαοί σώζονται με αποτελεσματική ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗ άμυνα. Με ΔΥΝΑΤΗ και Σχεδιασμένη αντίσταση...

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός και ο Κύπριος Πρόεδρος σαφώς δεν έχουν συγκεκριμένη πολιτική στο Κυπριακό. Δεν έχουν επίγνωση τού τι θέλουν. Ο Μητσοτάκης λέγει ότι το Κυπριακό δεν είναι ελλαδοτουρκική διαφορά!.. Δεν ξέρουν, συνεπώς, πώς θα το επιδιώξουν και να το επιτύχουν. Επιδιώκουν την αντιμετώπιση των εθνικών θεμάτων με φωτογραφίες και ταξίδια. Με φτηνές δηλώσεις και κούφιες προπαγανδιστικές διακηρύξεις και υποσχέσεις... Δεν έχουν συγκεκριμένη Στρατηγική αντιμετώπισης των καθημερινών τουρκικών απειλών κατά της Ελλάδας και της Κύπρου. Δεν έχουν σοβαρά Σχέδια επιτυχούς αντίδρασης στις τουρκικές βουλιμίες...

Δεν έχουν τη δύναμη (για 52 χρόνια δεν την απέκτησαν και κοροϊδεύουν και τους Έλληνες και την Ιστορία τους) να πείσουν, να αναγκάσουν την Τουρκία να αισθανθεί ότι θα έχει μεγάλων διαστάσεων κόστος και ζημιά αν συνεχίσει την προκλητική Επεκτατική και Αναθεωρητική πολιτική της. Δυστυχώς, οι προσεχείς εβδομάδες θα καταδείξουν πολύ καθαρά αυτήν τη σημερινή πραγματικότητα. Ο Ελληνισμός είναι ήδη ενώπιον νέων οδυνηρών αδιεξόδων. Ενώπιον δεινών, ίσως, καταλήξεων. Υπάρχει ελπίς να βρεθεί ενώπιον της ελευθερίας του να επιβάλει μια φορά το ΟΧΙ στην Τουρκική Επεκτατική Βουλιμία;

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ